

Dijital Biz

MAYIS 2021 SAYI: 20 / FİYAT: 20 TL

ISSN : 2757-7309

dijitalbiz.com

Bilişim, Ekonomi, İş Dünyası Dergisi

Girişimci Doğulmaz, Girişimci Olunur

KVKK İçin
Veri Keşfi Yazılımı

VLP Aşısında
Sonbaharı İşaret Etti

Ay Misyonu İçin
İlk Ateşleme

TOGG Gemlik
Tesisinden 7/24
Canlı Yayın Başladı

Yerli Yatırımcıların
Hisse Senedi Varlıkları
Bir Yılda Yüzde 150'nin
Üzerinde Büyüdü

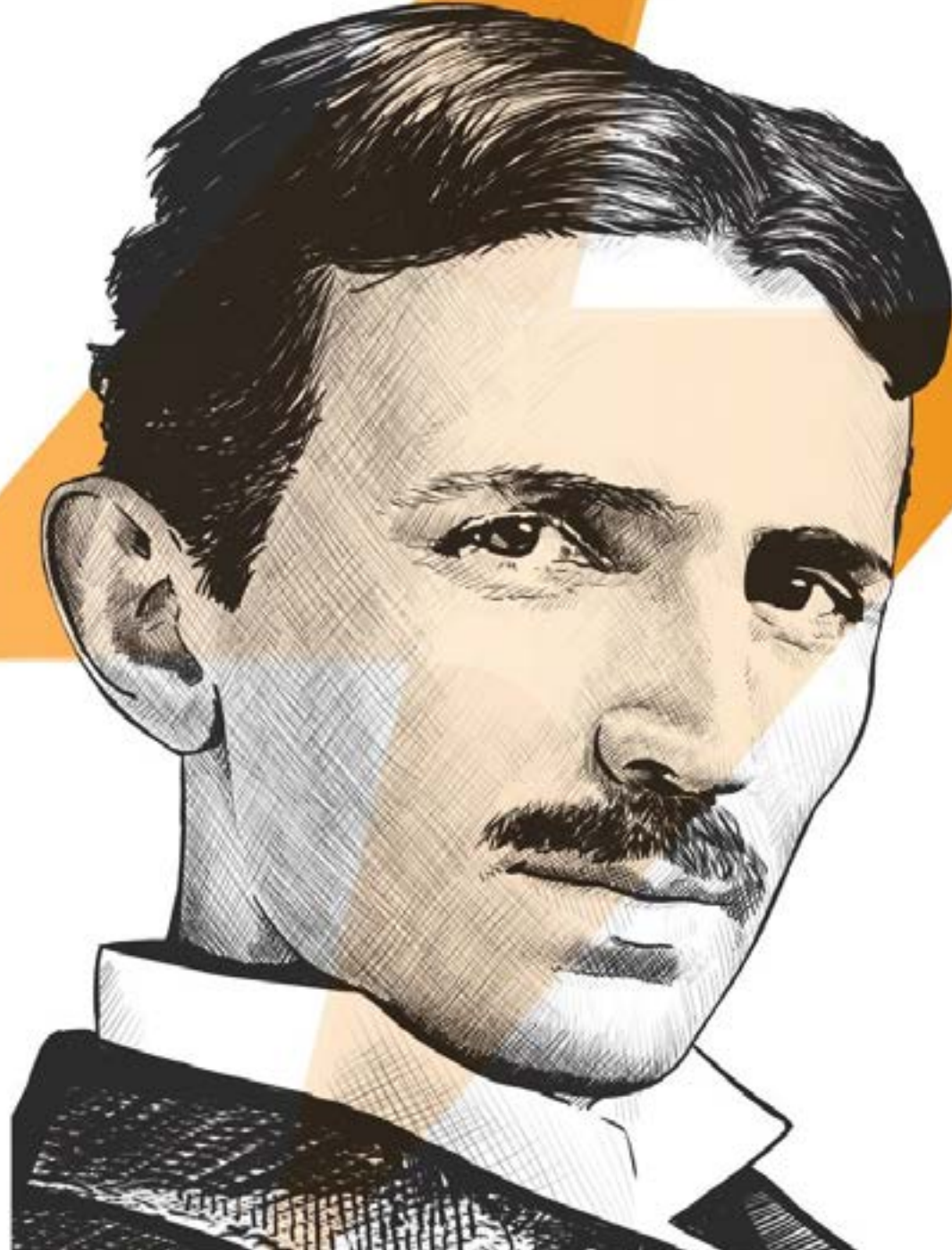
Mehmet KOÇ

Girişimci İşadamları Vakfı (GİV)
Başkan

CESUR YENİ DÜNYADA I LOVE TESLA

BİLİM, TEKNOLOJİ VE GELECEK

ÜRÜN DİRİER

VATANSEVER BİLİŞİM A.Ş. ADINA
İMTİYAZ SAHİBİ
Şenol Vatansever
senol.vatansever@dijitalbiz.com

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
(SORUMLU)
Şenol Vatansever
senol.vatansever@dijitalbiz.com

EDİTÖR
Sema Vatansever
sema.vatansever@dijitalbiz.com

GÖRSEL YÖNETMEN
Gökhan Ünlü
gokhan.unlu@dijitalbiz.com

SOSYAL MEDYA
Arzu Tufan
arzu.tufan@dijitalbiz.com

Samet Bayrakçı
samet.bayrakci@dijitalbiz.com

BARINDIRMA
Vatansever Bilişim & Bulutistan

REKLAM VE PROJE
reklam@dijitalbiz.com

ABONELİK
www.dijitalbiz.com/abone
abone@dijitalbiz.com

BÜLTEN GÖNDERİMİ
bulten@dijitalbiz.com

YAYIN TÜRÜ
Aylık, Süreli Yayın

Dergide yayınlanan yazılardan kaynak gösterilmesi koşuluyla alıntı yapılabilir. Dergide yayınlanan makale ve röportajlarda yer alan fikirler yazarlarına ve röportaj veren kişilere aittir, dergimiz için bağlayıcı değildir.

Editörden

KVKK'da Veri Keşfi Neden Önemlidir?

7 Nisan 2016 tarihinde yürürlüğe giren 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (KVKK) ülkemizde kişisel verilerin korunması alanında yeni bir dönemin başlamasını sağladı.

Verisi işlenen tüm vatandaşlarımız şirketlerin ya da kurumların veri sorumlularına başvurarak; kişisel verilerinin işlenip işlenmediğini öğrenme, kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme, kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme, yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme, kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme, kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme, yapılan işlemlerin kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme haklarına sahip. Ek olarak işlenen verilerin otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesiyle kendi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme, kişisel verilerinin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme gibi çok geniş haklara sahip. Vatandaşlarımız kişisel verileri konusunda sahip olduğu hakların farkında olmalı ve harekete geçerek şirketlerin ya da kurumların verileri rızaları olmadan saklamalarına ya da kullanmalarına izin vermemeli.

KVKK İdari ve Teknik Tedbirlere uyum kapsamında birçok yanlışlıklar yapılıyor. Şikâyet ve ihbar üzerine yapılan denetimler sonucunda cezalar düzenleniyor. KVKK tedbirlerine uyum ve yaşayan sürecin yönetilmesi çalışmalarında en kritik olarak gördüğümüz başlık "Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması". Bazı danışmanlık firmalarının "Kişisel Veri İşleme Envanteri" hazırlamak üzere hizmet verdikleri kamu kurumlarının ya da özel sektör firmalarının personelleriyle haftalar hatta aylar süren görüşmeler sonucunda oluşturdukları dokümanlar maalesef ne mevcut durumu sağlıklı olarak gösteriyor ne de gelecek için bir anlam ifade ediyor. Bu dokümanlar ağırlıklı olarak personel beyanlarını baz alarak oluşturuluyor. Personelin bilinçli ya da bilinçsiz olarak söylemediği bilgiler, personel bilgisayarlarındaki kişisel verilerin yansıtılmadığı raporlar KVKK açısından aslında hiçbir anlam ifade etmiyor. Kâğıt üzerinde kuralların belirlenmiş ve çalışanlara ilan edilmiş olması sistemin sağlıklı olarak işleyeceği anlamına gelmiyor. Doğru yazılımlarla denetim mekanizmalarının da işletilmesi gerekiyor. Temeli iyi atılmamış bir binanın ilk depremde hasar görmesi ya da çökmesi ne kadar yüksek ihtimal ise, gerçek durumu ortaya koymayan bir envanter de telafisi mümkün olmayan zararlara zemin hazırlayabilir. Envanter, beyana dayalı manuel olarak değil, çağımıza uygun şekilde yazılımlar ile otomatik olarak ortaya çıkarılmalı. Tüm sunuculardaki, tüm veri tabanlarındaki, tüm personel bilgisayarlarındaki kişisel veriler otomatik yöntemlerle taranmalı, raporlanmalı, kişisel veri içeren dokümanlar sınıflandırılmalı. Otomatik taramalarda kişisel veriler tahmin edilebilen ve hiç tahmin edilemeyen kısımlardan çıkabiliyor. Kişisel verileri tarama operasyonu otomatik hale geldiği için veriler üzerinde tam kontrol sağlanabiliyor. Müşteri ya da Kurum taleplerine hızlı geri dönüş yapılabilir.

Yazılımların taranmış evraklarda en belirleyici kişisel veri olan T.C. Kimlik Numarası keşfini algoritmasına uygun olarak sıfır hata ile yapması süreçleri hızlandırır ve kolaylaştırır. Silinmesi gereken dosyaları KVKK'ya uygun olarak silebilmeli. Mahkemelerde delil olarak kullanabilmesi için yapılan tüm işlemlerin imzalı olarak zaman damgasıyla saklanması sağlanmalı. Bulduğu veri tabanı alanlarında içinde kişisel veri olanları KVKK'ya uygun olarak anonim hale getirebilmeli.

Kişisel verilerin ihlali durumunda, ceza yaptırım ihlale yol açan çalışana değil işverene uygulanıyor. İşletmeler yaşadıkları her ihlal ve ihmalde 5 bin TL'den başlayan ve 2 milyon TL'ye kadar çıkabilen idari para cezasıyla ya da sorumlular hakkında yürütülecek 1 yıldan 6 yıla kadar hapis cezası ile karşı karşıya kalabiliyor.

Tüm özel sektör şirketlerine ve kamu kurumlarına KVKK İdari ve Teknik Tedbirlere tam uyumlu olma çağrısında bulunuyorum.

06

Mehmet KOÇ: “Girişimci Doğulmaz, Girişimci Olunur”

KVKK İçin Veri Keşfi Yazılımı 20

Yerli Aşı İçin Gönüllü Oldu 34

VLP Aşısında Sonbaharı İşaret Etti 38

Türksat 5A Uzaydaki Yörüngesine Oturuyor 42

Ay Misyonu İçin İlk Ateşleme 44

Teknoloji Yönetişimine Türkiye’den Küresel Katkı 48

7. Uluslararası Genç İşadamları Kongresi Düzenlendi 52

Geleceği Birlikte Tasarlayalım 56

Kripto Paraların Yasal Çerçeve İhtiyacı 60

Kripto Para Kaybı İntihara Yol Açabiliyor 64

Kripto Piyasanın En Hareketli ve Rekorlara Doymayan Dönemi Nisan 2021 66

Türkiye’nin Yatırım Çekiciliği ve Teşvik Mekanizmaları 70

TOGG Gemlik Tesisi’nden 7/24 Canlı Yayın Başladı 72

İhraç Edilebilir Yerli ve Milli Ulaştırma Sistemleri Geliştireceğiz 74

Avrupa Havalimanlarında Birincilik Türkiye’nin Oldu 78

Dijital Dönüşüm Süreci 80

CEO’lar 2022’ye Kadar Normale Dönüş Beklemiyor 82

Yerli Yatırımcıların Hisse Senedi Varlıkları Bir Yılda Yüzde 150’nin Üzerinde Büyüdü 84

En Havalı Füze; Bozdoğan 86

SiHA’ların Yeni Vurucu Gücü MAM-T 88

TEI-TJ300 Turbojet Motoru Rekor Kırdı 90

6’ncı yılda 620 Üyeye Ulaştı 92

Uzaktan Çalışma Siber Suça Yaradı 94

Geleceğin Pilleri İçin Birlikte Çalışacak 96

İnsan Bedenini Gerçek Zamanlı İzleyen İmplant Anten Teknolojisi 98

Büyümesini 2021’de de Sürdürmeyi Hedefliyor 100

Emeklilere Özel Güvence Sağlıyor 102

İK Liderlerine Göre Hibrit Çalışma Artık Yeni Normal 104

Zoom Yorgunluğuna İşaret Eden Semptomlar 106

Dijital Dünyada Çocuk Hakları 110

BENGÜ TÜRK

TEKNOLOJİ VE GELECEK

ŞENOL VATANSEVER
GLOBAL BİLİŞİM DERNEĞİ
(BİDER) BAŞKANI

(CANLI YAYIN)
HER PAZAR
SAAT: 13.00

www.TeknolojiVeGelecek.com

Girişimci Doğulmaz, Girişimci Olunur

Türkiye'nin sahip olduğu genç nüfus girişimcilik açısından büyük avantaj. Genç girişimcilerin ise en az sermaye ile, daha çok teknik bilgi ile faaliyet gösterebilecekleri en önemli alan bilişim alanıdır. Son yıllarda başarılı olmuş ve milyar dolar değerine ulaşmış Türk girişimcilere bakarsanız, bu başarının temelini bilişim sektörü olduğunu görürsünüz.

Mehmet KOÇ
Girişimci İşadamları Vakfı (GİV)
Başkan

Sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

İTÜ Elektrik Elektronik Fakültesi, Elektronik Haberleşme Mühendisi 1994 mezunuyum.

Mezuniyetten sonra bir yıl İSKİ'de Bilgi İşlem Mühendisi olarak çalıştım. Görevden istifa edip ilk şirketimi 1996 yılında bilgisayar firması olarak 3 arkadaşla ortak olarak kurdum. Daha sonra farklı sektörlerde (lojistik, denizcilik, yazılım, teknoloji, oyun, tarım, sanayi...) çok sayıda firma kurdum ve yönettim. Bugüne kadar 50'den fazla firma kurdum. Güncel olarak Negmar Denizcilik Yatırım A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini yürütüyorum. Doğrudan yönettiğim ya da yatırım yaptığım şirketlerde toplam 1.000'den fazla arkadaşla beraber çalışıyoruz. En son bir yıl kadar önce aronya meyvesi üretecek bir firmaya yatırım yaptım. Şimdilerde ise bilgisayar ve mobil oyun firması Jolly'ya yatırım yapıyorum.

Başta Negmar Denizcilik Yatırım A.Ş. olmak üzere pek çok şirkette Yönetim Kurulu Başkanlığı ya da Yönetim Kurulu üyeliği yapıyorum.

Girişimci İş Adamları Vakfı (GİV) (www.giv.org.tr) başkanlığı görevinde bulunuyorum. Ülkemizde girişimciliğin geliştirilmesinin çok önemli olduğuna, bugün uğraşmakta olduğumuz pek çok makro ve mikro problemin çözümünün girişimcilik olabileceğine inanıyorum. Vakıf olarak günümüze kadar binlerce girişimci adayının iş hayatına başlamasına hem eğitim olarak hem de mentör olarak yardımcı olduk.

İşsizliğin azaltılmasında, cari açığın kapatılmasında, yerinde istihdamın oluşmasında, göçün önlenmesinde ve daha pek çok alanda girişimciliğin geliştirilmesinin kritik olduğunu düşünüyorum. Dünya'da da örneklerini gördüğümüz gibi, yeni bir alandan çıkan bir girişimci, bir anda bir ülkenin gidişatını değiştirebilir. Şu anda Türkiye'de yeni mezun üniversite öğrencilerinden girişimci olmak isteyenlerin oranı %3-5 arasında. Bu oranı iki katına çıkartabilirsek, bundan on yıl sonra muhtemelen işsizliği ve diğer pek çok problemi

kökünden çözmüş oluruz. GİV'e gelip eğitim alan girişimciler arasında şirket kurma oranı %20'ler mertebesinde. Biz bir girişimci adayının, ülkemizin en önemli varlıklarından birisi olduğunu ve desteklenmesi gerektiğini, bu enerjinin boşa gitmemesi gerektiğini düşünüyoruz.

Bu günlerde Konya'da Cumhurbaşkanlığı Himayelerinde hazırlandığımız Türkiye Girişimci Buluşması ve Zirvesi (www.turkiyegirisimcibulusmasi.com) programına emek veriyoruz. Aynı zamanda geleneksel hale gelen ve 8. düzenlenen Girişimcilik Ödülleri (www.girisimcilikodulleri.com) programımızı da yine himaye çerçevesinde gerçekleştireceğiz. Ancak pandemi şartlarından dolayı Mayıs sonu gibi organize ettiğimiz program muhtemelen Eylül-Ekim aylarına kayacak. O zaman kadar pandeminin de toparlanmasını bekliyoruz.

Ayrıca GİV bünyesinde TurGO (Türkiye Girişim Okulu) adı altında Teknopark olarak yeni kurulacak startup firmalara kuluçka merkezi olarak hizmet verecek bir çalışmamız var. Her türlü projesi olan arkadaşlar projelerini TurGO'ya ulaştırarak hem yatırım hem network hem de mentör desteği alabilirler. Amacımız kısa zaman içinde bir risk sermayesi yatırım fonu da kurmak.

Şirketiniz, sektörünüz ve faaliyet alanlarınız ile ilgili bilgi verebilir misiniz?

Negmar Denizcilik bir yatırım grubu. Daha önce Gübretaş ve Suudi Arabistan kökenli Nesma grubu ile ortak iken, 2018 yılında ayrıldık. Negmar bugün itibarıyla daha çok lojistik, yolcu taşımacılığı, yazılım, mobil oyun ve teknoloji alanlarında faaliyet gösteriyor.

Denizde yolcu ve araç taşımacılığında kapasite ve pazar payı olarak Marmara'da ikinci sıradayız. Kara lojistiğinde Etis Lojistik A.Ş. olarak yıllık 2,5 milyon ton dökme yük taşıyoruz. İstanbul merkez olmak üzere İzmit, Samsun, Bursa, İzmir, Iskenderun ve Tekirdağ'da şubelerimiz mevcut. Özellikle liman elleçleme ve torbalama konusunda iyi bir altyapımız

var. Etis Lojistik her yönüyle sektöründe öncü kuruluşların başında geliyor.

Türkiye'nin Marmara Denizinde limandan limana Deniz Yoluyla Tren vagonları taşıyabilen tek firmayız. Geçen yıllarda Marmaray açılmadan önce Derinde-Tekirdağ arasında bütün trenlerin geçişi tarafımızdan sağlanıyordu. Yakın zamanda açılması planlanan Bandırma-Tekirdağ tren feribot hattının işletmesini yapmaya hazırlanıyoruz. Gemi-miz Tekirdağ limanında personeli ile beraber hazır bekliyor.

Dijital Dönüşüm konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye dijital dönüşümde hangi aşamada? Şirketiniz hangi aşamada, planlarınız nelerdir?

Dijital dönüşüm hepimizin hayatını, dünyayı etkiliyor. Bütün sektörlerde bu dönüşüme uyum sağlayanlar varlıklarını devam ettiren, dijital dönüşüme ayak uyduramayanlar yok olmaya mahkûm oluyorlar.

Bizim grup olarak işlerimizin hemen hemen hepsinin bir teknoloji ayağı var. Özellikle yazılım ve internet/mobil konusunda kendimizi güncel tutabilmek için gerekli bütün yatırımları yapıyoruz. Pandemi ilk başladığında ofislerimizi hemen kapatıp evden çalışmaya geçebildik, çünkü dijital altyapımız buna müsaade etti. Bütün çalışmalarını evden yapmaya başlayan ilk firmalardan biriyiz.

Ülkemiz özellikle e-devlet uygulamalarında iyi durumda. Pek çok alanda Avrupa ülkelerinin çok önündeyiz, ama Singapur da bizden önde. Şu anda bir vatandaşımız pek çok işlemini e-devlet üzerinden yapıp takip edebiliyor. Yakın gelecekte bu daha da gelişecek, sadece vatandaşlık işlemleri değil pek çok iş hayatı uygulaması da dijital olarak takip edilip onaylanabilecek. Devlet kurumları arasındaki yazışmalar da tamamen dijital olacak. Böylece bir işlem için, farklı kurumlarda aylarca beklemeye gerek kalmayacak.

Sizce Dünyayı değiştirecek teknolojiler nelerdir?

Dünyamız çok hızlı değişiyor. Sektörlere göre de değişikliğe sebep olacak teknolojiler farklılık arz ediyor. Savunma sanayinde dronlar, sağlıkta yeni ve önleyici aşilar ve gen yapısının daha anne karnında incelenmesi, uzay teknolojisinde mini uydular, ulaşımda uçan araçlar ve ses hızında uçaklar, tarımda topraksız tarım ve bağışıklık sistemini destekleyen süper meyvelerin üretilmesi, eğitimde uzaktan online ve videolu eğitim, mali dünyada kripto paralar ve mobil ödeme araçları, enerjide hidrojen bazlı temiz yakıtlar, bilgisayar dünyasında kuantum bilgisayarlar ve büyük veri analizi gibi hemen hemen her sektörde mevcut oyunu değiştirecek gelişmeler mevcut.

Dünyada ve Türkiye'de bilişim sektörünün geleceği hakkında öngörüleriniz nelerdir?

Dünya'da bilişim sektörü ve genel manada teknoloji giderek konsolide oluyor ve daha

büyük daha monopol yapılar oluşuyor. Türkiye özellikle yazılım alanında çok ciddi mesafe alabilir. Devletimiz şimdilerde yazılıma gereken önemi veriyor. Cumhurbaşkanlığı'nda Yazılım ve Donanım Endüstrileri Başkanlığı kuruluyor. Devlet kurumlarının ve özel sektörün yerli yazılım kullanmaya, kendi sektörlerinde ihtiyaç duydukları yazılımları yerli olarak yaptırtıp dünyaya satmaya çalışmaları gerekiyor. Yeterli sayıda yetişmiş kalifiye insan gücümüz mevcut ve dünya standartlarında yazılımlar üretiliyor. Biz kendi grubumuz içerisinde hem lojistikte hem de denizde yolcu taşımacılığında kendi ihtiyacımız olan yazılımları yerli olarak yazdırdık ve şimdi standartlaştırarak bütün dünyaya satmaya çalışıyoruz.

Bilişim sektöründe ihracatın önündeki en büyük engel, yazılımların sürdürülebilir ve standart olmamasından kaynaklanıyor. Türkiye'de üretilen yazılımların kodlama kalitesinin son derece yeterli olduğunu düşünüyorum.

Yerli ve Milli Teknolojiler konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Yerli ve Milli Teknolojilerde hangi aşamada, kullanımının artırılmasının sağlayacağı faydalar nelerdir?

Türkiye her alanda yerli ve milli teknoloji geliştirmeye çalışıyor. Son 10 yılda başta savunma sanayi İHA/SİHA'lar olmak üzere, sağlıkta, endüstride, CNC ve makine üretiminde, e-ticarette ve daha pek çok alanda iyi sonuçlar alındığını düşünüyorum. Ülkemiz bütün sektörlerde kritik teknolojileri belirlemeli ve bu teknolojileri elde edebilmek için gerekli desteği vermelidir diye düşünüyorum. Çağımızda kendi teknolojsi olmayan, her konuda dışa bağımlı olan ülkelerin başarılı olma şansı yoktur. Türkiye çok kutuplu yeni dünya düzeninde kutuplardan biri olmaya çalışmaktadır. Bunu ancak ve ancak kendi kritik teknolojilerimiz, savaş uçaklarımız, uçak gemilerimiz, dron filolarımız, kritik güvenlik ve silah teknolojilerimiz ve her alanda

dünyadan daha ileride olarak başarabiliriz. Türkiye'nin İHA'larda yakaladığı başarıyı, diğer pek çok alanda da elde etme imkânı yetiştirilmiş personeli vardır. Sadece organize edip harekete geçirmek gerekir.

Türkiye'de bilişim alanındaki girişimcilik ile ilgili görüşleriniz nelerdir?

Türkiye'nin sahip olduğu genç nüfus girişimcilik açısından büyük avantaj. Genç girişimcilerin ise en az sermaye ile, daha çok teknik bilgi ile faaliyet gösterebilecekleri en önemli alan bilişim alanıdır. Bir bilgisayar ve bilmek durumunda oldukları birkaç farklı yazılım dili ile çok ciddi projeler yapabilirler. Son yıllarda başarılı olmuş ve milyar dolar değerine ulaşmış Türk girişimcilere bakarsanız, bu başarının temelini bilişim sektörü olduğunu görürsünüz. Girişimciler internet çağı deyince hemen bir e-ticaret sitesi yapayım, oradan ürün ve hizmet satayım moduna giriyorlar.

Bilişim sadece web üzerinden e-ticaret değildir, asıl bilişim, teknoloji bileşenlerini ve farklı düşünceleri bir araya getirerek bu dönemde öne çıkan ihtiyaçlara çözüm üretmektir. Gençlerin bilişim sektörü için yazılım dilleri öğrenmek kadar, çözüm üretebilecekleri sektörlerin detaylarını bilmeleri de önemlidir. İnternetin her türlü bilgiyi cömertçe sunduğu bu dönemde, herhangi bir sektörün detaylarını öğrenmek hiç olmadığı kadar kolay hale gelmiştir.

Sizce bilişim alanında faaliyet gösteren ve teknoloji üreten şirketlere insan kaynağı açısından ne tür destekler sağlanabilir?

Türkiye'de her sektörde yetişmiş insan gücü problemi vardır. Bir tarafta yüzbinlerce genç işsiz iken, bir tarafta aranan kalifiye elemanın bulunamaması tamamen eğitim sistemimizin planlama hatasından kaynaklanıyor. Başta bilişim sektörü olmak üzere, bütün nitelikli alanlarda insan kaynakları eksikliği mevcut. Yazılım mühendisleri daha çok yurt dışına gitmeyi, ya da gelişmiş ülkelere burada uzaktan çalışmayı tercih ediyorlar. Her şirketin kendi personel ihtiyacını liseden başlayarak eğitmesi gerektiğini düşünüyorum. Ya da özellikle Pakistan, Endonezya ve Mısır gibi ülkelere Yeşil Kart ile eleman getirilmesini sağlamak gerekir. Bir milyon yazılımcı yetiştirme projesi hayata geçirilebilirse, bilişim şirketlerinin artan personel ihtiyacı çözülebilir.

Endüstri 4.0 konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Endüstri 4.0'da hangi aşamada? Şirketiniz hangi aşamada, planlarınız nelerdir?

Düşük insan maliyetiyle yüksek üretim miktarlarını yakalayan ülkelere karşılık, batılı ülkeler otomasyonla maliyetleri azaltarak, esneklik, çeviklik, hız ve kalite ile bu yarışta öne geçebilmek için Endüstri 4.0 ile yola çıkarak hamle yapmaya başlamışlardır. Ülkemize, E4.0 ile verimlilik ve rekabeti yakalayabilmek için, öncelikle ülkemizin eksiklerini arasında yer alan nesnelerin internetinin daha etkin yer aldığı iş süreçleri desteklenmeli ve kurulumları sağlanmalıdır.

TÜBİTAK 2016 yılında, Yeni Sanayi Devrimi, Akıllı Üretim Sistemleri Teknoloji Yol Haritası çalışmasında kritik sanayiiler belirlenmiş, geçilmesi gereken teknolojik hedefler belirtilmiştir. Bu kapsamda, en çok katma değer sağlayacağı değerlendirilen teknolojiler endüstri 4.0 alanları olarak "otomasyon ve kontrol sistemleri", "ileri robotik sistemler", "eklemeli imalat" alanları tespit edilmiştir. Ülkemizde bu alanlara yönelik destekler ve endüstrinin rekabet ihtiyaçları doğrultusunda, başta otomotiv sistemleri ve beyaz eşya üretimi gibi alanlarda endüstri 4.0 ile tanımlanabilecek süreçler yer almaya başlamıştır.

Şirketlerimizde, endüstriyel üretim yer almakla birlikte, hizmet sektörü gibi alanlarda faaliyetlerimiz bulunmaktadır. Liman işletmelerimizde araç tanıma, bu verilerin finans ve müşteri veritabanlarımızla entegrasyonu gibi otomasyonlarımız bulunmaktadır.

Nesnelerin İnterneti konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Nesnelerin İnternetinde hangi aşamada?

Nesnelerin İnterneti ile artık, çevremizdeki çok daha fazla olayı kontrol ve takip edebilme yeteneği kazanıyoruz. Bu sistemler ile, klasik manada bilgisayarların interneti alanından çıkıp, farklı iletişim kanalları üzerinden, ev aletlerinin, araçların, endüstriyel cihazların, askeri teçhizatların, insanların hatta diğer canlıların, veri kaynağı olarak kullanılabildiği ve pek çok durumda kontrol de edilebildiği bir ortamdan bahsedebiliyoruz.

Birebir elde edilebilen büyük miktarda ve net veri ile günümüzde, son derece detaylı analizler yapılabilir olmuştur. Müşterilerini mobil cihazlarla inceleyen ve verimliliğini arttıran yeni satış algoritmaları geliştirmek, araç plakalarına yerleştirilen çiplerle trafik kontrolünü dinamik olarak yürütmek artık kolaylıkla ulaşılabilir projeler olmaktadır. Ülkemizde, İOT (İnternet Of Things) konusunda startup projelerden, Arçelik, Vestel gibi daha kurumsal firmalara her alanda yeni projeler görmekteyiz. Devletimizin bu konuda verdiği Ar-Ge destekleri, özellikle inovatif fikirlerin hızla oluşmasını sağlamıştır.

Toplum 5.0 konusunda görüşleriniz nelerdir?

Toplum 5.0; dijitalleşirken, yapay zekâ, nesnelerin interneti gibi kavramlarla daha da iç içe geçen sosyal hayatımızın yeni bir tanımıdır. “Süper akıllı toplum” hedefinde olan bu değişim, sanayi toplumundan, bilgi toplumuna dönüşümümüzün bir sonraki aşamasını tanımlıyor. İnsanın hizmetlere talep ederek erişebilmesi temelinde olan mevcut bilgi toplumunun ötesinde; sensörlerden, etrafımızdaki cihazlardan toplanan büyük verinin, yapay zekalar ile analiz edilip, bize hazır halde ihtiyaçlarımızın hizmet olarak sunulacağı, teknolojinin insanın önünden gideceği bir toplum tanımlanmaktadır. Odağında insan olan bu yaklaşımla, sağlık ve refah seviyelerinin artması, yeni finansal ve üretim, tedarik yapılarının oluşması beklenmektedir (sigara içenlere önceden kanser önleyici tedavilerin sunulması, akıllı belediyeler, uzaktan öğrenme, akıllı tarım politikaları geliştirilmesi gibi örnekler verilebilir).

Yapay Zekâ konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Yapay Zekada hangi aşamada?

Yapay zekâ denildiğinde ilk akla gelen otonom arabalar. Oysa bununla sınırlı kalmayan yapay zekâ uygulamaları etrafımızda. Finans, müşteri yönetimi, lojistik, savunma sanayii sistemleri gibi pek çok alanda kullanılmakta. Öğrenen algoritmaların büyük veri ile de beslenmesi sonucunda, çok daha güçlü analiz sistemleri kurulabilmektedir. Müşteri davranışlarının modellenmesi, borsa trendlerinin tespit edilmesi gibi çalışmalar artık hizmet olarak ülkemizde sunulabilen ulaşılabilir teknolojilerin arasında yerini almıştır. Ülkemizde yapay zekâ uygulamalarının en güzel örneği, İHA/SİHA sistemlerimizde sürü uçuş metotlarının geliştirilmesi gösterilebilir.

Blockchain konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Blockchain’de hangi aşamada? Şirketiniz hangi aşamada, planlarınız nelerdir?

Kripto paraların temelini oluşturan blockchain algoritması, merkezi olmayan bir veri depolama

sistemine benzetilebilir. Blockchain’e dahil olan yüzbinlerce uç, veri yığınının bir kopyasını alarak, kriptografik güvenlik mekanizmaları ile bu verinin saklanması, güncellenmesi ve herkese açık olmasını sağlamaktadırlar. Sadece kripto para sistemlerinde kullanımla kısıtlı olmasına rağmen, değişik verilerin saklanması da değerlendirilebilir. Örneğin, bazı kamu bilgilerinin, tapu verileri gibi, dağıtık yapıda saklanması mümkün olabilir. Merkezi veritabanları yerine, kamu ya da firmalar benzer verilerini, bu dağıtık yapılarda saklayabilir. Ülkemizde bu konuda araştırma çalışmaları TÜBİTAK bünyesinde yapılmaktadır. Ancak ürünleşmiş somut bir sistemi firmalarımızda kullanmış değiliz.

Kripto Paralar konusunda görüşleriniz nelerdir?

Kripto paraların; dijital bir varlık olarak, güvenli ve blockchain içerisinde merkeziyetsiz bir şekilde dağıtık yapıda var olduğunu, geçmiş 10 yıl içerisinde görmüş bulunmaktayız. Ancak dijital bir varlık olmaktan çıkıp, gerçek bir para (currency) olabilmesi için, en büyük adım merkeziyetsizlik özelliğinin kısmen düzenlenmesidir. Altın veya benzeri değerli varlıklar benzeri, kripto paralar da, değer verildikleri sürece bir parasal kabul görmektedirler. Ancak nakit para; hem kendisine değer verilmekle, hem de ardındaki kurumsal yapı sayesinde, güvenilirlik, süreklilik ve denetlenebilirlik sunmaktadır.

Kripto paraların teorik güvenilirliği kabul edilirse, devlet denetiminde uygun şartlarda altın karşılığı basılan para gibi kullanımı sağlanabilir.

Büyük Veri konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Büyük Veride hangi aşamada?

Klasik eski veribanlarımız, sadece veriyi okuma, yazma ve raporlama üzerine kurulu yapılarıdır. Ancak artan işlemci güçleri ve veri depolama kapasiteleri ile verinin kendisi dahi bir veri kaynağı olarak kullanılabilir seviyeye geldi. İnternette bağlı nesneler, mobil

cihazlar, sosyal ağlar ve kullanıcı davranışları ile son derece yüksek miktarda veri kaynağı oluşturuldu. Bu büyük miktarda veri üzerinde yapılan analizler, artık basit raporların çok ötesinde, finansal öngörülerden, kişilik analizlerine, olası üretim veya arz tahminlerine kadar pek çok çıktı sağlayabilmektedir.

Büyük veri, kendisi ülkeler için artık ülke güvenliğini ilgilendiren bir konu dahi olabilmektedir. Ülkemizdeki sosyal davranışların analizinde, üretim kapasitelerimizin veya tarımsal faaliyetlerimizin izlenmesinde pek çok kaynaktan elde edilen büyük veri kullanılabilir. Bunların ülke içerisinde kalması artık ulusal güvenlik konusu olmalı ve gerekli önlemler alınmalıdır.

Kuantum Bilgisayarlar konusunda görüşleriniz nelerdir?

Bildiğimiz temel 1 ve 0'ların hızlı ancak lineer bir şekilde işlenmesi üzerine kurulu mevcut

dijital işlem kabiliyetimizin dışına çıkan kuantum bilgisayar teknolojisi ile bazı yüksek işlemci gücü gerektiren alanlarda devrimsel yenilikler beklenmektedir. Henüz gelişme aşamasında olan bu teknoloji ile özellikle kriptoloji alanında köklü değişiklikler beklenmektedir. Aynı anda binlerce şifreleme anahtarını aynı anda deneyebilen bu bilgisayarlar, siber güvenlik alanında yeni algoritmaların bulunmasına ve dolayısı ile, askeriye, finans, iletişim altyapıları gibi alanlarda pek çok yazılım sisteminin değiştirilmesine sebep olacaklardır.

Siber Güvenlik konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Siber Güvenlikte hangi aşamada? Şirketiniz hangi aşamada, planlarınız nelerdir?

Dijital dönüşüm çağında, erişimin tanımı, birbiriyle bağlı bilgisayarlardan, bağlı cihazlara, bağlı insanlara kadar genişlemiştir. Bu genişleme ile, ağın büyüklüğü, cihaz ve

insan sayılarının da ötesinde, içerdiği verinin büyüklüğü ile tanımlanır olmuştur. Bu büyük ağın içerdiği bilgiler; şahıslar, firmalar ve ülke-ler için artık büyük bir ehemmiyet arz etmektedir. Telekomünikasyon, enerji, savunma gibi kritik sistemlere ait i letim ağları ve içerdikleri veriler, ulusal güvenlik seviyesinde değerlen-dirilmesi ve korunması gereken yapılar haline gelmiştir. Nesnelerin interneti siber ağa dahil olan yaşam ve üretim sistemlerimiz, kontrol sistemleriyle dijitalleşen mekanik varlıkları-mızın da artık siber güvenlik risklerine maruz kaldıklarının farkındayız. Elektronik olarak kontrol edilen araçlarımız, görüntü ve ses al-gılayabilen televizyonlar, mobil cihazlarımız ile bu yazılım dünyası içerisinde yer almaktayız. Tüm siber güvenlik önlemlerinin, farkındalık çalışmalarının yanında, olayın en temelinde, bu gibi sistemlerde kullanılan yazılımların, yer-lileşmesi, içerdikleri güvenlik mekanizmalarına güvenilirliğin sağlanması adına son derece kritiktir. Yerli yazılım ekosistemimize yapılan her türlü destek ve yatırım bu alanda güvenli-đimize de katkı sağlamaktadır.

Günümüzde, özellikle askeri yazılım ve savaş sistemlerinde elde ettiğimiz, yerlilik oranıyla belirli bir seviyede siber özgürlü-đ m z sağlanmıştır. Aynı şekilde, sivil top-lum alanında, yerli i letim sistemleri, yerli mobil cihazlar ve daha da önemlisi, büyük ölçekli internet hizmetleri verebilecek yerli bulut yazılım oluşumlarına ihtiya ımız bu-lunmaktadır.

şirketlerimizde, bilişim hizmetleri, konu-sunda uzman ekiplerle sağlanmaktadır. Siber güvenliğin ilk halkası olan çalışanla-rımız, kurumsal olarak eğitilmektedir. Bu-nun yanında, bilişim altyapımızda, gerekli güvenlik mekanizmaları, farklı senaryola-ra cevap verecek şekilde tasarlanmış ve kurulmuştur. Bu kapsamda, şirketlerimizin bünyesinde biriktirdiği her türlü sanal veri-nin önemiyle paralel olarak, siber güvenlik korunacak varlıkların belirlenmiş, riskleri değerlendirilerek, önleyici faaliyetler dev-reye alınmıştır ve devam eden bir süreç devreye alınmıştır.

Deep Web konusunda görüşleriniz nelerdir?

İlk aşamalarında, sınırsız,  zg r ve glo-bal bir veri iletişim ortamı olarak sunulan İnternet, geldiğimiz noktada artık yeniden tanımlanıyor. Mevcut ağın büyüklüğü ve mobil cihazlar gibi sistemlerle genişleyen kullanıcı profili ile, İnternet artık, ailelerimi-ze, çocuklarımıza daha rahat ulaşmakta. Genel ahlaki değerlerin yanında, kanun dışı içerikler de bu ağda yer almaktadır. İnternetin belirli bir seviye de olsa denet-lenmesi gereken bir medya aracı ve veri paylaşım ortamı olarak görülmesiyle birlikte çeşitli denetim sistemleri kurulmaya baş-landı. İçeriğe erişim denetlenirken, içerik sağlayıcı da denetlenir oldu. Bu süreçle bir-likte, denetimden kaçmaya çalışan içerikler ve bunlara yapılan erişimlerin, kriptoloji gibi çeşitli teknikler ile kendilerini gizlemeye çalıştıklarını görmekteyiz. Deep Web dediğimiz bu sanal ağ, maalesef özgürlük

maskesi altında, terör oluşumlarına, kanun dışı verilere, cinsel öğelere ağırlık veren bir yapıya hizmet etmektedir. Deep Web ile ilgili siber güvenlik kapsamında önleyici çalışmalar yapılmalıdır. Bu çalışmaların kişisel erişim özgürlüğünden farklı olduğu, basit bir web sitesine engel getirilmesinden farklı bir düzlemde olduğu, konunun mu-hataplarına doğru ifade edilmeli ve toplum desteği sağlanmalıdır.

Sosyal Medya konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Sosyal Medyada hangi aşamada?

Sosyal medya herkes için yeni bir hayat tarzı sunuyor ve bütün bilgi alışverişlerini kökten değiştiriyor. Artık insanlar kendilerini sosyal medya hesapları ile ifade ediyorlar. Basın yayın ve bütün medya dünyasının varsayımları değişti. Türkiye genç nüfusu avantajıyla sosyal medyada çok aktif bir  lke. Fakat bu aktivitenin ülkeye bir faydası

yok. Ülke olarak sosyal medyada oluşan enerjiden nasıl istifade edebileceğimize kafa yormak gerekiyor. Belki Çin'in yaptığı gibi kendi ülke sosyal medyamızı kurmamız gerekiyor. Gençlerin, yerli sosyal medya konusunda çaba harcamalarını tavsiye ederim. Nasıl yazılımlar yapılabilir, ne gibi farklı ortamlar oluşturulabilir. Bir yerden başlayıp yerli sosyal medya platformlarını geliştirmek gerektiğini düşünüyorum. Sadece reklam ve tanıtım amacıyla değil, bütün işlerimiz için sosyal medya kullanımını düzenleyecek hale getirmek gerekir. Her şirketin, ne iş yaparsa yapsın görünür olmak istiyorsa bir sosyal medya ayağı olması gerekiyor. Şimdilerde şirketler sosyal medya uzmanı istihdam ediyorlar ama yeterli eleman bulmakta güçlük çekiliyor.

Savunma Sanayi ve Savunma Teknolojileri konusunda görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Savunma Sanayi ve Savunma Teknolojilerinde hangi aşamada?

Ülkemiz savunma sanayiinde dünyanın sayıyorum 7. Büyük üreticisi durumunda bulunuyor. Denizde, karada ve havada, hatta uzayda atılan adımlar, yakın gelecekte Türkiye'ye hem ciddi askeri üstünlük sağlayacak hem de çok büyük ihracat imkânı sunacaktır. Şu anda insansız hava araçları, helikopterler, füzeler vb. pek çok alanda son derece yeterli, dünyayla rekabet edebilir üretim yapılmaktadır. Yerli tankımız yakın zamanda üretilecek, hazırlıklar tamamlanmak üzeredir. Siber güvenlik konusunda çok iyi bir durumdayız. Yeni dünya düzeninde artık askerlerin yerini robotlar alacağına göre, askeri robot çalışması için de mesafe almak gerekir.

Kodlama Eğitimi ile ilgili görüşleriniz nelerdir? Sizce Türkiye Kodlama Eğitiminde hangi aşamada? Yeterli midir? Bilişimin gelişimi için eğitim sektörüyle ilgili önerileriniz var mı?

Kodlama eğitimi çok küçük yaşlarda başlanması gereken bir eğitim. İleri yaşlarda öğrenmesi maalesef çok zor oluyor. Türkiye,

tıpkı girişimciliği eğitim sisteminde öncelmesi gerektiği gibi, özellikle matematik eğitimi ve kodlama konusunun da üzerinde hassasiyetle durursa yakın gelecekte kalifiye eleman açığını çözmüş olur.

CloudTalk Online 2021

Avrasya'nın En Büyük Bulut Teknolojileri Konferans ve Fuarı

LIVE ((o))

27 Mayıs 2021 09:00

www.cloudtalk.icu

Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı
Sayın **Dr. Ömer Fatih Sayan**'ın Katılımlarıyla..

Hoşgeldin ve Açılış Konuşmaları

Dr. Ömer Fatih SAYAN
T.C. Ulaştırma ve Altyapı
Bakan Yardımcısı

Burkey YAPAĞCIOĞLU
CloudTalk Global
Chairman

Şenol VATANSEVER
Global Bilişim Derneği
Başkanı

KVKK İçin Veri Keşfi Yazılımı

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nda (KVKK) Mevcut Durum Nedir?

Kişisel Verileri Koruma Kurumu (<https://www.kvkk.gov.tr>) faaliyetlerine başlamış, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun (KVKK) ihlali nedeniyle idari para cezası ile karşı karşıya kalmak mümkün hale gelmiştir. 7 Nisan 2016 tarihinden önce işlenmiş olan kişisel verilerin KVKK'ya uyum için verilen süre 7 Nisan 2018 tarihi itibarıyla sona ermiştir.

6 Nisan 2021 tarihinde Kişisel Verileri Koruma Kurumu'ndan paylaşılan bilgilere göre... Veri ihlali gerekçesiyle yapılan 8.728 başvurudan 7.025'inin sonuçlandırıldı. 457 veri ihlal bildirimi iletili, bu bildirimlerden 81 tanesi Kurum'un internet sayfasında ilan edildi. 521 hukuki

görüş talebi karşılandı. Bugüne kadar yaklaşık 41.000.000 TL idari yaptırım uygulandı.

KVKK'nın yorumlanması konusunda sıkıntılar ve ilgisiz çözümlere yönelme gibi durumlarla karşılaşılmaktadır. Uyumlu hale gelmek ve cezalarla karşı karşıya kalmamak için hızlı aksiyon alınması önerilmektedir.

Bkz. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (<https://www.mevzuat.gov.tr/Metin1.Aspx?MevzuatKod=1.5.6698&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=6698&Tur=1&Tertip=5&No=6698>)

Kişisel Verileri Korunması Kanunu'nun amacı nedir?

Kişisel verilerin işlenmesinde başta özel

hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir.

Kişisel Verileri Korunması Kanunu'nun kapsamı nedir?

Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır.

Aykırlıkta Yaptırımlar Nelerdir?

- Veri Güvenliği Yükümlülüğün İhlali: 1.966.860 TL'ye kadar para cezası
- Kurul tarafından Verilen Kararların Yerine Getirilmemesi: 1.966.860 TL'ye kadar para cezası
- 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu (TCK) madde 136'dan 2-4 yıl arası, TCK madde 138'den 1-2 yıl arası, KVKK madde 17'den (TCK madde 138'den) 1-2 yıl arası hapis cezası. Kamu görevlisi olunca ceza yarı oranda artırılabilir.

Veri Sorumlusunun Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükleri

Kanunun veri güvenliğine ilişkin 12. maddesine göre veri sorumlusu;

- Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,
- Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,
- Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak ile yükümlüdür.

Veri sorumlusu bu yükümlülüklerini yerine getirmek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır. Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri belirlemek amacıyla düzenleyici işlem yapmak ise Kurulun yetki ve görevleri arasında yer

almaktadır. Bununla birlikte, Kurul tarafından belirlenecek asgari kriterler esas alınmak üzere sektör bazında işlenen kişisel verilerin niteliğine göre ilave tedbirlerin alınması da söz konusu olabilecektir.

Bkz. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/2040/Veri-Guvenligine-Iliskin-Yukumlulukler>

Veri Sorumlusunun İlgili Kişiler Tarafından Yapılan Başvuruların Cevaplanması Yükümlülüğü

Veri sorumluları, ilgili kişiler tarafından yazılı olarak veya Kurulun belirleyeceği diğer yöntemlerle kendisine iletilen Kanunun uygulanmasıyla ilgili talepleri, niteliklerine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde ücretsiz olarak sonuçlandırmalıdır. Ancak, işlemin ayrıca bir maliyet gerektirmesi hâlinde, veri sorumlusu, Kurulca belirlenen tarifiedeki ücretleri başvuruda bulunan ilgili kişiden isteyebilir.

Kurulca belirlenen tarifeye Veri Sorumlularına Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğde yer verilmiştir.

Veri sorumlusu, talebi kabul eder veya gerekçesini açıklayarak reddeder ise bu cevabını ilgili kişiye yazılı olarak veya elektronik ortamda bildirir. Başvuruda yer alan talebin kabul edilmesi hâlinde veri sorumlusu tarafından bu talebin gereği yerine getirilir. Başvurunun veri sorumlusunun hatasından kaynaklanması hâlinde ise alınan ücret ilgiliye iade edilir.

Başvurunun reddedilmesi, verilen cevabın yetersiz bulunması veya süresinde başvuruya cevap verilmemesi hâllerinde; ilgili kişi, veri sorumlusunun cevabını öğrendiği tarihten itibaren otuz ve her hâlde başvuru tarihinden itibaren altmış gün içinde Kurula şikâyetle bulunabilir.

Bkz. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/2046/Ilgili-Kisiler-Tarafindan-Yapilan-Basvurularin-Cevaplanmasi-Yukumlulugu>

Veri Sorumlusunun Kurul Kararlarının Yerine Getirilmesi Yükümlülüğü

Kurul, şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen görev alanına giren konularda yapacağı inceleme sonucunda bir ihlalin varlığını tespit ederse, hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek, kararı ilgililere tebliğ eder. Veri sorumlusu, bu kararı, tebliğ tarihinden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirmek zorundadır.

Bkz. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/2047/Kurul-Kararlarinin-Yerine-Getirilmesi-Yukumlulu-gu>

Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi

Kişisel verilerin hukuka uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen, işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde bu veriler, resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.

İşlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalktığı hallerde kişisel verileri silmek, yok etmek veya anonim hale getirmek veri sorumlusunun yükümlülüklerindendir. Bunun için ilgili kişinin başvurusu şart değildir. Bununla birlikte, veri sorumlusunun ihmali durumunda ilgili kişinin kişisel verilerinin yok edilmesini veya silinmesini talep etme hakkı bulunmaktadır.

Öte yandan, Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi ve Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik çerçevesinde kişisel veri saklama ve imha politikası hazırlamış olan veri sorumlusu, kişisel verileri silme, yok etme veya anonim hale getirme yükümlülüğünün ortaya çıktığı tarihi takip eden ilk periyodik imha işleminde, kişisel verileri siler, yok eder veya anonim hale getirir.

Bkz. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/2038/Kisisel-Verilerin-Silinmesi,-Yok-Edilmesi-veya-Anonim-Hale-Getirilmesi>

Kişisel verilerin silinmesi, kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için hiçbir şekilde erişilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemidir. Veri sorumlusu, silinen kişisel verilerin ilgili kullanıcılar için erişilemez ve tekrar kullanılamaz olması için gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.

Kişisel verilerin yok edilmesi, kişisel verilerin hiç kimse tarafından hiçbir şekilde erişilemez, geri getirilemez ve tekrar kullanılamaz hale getirilmesi işlemidir. Veri sorumlusu, kişisel verilerin yok edilmesiyle ilgili gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.

Kişisel verilerin anonim hale getirilmesi, kişisel verilerin başka verilerle eşleştirilse dahi hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hale getirilmesidir. Kişisel verilerin anonim hale getirilmiş olması için; kişisel verilerin, veri sorumlusu, alıcı veya alıcı grupları tarafından geri döndürme ve verilerin başka verilerle eşleştirilmesi gibi kayıt ortamı ve ilgili faaliyet alanı açısından uygun tekniklerin kullanılması yoluyla dahi kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemez hale getirilmesi gerekir. Veri sorumlusu, kişisel verilerin anonim hale getirilmesiyle ilgili gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almakla yükümlüdür.

Bkz. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/2038/Kisisel-Verilerin-Silinmesi,-Yok-Edilmesi-veya-Anonim-Hale-Getirilmesi>

Patriot KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı Hakkında

Patriot KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı (<https://www.patriotkvkk.com>) lisansını satın alma, kiralama, tek seferlik kullanım ya da bütçenize uygun özel finans modelleri ile elde edebilir ve 1 günde canlı kullanıma geçebilirsiniz! Kişisel Veri İşleme Envanteri oluşturma ve güncel tutma çalışması için tüm sistemlerinizde otomatik olarak kişisel verileri tarayıp bulabilirsiniz.

Patriot KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımından ayrıca yukarıda detayları paylaşılan aşağıda belirtilen yükümlülükler için de yararlanabilirsiniz:

- Veri Sorumlusunun Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülükleri
- Veri Sorumlusunun İlgili Kişiler Tarafından Yapılan Başvuruların Cevaplanması Yükümlülüğü
- Veri Sorumlusunun Kurul Kararlarının Yerine Getirilmesi Yükümlülüğü
- Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi

Yazılım Ne Yapar?

Patriot KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı, işletim sisteminden bağımsız olarak aşağıdaki kişisel verileri Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na (KVKK) uygun olarak sunucularda, veri tabanlarında ve kullanıcı bilgisayarlarında tarayıp bulur:

- T.C. kimlik numarası,

- Ad ve soyad,
- Cep telefonu numarası,
- Kredi kartı bilgileri,
- Banka hesap bilgileri,
- Vs.

Patriot KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı; dosyaların içerisinde, taranmış dokümanlarda, yazılımlarda, veri tabanlarında ve bunları kullanan uygulamalarda bulunduğu kişisel verileri raporlar, tercihlerine göre sınıflandırabilir, taşıyabilir, silebilir ve anonim hale getirebilir.

KVKK Kapsamı	Yazılım
KVKK - İdari Tedbirler	
Kişisel Veri İşleme Envanteri Hazırlanması	Patriot KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma
KVKK - Teknik Tedbirler	
Silme, Yok Etme veya Anonim Hale Getirme	Patriot KVKK Veri Keşfi ve Sınıflandırma

Yazılımın Genel Özellikleri Nelerdir?

- Komut satırından çalışır. Arayüz gerektirmez, esnek, script ve batch içinde kullanılabilir. Aynı zamanda kolay kullanıcı arayüzüne de sahiptir.
- Kullanıcı bazlı yetkilendirmeye sahiptir. Yani BT, İK, Finans, Satış vb. bölümlerde çalışanların sadece kendi sorumlu oldukları alanlarda tarama yapmasına imkan verir.
- Standart olarak tanımlı olan kişisel verilere ek olarak yeni kişisel veriler de tanımlanıza imkan verir.
- Tanımlı olan tüm sistemlerde bulunan tanımlı olan tüm kişisel verileri tek tuş tıklamasıyla tarayabilir.
- Kelime bazlı tarama yapabilir. Aynı anda birden fazla kelime tarayabilir. Örneğin; kişisel verileriyle ilgili talepte bulunan 100 kişi varsa, her biri için tek tek arama yapmak yerine 100'ü için de aynı anda tarama yapılabilir.
- Regex bazlı tarama yapabilir. Aynı anda birden fazla regex tarayabilir.

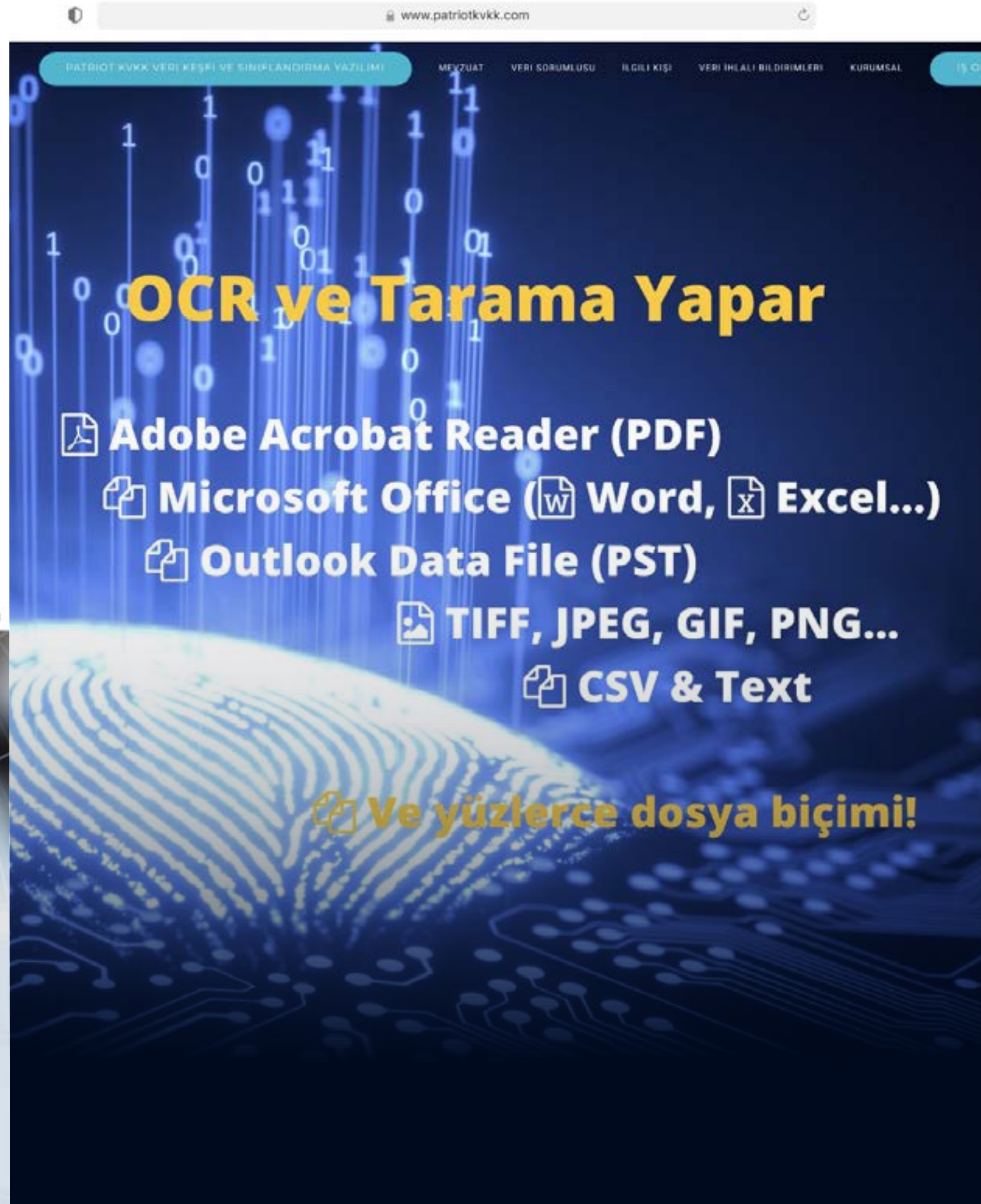
- Sadece değişen dosyaları tarama özelliği vardır. Böylece zaman tasarrufu sağlanabilir.
- Admin paylaşımları (Administrative Shares) ile uzaktan tarama yapılabilir.
- Kendi zamanlayıcısı ile belirli periyotlarda (her saat, iki saatte bir vb.) çalışabilir. Microsoft Windows Task Scheduler ile de çalışabilir.
- Dosya taramada yapılan silme ve taşıma işlemlerinin raporlarının imzalı olarak saklanması sağlar.

Yazılım Neleri Destekler?

Dosyalar

- Adobe Acrobat Reader (PDF),
- Şifrelenmiş Adobe Acrobat Reader (PDF),
- Microsoft Word,
- Microsoft Excel,
- Comma-separated values (CSV),
- Text.

Tagged Image File Format (TIFF)

Çeşitli Resim Biçimleri

- The Joint Photographic Experts Group (JPEG)
- The Graphics Interchange Format (GIF)
- Portable Network Graphics (PNG)

Outlook Data File (.PST)

- (Taşıma ve silme yapmaz)

CRM çözümleri

- SugarCRM vb.

ERP çözümleri

- SAP,
- Uyumsoft,
- Logo,
- Mikro vb.

Veri tabanları ve bunları kullanan uygulamalar

- MS SQL,
- Oracle,
- MySQL,
- PostgreSQL,
- SQLite,
- H2.

Patriot SIEM Güvenlik Bilgi ve Olay Yönetimi Yazılımı ve diğer SIEM yazılımları ile entegre olabilir.

Desteklenen Doküman Biçimleri

- Audio formats
- CAD formats
- Compression and packaging formats
- Crypto formats
- Database formats
- Electronic Publication Format
- Executable programs and libraries
- Feed and Syndication formats
- Font formats
- Help formats
- HyperText Markup Language

- Image and Video object recognition
- Image formats
- iWorks document formats
- Java class files and archives
- Mail formats
- Microsoft Office document formats
- Natural Language Processing
- OpenDocument Format
- Portable Document Format
- Rich Text Format
- Scientific formats
- Source code
- Text formats
- Video formats
- WordPerfect document formats
- XML and derived formats

Desteklenen Biçimlerin Tam Listesi

Application

- aaigrd
- aig
- applefile
- atom+xml
- chm
- deflate64
- dif+xml
- dted
- elas
- epub+zip
- fits
- geotopic
- gff
- grass-ascii-grid
- gzip
- java-archive
- java-vm
- jaxa-pal-sar
- jdem
- kate
- leveller
- mbox
- mp4
- ms-tnef
- msword
- ogg
- pcisdk
- pdf
- pkcs7-mime

- pkcs7-signature
- rss+xml
- rtf
- sdts-raster
- sldworks
- terragen
- timestamped-data
- vnd.apple.iwork
- vnd.apple.keynote
- vnd.apple.numbers
- vnd.apple.pages
- vnd.ms-excel
- vnd.ms-excel.addin.macroenabled.12
- vnd.ms-excel.sheet.2
- vnd.ms-excel.sheet.3
- vnd.ms-excel.sheet.4
- vnd.ms-excel.sheet.binary.macroenabled.12
- vnd.ms-excel.sheet.macroenabled.12
- vnd.ms-excel.template.macroenabled.12
- vnd.ms-excel.workspace.3
- vnd.ms-excel.workspace.4
- vnd.ms-htmlhelp
- vnd.ms-outlook
- vnd.ms-outlook-pst
- vnd.ms-powerpoint
- vnd.ms-powerpoint.addin.macroenabled.12
- vnd.ms-powerpoint.presentation.macroenabled.12
- vnd.ms-powerpoint.slide.macroenabled.12
- vnd.ms-powerpoint.slideshow.macroenabled.12
- vnd.ms-powerpoint.template.macroenabled.12
- vnd.ms-project
- vnd.ms-spreadsheetml
- vnd.ms-tnef
- vnd.ms-visio.drawing
- vnd.ms-visio.drawing.macroenabled.12
- vnd.ms-visio.stencil
- vnd.ms-visio.stencil.macroenabled.12
- vnd.ms-visio.template
- vnd.ms-visio.template.macroenabled.12
- vnd.ms-word.document.macroenabled.12
- vnd.ms-word.template.macroenabled.12
- vnd.ms-word2006ml
- vnd.ms-wordml
- vnd.ms-xpsdocument
- vnd.oasis.opendocument.chart
- vnd.oasis.opendocument.chart-template
- vnd.oasis.opendocument.formula

- vnd.oasis.opendocument.formula-template
- vnd.oasis.opendocument.graphics
- vnd.oasis.opendocument.graphics-template
- vnd.oasis.opendocument.image
- vnd.oasis.opendocument.image-template
- vnd.oasis.opendocument.presentation
- vnd.oasis.opendocument.presentation-template
- vnd.oasis.opendocument.spreadsheet
- vnd.oasis.opendocument.spreadsheet-template
- vnd.oasis.opendocument.text
- vnd.oasis.opendocument.text-master
- vnd.oasis.opendocument.text-template
- vnd.oasis.opendocument.text-web
- vnd.openxmlformats-officedocument.presentationml.presentation
- vnd.openxmlformats-officedocument.presentationml.slide
- vnd.openxmlformats-officedocument.presentationml.slideshow
- vnd.openxmlformats-officedocument.presentationml.template
- vnd.openxmlformats-officedocument.spreadsheetml.sheet
- vnd.openxmlformats-officedocument.spreadsheetml.template
- vnd.openxmlformats-officedocument.wordprocessingml.document
- vnd.openxmlformats-officedocument.wordprocessingml.template
- vnd.sun.xml.writer
- vnd.visio
- vnd.wap.xhtml+xml
- vnd.wordperfect; version=5.0
- vnd.wordperfect; version=5.1
- vnd.wordperfect; version=6.x
- vrt
- x-7z-compressed
- x-ace2
- x-archive
- x-arj
- x-asp
- x-bag
- x-blx
- x-brotli
- x-bt
- x-bzip
- x-bzip2
- x-cappi

- x-chm
- x-coasp
- x-compress
- x-coredump
- x-cosar
- x-cpg
- x-cpio
- x-ctable2
- x-ctg
- x-dbf
- x-dipex
- x-dods
- x-doq1
- x-doq2
- x-e00-grid
- x-ecrg-toc
- x-elf
- x-envi
- x-envi-hdr
- x-epsilon
- x-ers
- x-executable
- x-fast
- x-fictionbook+xml
- x-font-adobe-metric
- x-font-ttf
- x-generic-bin
- x-geo-pdf
- x-gmt
- x-grib
- x-grib2
- x-gs7bg
- x-gsag
- x-gsbg
- x-gsc
- x-gtx
- x-gxf
- x-gzip
- x-hdf
- x-hdf
- x-http
- x-ibooks+zip
- x-ingr
- x-isatab
- x-isis2
- x-isis3
- x-java-pack200
- x-kml
- x-kro
- x-l1b

- x-lan
- x-lcp
- x-los-las
- x-lz4
- x-lzma
- x-map
- x-matlab-data
- x-mbtiles
- x-midi
- x-ms-owner
- x-msaccess
- x-msdownload
- x-msgn
- x-mspublisher
- x-ndf
- x-netcdf
- x-netcdf
- x-ngs-geoid
- x-ntv2
- x-nwt-grc
- x-nwt-grd
- x-object
- x-p-aux
- x-pcidisk

- x-pds
- x-pnm
- x-ppi
- x-quattro-pro; version=9
- x-r
- x-rar-compressed
- x-rasterlite
- x-rik
- x-rmf
- x-rpf-toc
- x-rs2
- x-rst
- x-sas-data
- x-sdat
- x-sharedlib
- x-snappy
- x-snodas
- x-srtmhgt
- x-tar
- x-til
- x-tnef
- x-tsx
- x-usgs-dem
- x-vnd.oasis.opendocument.chart

- x-vnd.oasis.opendocument.chart-template
- x-vnd.oasis.opendocument.formula
- x-vnd.oasis.opendocument.formula-template
- x-vnd.oasis.opendocument.graphics
- x-vnd.oasis.opendocument.graphics-template
- x-vnd.oasis.opendocument.image
- x-vnd.oasis.opendocument.image-template
- x-vnd.oasis.opendocument.presentation
- x-vnd.oasis.opendocument.presentation-template
- x-vnd.oasis.opendocument.spreadsheet
- x-vnd.oasis.opendocument.spreadsheet-template
- x-vnd.oasis.opendocument.text
- x-vnd.oasis.opendocument.text-master
- x-vnd.oasis.opendocument.text-template
- x-vnd.oasis.opendocument.text-web
- x-wcs
- x-webp
- x-wms
- x-xyz
- x-xz
- x-zmap
- xhtml+xml
- xml
- xpm
- zip
- zlib

Audio

- basic
- midi
- mp4
- mpeg
- ogg
- ogg; codecs=opus
- ogg; codecs=speex
- opus
- speex
- vnd.wave
- vorbis
- x-aiff
- x-flac
- x-oggflac
- x-oggpcm
- x-wav

Image

- adrg
- arg
- big-gif
- bmp
- bpg
- bsb
- ceos
- eir
- emf
- envisat
- fit
- fits
- geotiff
- gif
- hfa
- icns
- ida
- ilwis
- jp2
- jpeg
- nitf
- png
- raster
- sar-ceos
- sgi
- svg+xml
- tiff
- vnd.adobe.photoshop
- vnd.dwg
- vnd.wap.wbmp
- webp
- wmf
- x-airsar
- x-bpg
- x-dimap
- x-fujibas
- x-hdf5-image
- x-icon
- x-jbig2
- x-mff
- x-mff2
- x-ms-bmp
- x-osi
- x-pcraster
- x-srp
- x-xcf

Message

- rfc822

Model

- vnd.dwfx+xps

Text

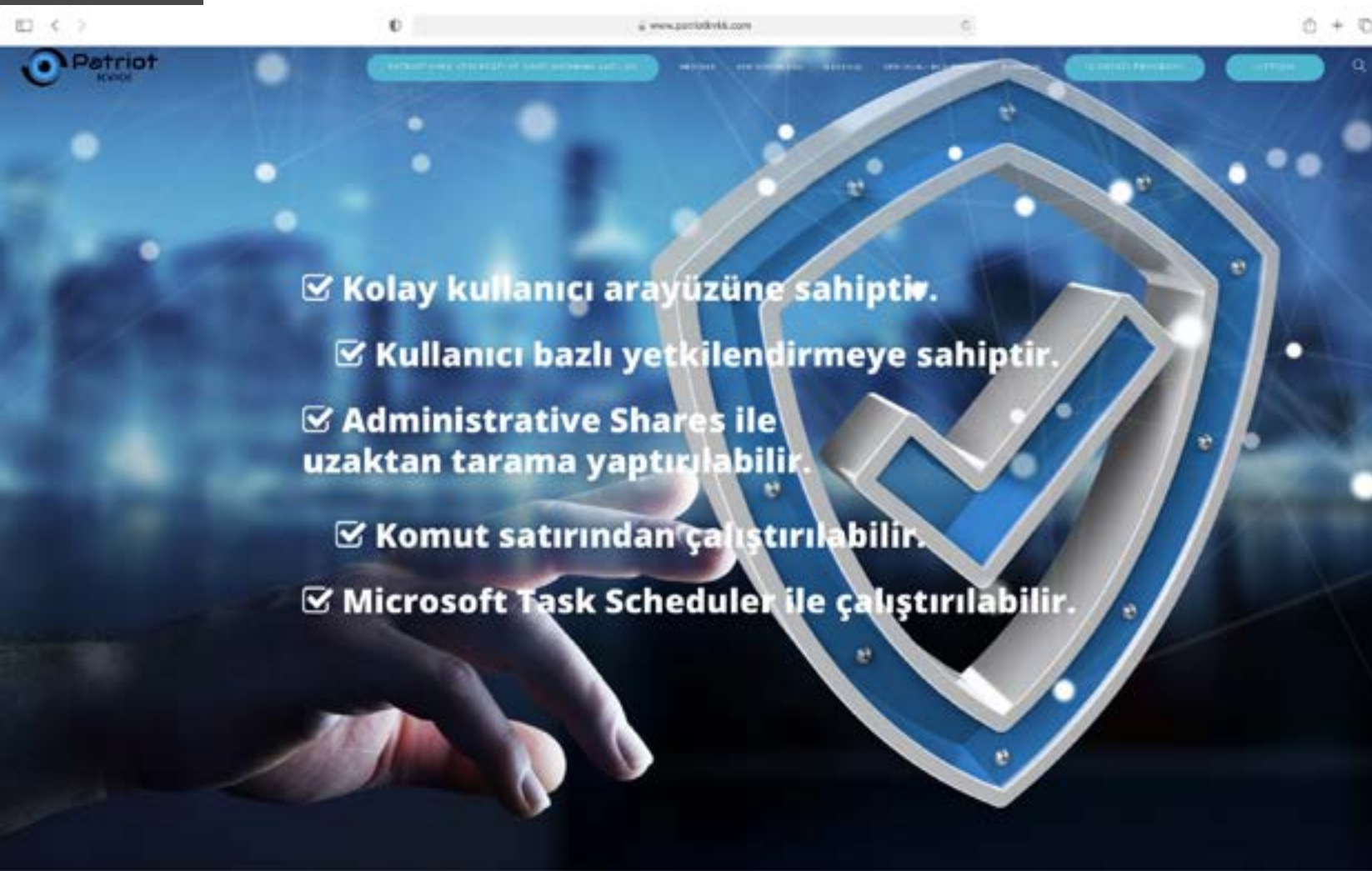
- html
- iso19139+xml
- plain
- vnd.iptc.anpa
- x-c++src
- x-groovy
- x-java-source

Video

- 3gpp
- 3gpp2
- daala
- mp4
- ogg

- quicktime
- theora
- x-dirac
- x-flv
- x-m4v
- x-oggrgb
- x-ogguvs
- x-oggyuv
- x-ogm

- Komut satırından çalışabilmelidir.
- Microsoft Task Scheduler ile çalıştırılabilir.

İletişim:

© 2020-2021 Patriot Teknoloji Anonim Şirketi
 Web sitesi: <https://www.patriotteknoloji.com>
 E-posta: bilgi@patriotteknoloji.com
 Telefon: (0850) 260 00 78

KVKK'ya Uyum Kapsamında Alınacak Kişisel Veri Keşfi ve Sınıflandırma Yazılımı İçin Önerilen Şartname Maddeleri Nelerdir?

- Ürün işletim sistemi bağımsızlığını sağlamak için hem Microsoft Windows hem de Linux işletim sistemine sanallaştırmaya gerek duymadan kurulabilmelidir.
- Ürün PDF, Şifrelenmiş PDF, Microsoft Word, Microsoft Excel, CSV, TXT, TIFF, JPEG, GIF, PNG dahil olmak üzere çeşitli resim dosyaları vb. dosyalar içerisinde işletim sisteminden bağımsız olarak T.C. Kimlik Numarası, ad ve soyad, cep telefonu numarası, kredi kartı bilgileri, banka hesap bilgileri gibi Kişisel Verileri -gerektiğinde OCR yaparak- tarayıp bulabilmeli ve raporlayabilmelidir. Bulduğu dosyaları KVKK'ya uygun olarak silebilmelidir (istenirse öncelikle başka bir dizine taşıyabilmelidir). Yapılan tüm bu işlemlerin imzalı olarak zaman damgasıyla saklanması sağlanmalıdır.

- Ürün Microsoft SQL, Oracle, MySQL, PostgreSQL, SQLite, H2 veri tabanları ve bunları kullanan uygulamalarda işletim sisteminden bağımsız olarak T.C. Kimlik Numarası, cep telefonu numarası, kredi kartı bilgileri gibi Kişisel Verileri tarayıp bulabilmeli ve raporlayabilmelidir. Bulduğu veri tabanı alanlarında içinde kişisel veri olanları KVKK'ya uygun olarak anonim hale getirebilmelidir.
- PST/OST dosyalarında bulduğu e-mailleri raporlayabilmelidir.
- Kelime bazlı, regex bazlı tarama yapabilmelidir. Aynı anda birden fazla kelime, aynı anda birden fazla regex tarama yapabilmelidir.
- T.C. Kimlik Numarası keşfini algoritmasına uygun olarak sıfır hata ile yapabilmelidir.
- Kolay kullanıcı arayüzüne sahip olmalıdır.
- Kullanıcı bazlı yetkilendirmeye sahip olmalıdır.
- Admin paylaşımları ile uzaktan tarama (Administrative Shares) yapabilmelidir.

Yerli Aşı İçin Gönüllü Oldu

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Covid-19'a karşı geliştirilen en yenilikçi aşı yöntemlerinden biri olan virüs benzeri parçacıklara dayalı VLP aşısının ilk insanlı denemelerinde gönüllü oldu.

TÜBİTAK COVID-19 Türkiye Platformu çatısı altında çalışmaları süren VLP temelli aşı adayının Faz 1 aşamasına katılan Bakan Varank'a Ankara Onkoloji Hastanesi'nde ilk doz aşı uygulandı.

ÖNCE TESTLER YAPILDI

Varank, TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal ile birlikte sabah saatlerinde hastanenin Faz 1 Klinik Araştırma Merkezi'ne geldi. Bakan Varank'a Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimi

Prof. Dr. Fevzi Altuntaş ile Klinik Araştırma Merkezi Koordinatörü Doç. Dr. Halil Kara eşlik etti. Kan testleri, EKG dahil klinik parametreleri takip edilen Varank'a akşam saatlerinde aşı adayının ilk dozu uygulandı.

21 GÜN SONRA 2'NCİ DOZ

Bakan Varank'a ilk doz, Türkiye'de uygulamaya başlanan aşılardan aksine, subkutan enjeksiyonu yöntemiyle koldan kas içine değil deri altına yapıldı. Geceyi hastanede geçirecek olan Varank'ın yarın taburcu edilmesi bekleniyor. Varank, 21 gün sonra ikinci doz aşısı alacak.

YENİLİKÇİ AŞI TEKNOLOJİSİ

Varank, aşı olduktan sonra yaptığı açıklamada, VLP'nin Türkiye'de ve dünyada

yenilikçi bir aşı teknolojisi olduğunu belirterek, geçen yıl TÜBİTAK COVID-19 Türkiye Platformu olarak Türkiye'de tüm aşı ve ilaç çalışması yapan hocalarla toplantı yaparak ülkenin virüsle mücadelede neler yapabileceğini konuştuklarını anımsattı.

GÖNÜLLÜLÜK SÖZÜMÜZÜ YERİNE GETİRİYORUZ

Bir hocanın kendilerine "Sayın Bakan'ım siz bize destek verin, önümüzü açın, aşımızı üretelim, ilk biz kendimize yapacağız." dediğini aktaran Varank, "Biz Hasan Hoca'yla söz verdik, yeter ki bilim insanlarımız aşığı üretme noktasına gelsin sizinle beraber biz de gönüllü oluruz. Bugün o gönüllülük sözümüzü yerine getiriyoruz." ifadesini kullandı.

İNOVATİF AŞI ADAYI

Varank, VLP aşısının dünyada inovatif kabul edilen bir aşı türü olduğunu vurgulayarak, "Dünya Sağlık Örgütü listesine göre dünyada 4 tane klinik aşamalarına geçmiş aşı adayı var. Burada İhsan ve Mayda hocalarımızın geliştirdiği bu aşının dünyadakilerden farklı özellikleri var. Aşı adayımız virüsün 4 proteinini de dikkate alarak tasarlanmış bir aşı adayı. Aynı zamanda aşılarda kullanılan etkinliğini artıran adjuvantlar var. İhsan Hoca'nın en başında geliştirilmesine ABD'deki çalışmalarına katıldığı CpG adjuvantı var. İnovatif aşı adayı olduğuna inanıyoruz. Neticelerinin de çok farklı ve dünyadakilerden etkin olacağına inanıyoruz." diye konuştu.

YERLİ VE MİLLİ

Faz-1 gönüllüsü olmanın önemine işaret eden Varank, Türkiye'de Faz-1 çalışmasının aşıda çok yapılamadığını dile getirdi. Varank, aşı yaptıracak olan vatandaşlara da seslenerek, "Aşılama vaktiniz geldiyse, aşığı adaysanız Sağlık Bakanlığımızın uyguladığı aşılardan yaptırın. Ama yerli aşı çalışmalarında da gönüllü olmak istiyorsanız çekinmeyin. Biz burada Hasan Hoca'mız

la Faz-1 ilk insan denemelerinde gönüllü olduk, aşımızı yaptırdık. Bu çalışmalarla Türkiye'nin VLP denilen yeni teknolojiye aşılarında hızlıca ilerleyerek sene sonuna kadar Faz-3 çalışmalarını tamamlayıp Türkiye'nin VLP yerli ve milli aşısını elimize almak istiyoruz. Sadece Türkiye'ye değil aynı zamanda tüm insanlığa faydası olmasını aynı zamanda tüm insanlığa faydası olsun istiyoruz." dedi.

DÜNYAYA ŞİFA OLACAK

Varank, Faz-1 denemesi yapılan merkezlerin sayısını Sağlık Bakanlığı ile birlikte arttırmaya devam edeceklerini söyleyerek "Virüs benzeri parçacıklı aşı adayımıza çok güveniyoruz. Sene sonuna kadar yeterince gönüllü bulabilirsek Faz-3'üde hızlıca tamamlayarak aşımızı ele almak dünyaya şifa olacak başarılı bir aşığı ortaya çıkarmış olacağız." şeklinde konuştu.

FAZ-2'DE İNGİLİZ MUTASYONU İÇİN DENENECEK

Virüs benzeri parçacıklar teknolojisinin inovatif bir teknoloji olduğu için yeni mutasyonlar için de dizaynı ve tasarımının değiştirilebildiğini belirten Varank, "Şu anda İhsan ve Mayda hocalarımız İngiliz mutasyonu için VLP aşısının ikinci tasarımını yaptılar. Hayvan deneylerini şu anda TÜBİTAK MAM'da başladı. Bu aşının Faz-2'sine geçildiğinde İngiliz mutasyonuna karşı olan tasarım denenmiş olacak. Sentetik biyoloji dünyada öne çıkan bilim dalı olarak şu anda gündemde. Önümüzdeki dönemde ona ilgi artacak. Bu teknolojiyle ilgili çalışmalar artacak. Sentetik biyolojinin önemli özelliklerinden bir tanesi de hızlı adaptasyon yapılabilmesi. VLP aşısı Faz-2'de İngiliz mutasyonu için denenecek. Ama diğer mutasyonlar için de çok çabuk şekilde yeni bir tür geliştirmek mümkün, hocalarımız bunu çalışıyorlar.

MANDAL'DAN "GÖNÜLLÜ OLUN" ÇAĞRISI

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Hasan Mandal, 27 Mart 2021'de VLP aşısında Faz-1 aşamasına geçildiğini belirterek, "Türkiye bilimi

ve teknolojiyi takip eden bir ülke değil üreten geliştiren bir ülke. Ben bunun ülkemize hayırlı olmasını diliyorum. Bütün halkımıza, öğrencilerimize gönüllü olmalarını öneriyorum. Süreçte emeği geçenlere teşekkür ediyorum.” dedi.

ALTUNTAŞ: “4 MAYIS İTİBARIYLA FAZ-2’YE GEÇECEĞİZ”

Ankara Onkoloji Eğitim ve Araştırma Hastanesi Başhekimi Prof. Dr. Fevzi Altuntaş da aşının ilk dozlamasının bittiğine dikkati çekerek, “36 gönüllü üzerinde Faz-1 VLP çalışması bitirmiş olduk. Aşımızın 4 Mayıs itibarıyla Faz-2 çalışmalarına geçmiş olacağız. En kısa sürede yerli aşımızın faz çalışmalarını bitirmiş olacağız.” ifadesini kullandı.

İNSAN DENEMELERİNE 36 KİŞİ KATILIYOR

ODTÜ’den Prof. Dr. Mayda Gürsel ile Bilkent Üniversitesi’nden İhsan Gürsel çiftinin ortak projesi sonucu geliştirilen VLP aşı

adayının insan denemeleri, 18 artı 18’lik biri düşük diğeri yüksek doz olmak üzere iki gruba uygulanıyor. Her 2 grubun 6’sı plasebo yani, içinde aktif ya da etken bir madde bulunmayan enjeksiyonlardan oluşuyor.

36 GÖNÜLLÜ DAHA VAR

Varank ve TÜBİTAK Başkanı Mandal dışındaki 36 gönüllünün ismi gizli tutuluyor. Aşıyı uygulayan sağlık personeli de uygulanan kişideki enjeksiyonun içeriği hakkında bilgi sahibi olamıyor.

KLİNİK AŞAMAYA GEÇEN 4’ÜNCÜ AŞI ADAYI

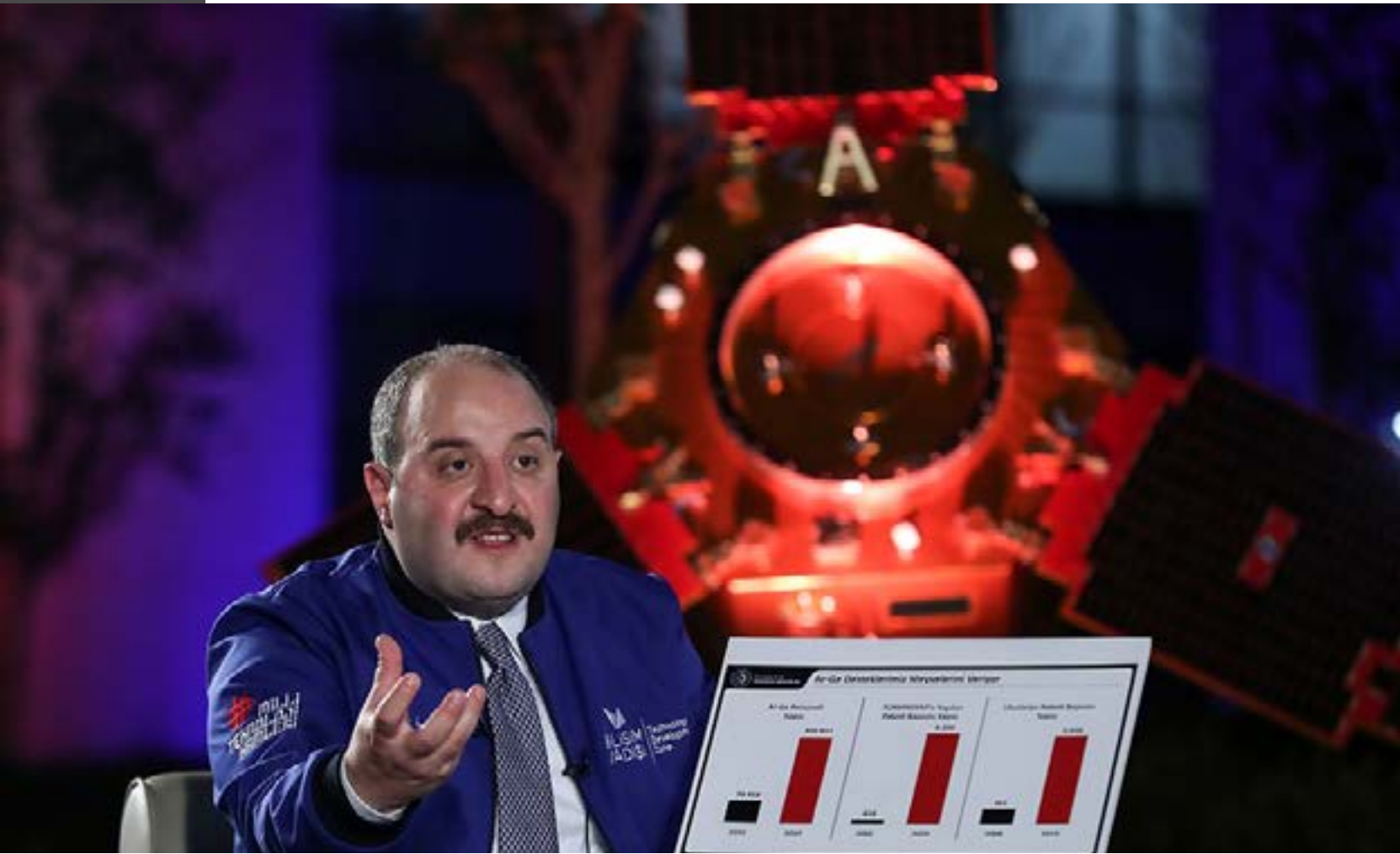
Dünyada sayılı, TÜBİTAK COVID-19 Türkiye Platformu kapsamında ise tek VLP teknolojisi ile geliştirilen aşı adayı, 30 Mart’ta da DSÖ’nün Covid-19 aşı adayları listesinde yer alarak dünyada bu türde klinik aşamaya geçen 4’üncü aşı adayı oldu.

Bilişim, Ekonomi ve İş Dünyasından Güncel Haberler 7/24 Sosyal Medya Hesaplarımızda

Dijitalbiz

www.dijitalbiz.com

VLP Aşısında Sonbaharı İşaret Etti

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, Türkiye’de geliştirilen virüs benzeri parçacıklara (VLP) dayalı aşı adayının başarılı olması durumunda dünyaya “Aşımızın etkinliği ile koruyuculuğu çok daha iyi ve uygun şartlarda üretilebilir” denilebileceğini belirterek, “Eğer her şey başarılı olursa sonbaharda VLP teknolojisindeki aşımızı elimize alabiliriz.” dedi.

Bakan Varank, Habertürk televizyonunda Bilişim Vadisi’nden katıldığı canlı yayında gazetecilerin sorularını yanıtladı. Bilişim Vadisi’nin Türkiye’nin en büyük kapalı alanına sahip teknoloji geliştirme bölgesi olduğunu vurgulayan Varank, teknoparkların firmalara sağladığı avantajları anlattı. Varank, Türkiye’nin Otomobili Girişim Grubu’nun (TOGG) da Bilişim Vadisi’nde faaliyet gösterdiğini anımsatarak, “TOGG ile birlikte Bilişim

Vadisi’nde mobilite ekosistemi çok güçlü bir şekilde gelişmeye başladı.” diye konuştu.

COVID-19 TÜRKİYE PLATFORMU

Yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgını daha Türkiye sınırları içine gelmeden bilim insanlarıyla toplantılar yaptıklarına işaret eden Varank, aşı ve ilaç geliştirmeye yönelik yapılabilecekleri değerlendirdiklerini dile getirdi. TÜBİTAK çatısı altında “COVID-19 Türkiye Platformu”nu kurduklarını hatırlatan Varank, burada bilim insanlarından uzun sürelere yaymadan kısa sürede netice alınabilecek aşı ve ilaç çalışmalarını yapmalarını istediklerini kaydetti.

7 FARKLI AŞI

Varank, platform altında 7 farklı aşı geliştirme çalışması başladığını belirterek, “Bunların

arasında VLP denilen virüs benzeri parçacıklara dayalı inovatif ve dünyada şu anda 4 ülkede insan çalışmasına geçilmiş benim de gönüllüsü olduğum aşı çalışması var. İnaktif, mRNA ve adenovirüs dediğimiz aşı çalışmaları da var. VLP aşısı insan denemelerine başladı, Faz-1 çalışmalarında sona yaklaşıyoruz. İnaktif aşıda da Osman Erganiş Hocamız insan denemelerine yeni başladı. Türkiye’nin farklı üniversitelerinde desteklenen çalışmalar var. İnaktif aşı adayı Kayseri’de çalışılıyor, onlar Faz-2 çalışmasının sonuna gelmiş durumdadır.” dedi.

VLP AŞI ÇALIŞMASI

Varank, TÜBİTAK ile aşı çalışmalarını başlattıklarını, Kovid-19 ile birlikte bu çalışmalarda gaza basıldığını ifade ederek, 1998’de Türkiye’de unutulmuş bir tecrübeyi tekrar ayağa kaldırmak için Sağlık Bakanlığı ile birlikte çalıştıklarını söyledi. VLP aşı çalışmasında başarılı olursa dünyaya “Aşımızın etkinliği ile koruyuculuğu çok daha iyi ve uygun şartlarda üretilebilir.” denilebileceğini dile getiren Varank, “Eğer her şey başarılı olursa sonbaharda VLP teknolojisindeki aşımızı elimize alabiliriz

diye düşünüyoruz.” değerlendirmesinde bulundu.

BIONTECH İLE İLETİŞİM HALİNDEYİZ

Türkiye’de özel sektör firmalarının Rusya’nın aşısını üretmek konusunda anlaşmaya vardığını hatırlatan Varank, BioNTech firmasından Prof. Dr. Uğur Şahin ile sürekli iletişim halinde olduklarını ve kendisine Türkiye’de ortak üretim teklif ettiklerini söyledi. Varank, Uğur Şahin’in şu anda kendi üretim tesislerindeki kapasiteyi artırmaya yoğunlaştığını belirterek, “Kendisinin Türkiye’de çalışma yapma isteği var. Özellikle kanser araştırmalarıyla ilgili Türkiye’ye gelmek istiyor. Şu an itibarıyla ortak üretim gündemde değil ama Uğur Hoca’nın gelme isteği gündemde. Biz kendisiyle de geldiğinde görüşmek, beraber kanser araştırmalarında çalışma yapmak istiyoruz.” diye konuştu.

MUTASYONA GÖRE TASARLANAN AŞI KULLANILACAK

Teşvik sistemi ve Ar-Ge ekosistemiyle özel

sektöre büyük destekler verdiklerini vurgulayan Varank, bundan sonraki dönemde Türkiye'nin aşıyla ilgili herhangi bir faaliyet yapması gerekirse kısa sürelerde kendi aşılarını üretebileceğine dikkati çekti. Varank, VLP çalışmasının gelecek ay başlaması planlanan Faz-2 çalışmasında İngiliz mutasyonuna göre tasarlanan aşı adayının kullanılacağı bilgisini verdi.

GÖNÜLLÜLERE İHTİYACIMIZ VAR

VLP aşısına gönüllü olma sürecini de anlatan Varank, "Bir faz çalışmasında gönüllü olabilmeniz için aşı yaptırmamış, vücutta antikor geliştirmemiş ve PCR sonucunun negatif olması lazım. Bu şartları taşıdığım için gönüllü olabildim. Hocalarımıza söz vermiştim. Gönüllü olmayı da çok önemsiyorum. Eğer milli ve yerli aşı geliştirme çalışmasından bahsediyorsak gönüllülere ihtiyacımız var. Bu aşıları insanlar üzerinde demeniz lazım ki seri üretime geçebilirsiniz." dedi.

KRİPTO VARLIKLARLA İLGİLİ RAPOR ÇIKARACAĞIZ

Varank, blokzincirle ilgili TÜBİTAK'ta önemli faaliyetler yapıldığını, dijital para teknoloji kısmını TCMB ile çalıştıklarını, kripto varlıklara ilişkin de toplantı gerçekleştirdiklerini ve bu konuda bir rapor çıkaracaklarını bildirdi.

SAVAŞAN İHA KONSEPTİ

Geleceğin teknolojilerinin önemine işaret eden Varank, "Dünya artık otonom, insansız uçaklara doğru gidiyor. İnsansız savaş uçağı, savaşan İHA konseptini biz Türkiye'de geliştirmek istiyoruz. Bu projeyi Baykar ile başlatmış olduk, onların kendilerine koyduğu hedefler var. Belki bundan 5-10 yıl sonra 5'inci nesil savaş uçaklarının artık kullanışlı olmadığını, insansız sistemlere dünyanın dönmesi gerektiğini konuşacağız, bütün dünya bizi takip etmeye başlayacak. Yaptığımız bütün işlerde mutlaka

geleceği hedeflemeliyiz. Zaten F-35 Programı ile üretim tesislerimiz önemli kabiliyetler elde etti. Hem kendi Muharip Uçak Projemizi devam ettireceğiz, bunun yanında alternatif savaşan İHA projeleriyle de dünyaya yeni bir vizyon koyacağız." ifadelerini kullandı.

TÜRKİYE'NİN OTOMOBİLİ PROJESİ

Varank, Türkiye'nin Otomobili'ni Aralık 2019'da Bilişim Vadisi'ndeki programla tanıttıklarını anımsatarak, ön gösterim araçlarının büyük oranda beğenildiğini söyledi. Otomobilin 2022'de seri üretim bandından ineceğini ilan ettiklerini dile getiren Varank, "Şu anda planlandığı şekilde süreçler devam ediyor, fabrika inşaatı sürüyor, makine siparişleri yapıldı. Pil konusunda uluslararası iş birliğiyle ilgili anlaşma imzalandı." bilgilerini verdi.

ÇOK BÜYÜK BİR PAZAR

Varank, otomobilin piyasaya yüzde 50'nin üzerinde yerlilik oranıyla çıkacağını, sonraki süreçte örneğin pilin de Türkiye'de

üretilmesiyle bu oranın daha da artacağını ifade etti. Türkiye'nin Otomobili Projesi'nin bağlantı, sensör teknolojileri ve IoT'nin gelişmesiyle birlikte doğru zamanda atılmış bir adım olduğunu vurgulayan Varank, TOGG ile fikri mülkiyet haklarının tamamen Türkiye'ye ait bir otomobil üretilecek olmasının önemine işaret etti. Varank, Yeşil Mutabakat ile çevreye yönelik hassasiyetin arttığına dikkati çekerek, "2030'da belki Avrupa'da içten yanmalı motorlu araçlara müsaade edilmeyecek. Dolayısıyla elektrikli otomobil konusunda önümüze çok büyük bir pazar açılıyor." dedi.

Varank daha sonra, canlı yayın alanında sergilenen Türkiye'nin yerli imkanlarla geliştirdiği Türkiye'nin ilk seyir füzesi SOM, kriminal incelemelerde kullanılan kimyasallar, kanatlı güdüm kiti, yoğun bakım solunum cihazı, trenler için geliştirilmiş elektrik motoru gibi ürünleri tanıtarak bunlara ilişkin bilgi verdi.

Bakan Varank, Bilişim Vadisi'nde bir yazılım okulu açacaklarını ve başvuruları yakın zamanda ilan edeceklerini sözlerine ekledi.

Türksat 5A Uzaydaki Yörüngesine Oturuyor

Türksat A.Ş. Gölbaşı yerleşkesini ziyaret eden Bakan Karaismailoğlu, Türksat 5B ve Türksat 6A'nın uzaya gönderilme tarihlerini açıkladı.

Karaismailoğlu, "Türksat 5B haberleşme uydusunu bu yılın dördüncü çeyreğinde uzaya fırlatıyoruz. Türksat 6A'yı da 2022 yılında uzaya göndermeyi planlıyoruz. Ocak ayında fırlatışını gerçekleştirdiğimiz Türksat 5A yolculuğunun dörtte üçünü tamamladı. Uydumuz mayıs ayının ilk haftasında 31 derece doğu yörüngesine ulaşacak. Türkiye, uydu ve uzay sistemleri alanında artık uluslararası bir oyuncu olma yolundadır" dedi.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Türksat A.Ş. Gölbaşı yerleşkesini ziyaret ederek; basına önemli açıklamalarda bulundu. Tamamen milli imkânlarla geliştirilip üretilmesi planlanan, Türksat 6A'yı 2022

yılında uzaya göndermeyi planladıklarını kaydeden Karaismailoğlu, Türksat'ın e-Devlet Kapısı'nda da önemli bir hizmet verdiğini hatırlatarak; e-Devlet Kapısı'na günlük ortalama 6 milyonu aşkın giriş yapıldığını bildirdi.

"Uydu hizmetlerimizle bölgede lider, dünyada marka bir ülke olmak istiyoruz."

Türkiye'nin uydu teknolojilerinde olduğu gibi, uzay çalışmaları alanında da hızını yükselttiğini; yeni ve yerli haberleşme uydularının üretim, entegrasyon, test ve fırlatma süreçlerinin iç içe yaşandığını belirten Bakan Karaismailoğlu, şu şekilde konuştu:

"Türkiye, uydu ve uzay sistemleri alanında artık uluslararası bir oyuncudur. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı olarak, yayıncılık ve internet erişimi hizmetleri noktasında, stratejik haberleşme sistemlerini güncelleyerek diri

tutuyoruz. Uydular üzerinden TV ve Radyo yayıncılığı ile birlikte internet erişiminde ve diğer katma değerli uydu hizmetlerimizle bölgemizde lider, Dünya'da marka değeri yüksek bir ülke olmak istiyoruz."

"Türksat 5A, yolculuğunun dörtte üçünü tamamladı."

Ocak ayı başında ABD'nin Cape Canaveral Üssü'nden başarı ile fırlatılan Türksat 5A haberleşme uydusunun yörünge yolculuğuna devam ettiğini hatırlatan Bakan Karaismailoğlu, dünya ekvatorundan 35 bin 160 kilometre uzaklığa ulaşan Türksat 5A'nın yolculuğunun dörtte üçünü tamamladığını, uydunun mayıs ayının ilk haftasında 31 derece doğu yörüngesine ulaşacağını kaydetti. Karaismailoğlu, "Haberleşme uydumuz hizmete girdiğinde, Türkiye ile birlikte, Avrupa, Orta Doğu, Kuzey Afrika, Orta Batı ve Güney Afrika'nın yanı sıra, Akdeniz, Ege ve Karadeniz'i kapsama altına alacaktır. Uydumuz, televizyon yayıncılığı ile birlikte veri haberleşme hizmetinde, ülkemizi Dünya'da yeni Ku Band kullanan öncü ülkeler ligine taşıyacaktır. Elektrik itki sistemi ile çok daha kaliteli TV yayıncılık ve haberleşme hizmeti verecek olan Türksat 5A, 30 yıl süre ile hizmet verecektir" ifadelerine yer verdi.

"Türksat 5B haberleşme uydusu bu yılın dördüncü çeyreğinde uzaya fırlatılacak."

Ülkede haberleşme uydu trafiğinin devam ettiğini kaydeden Bakan Karaismailoğlu, üretim süreçlerinde sona yaklaşan Türksat 5B haberleşme uydusunun da bu yılın dördüncü çeyreğinde uzaya fırlatılacağını belirterek; şunları söyledi:

"42 derece doğu yörüngesine göndereceğimiz Türksat 5B'nin önde gelen özelliklerinden birisi de Ka-Bant veri haberleşme kapasitemizi 15 kat daha artıracak olmasıdır. Bu özelliği ile Türksat 5B haberleşme uydumuz, kara, hava ve deniz araçlarına gelişmiş veri haberleşme hizmeti verecektir. Bu şekilde ticari gemi ve hava ulaşım pazarına odaklanacaktır. Türksat 5B ile Orta Doğu'nun

tamamı, Basra Körfezi, Kızıldeniz, Akdeniz, Kuzey ve Doğu Afrika, Nijerya, Güney Afrika ve yakın komşu ülkeleri kapsama alanında yer alacaktır."

"Türksat 6A'yı 2022 yılında uzaya göndermeyi planlıyoruz."

Tamamen milli imkânlarla geliştirilip üretilmesi planlanan Türksat 6A Yerli Haberleşme Uydusunun üretim ve entegrasyon süreçlerinin de yoğun bir şekilde devam ettiğini dile getiren Bakan Karaismailoğlu, şunları kaydetti:

"Planlamalarımız doğrultusunda Türksat 6A uydusunda Mühendislik Modeli ile Uçuş Modelinin entegrasyon faaliyetleri eş zamanlı olarak devam ediyor. Türksat 6A uydusunda Mühendislik Modeli ile Uçuş Modelinin entegrasyon faaliyetleri eş zamanlı olarak devam etmekte olup, 2021 yılı içerisinde Uçuş Modelinin entegrasyon faaliyetlerinin tamamlanarak çevresel test aşamasına geçilecektir. Türksat 6A'yı 2022 yılında uzaya göndermeyi planlıyoruz."

"e-Devlet Kapısı'nda günlük ortalama giriş sayısı 6 milyonu aştı"

Bir yılı aşkın süredir Türkiye'yi ve tüm dünyayı etkileyen pandemi sürecinde, iş hayatının, eğitimin ve ticaretin yoğun olarak online üzerinden yapıldığını belirten Bakan Karaismailoğlu, "Türksat'ın verdiği önemli bir dijital kamu hizmeti de e-Devlet Kapısı'dır. Kullanıcı sayısının 54 milyonu geçtiği e-devlet kapısı üzerinden, 778 kurum ve kuruluşu ait 5 bin 700'ü aşkın hizmet, tek çatı altında verilmektedir" dedi. Karaismailoğlu, dakikada ortalama 4 bin kişinin giriş yaptığı e-Devlet Kapısında günlük ortalama giriş sayısının günlük 6 milyonu aştığını belirterek sözlerini tamamladı.

Teknoloji Bakan Yardımcısı Mehmet Fatih Kacır, Savunma Sanayii Başkan Yardımcısı ve Delta V Yönetim Kurulu Başkanı Faruk Yiğit, BAYKAR Teknik Müdürü Selçuk Bayraktar, TÜBİTAK Başkanı Hasan Mandal, Türkiye Uzay Ajansı (TUA) Başkanı Serdar Hüseyin Yıldırım, TÜBİTAK Uzun Teknolojileri Enstitüsü Müdürü Mesut Gökten, TÜBİTAK SAGE Enstitüsü Müdürü Gürçan Okumuş ve Delta V Genel Müdürü Arif Karabeyoğlu katıldı.

TOPLANTIDA NELER KONUŞULDU?

Toplantıda, 2023'te Ay'a sert iniş yapması planlanan uzay aracının geliştirme çalışmaları ele alınırken hibrit roket motorlarının ateşleme sistemleri, yüksek basınçlı kompozit tanklar, vana ve regülatör sistemleri detaylı olarak masaya yatırıldı.

TARİHİ TEST

Heyet, toplantının sonunda roket motorları testlerinin yönetildiği komuta merkezine geçti. Alınan güvenlik önlemlerinin ardından ateşleme için geri sayım başlatıldı. Bakan Varank'ın komutuyla, ilk olarak Delta V tarafından geliştirilen ve uzay sınırını aşacak Hibrit Sonda Roketi'nin (SORS) itki sistemi dikey ateşleme testi yapıldı. İkinci ateşleme ise Milli Uzay Programı'nın 2023 yılında "Ay'a Sert İniş" görevinde kullanılması planlanan hibrit roket motoru için yapıldı. Yapılan testler başarıyla sonuçlandı. İki motor da planlanan süre boyunca sorunsuz şekilde çalıştı.

TEST SONRASI BRİFİNG

Bakan Varank ve beraberindeki heyet, ateşlemeler sonunda tekrar test sahasındaki sistemleri inceleyerek testin sonuçları hakkında bilgi aldı.

Ay Misyonu İçin İlk Ateşleme

Cumhuriyet'in 100'üncü yılında Ay'a gönderilecek insansız araçta kullanılması planlanan milli ve özgün hibrit roket motoru, ilk ateşlemesini yaptı. Delta V Uzay Teknolojileri A.Ş.'de gerçekleştirilen testte hibrit roket motoru ilk sınavını başarıyla geçti.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, 2023'te Ay misyonu hedefinin ilk ayağını başaracaklarına inandığını belirterek "Yani uzay aracımızı Ay ile buluşturacağız. Bu manada motorun ilk ateşlemesini burada yapmak bizim açımızdan mutluluk ve gurur verici" dedi.

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN İLAN ETTİ

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 9 Şubat'ta Türkiye'nin Milli Uzay Programı'nı ilan etti. Programın en dikkat çekici hedef

lerinden biri, Ay misyonuydu. Türkiye, Ay misyonu ile kendi milli ve özgün teknolojilerini kullanarak Ay ile temas etmek istiyor. 2 aylık hedefe göre 2023'te insansız bir araç ile Ay'a sert iniş, 2028'de de yumuşak iniş gerçekleştirilecek.

DELTA V'YE ZİYARET

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Varank, bu hedefler doğrultusunda yürütülen çalışmaları yerinde görmek amacıyla milli ve özgün hibrit roket motorları geliştiren Delta V'nin Şile'deki Roket Motoru Ateşleme Tesisi'ni ziyaret etti.

GENİŞ KATILIMLI TOPLANTI

Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayi Başkanlığının iştiraki olan Delta V'deki ziyaret bir toplantıyla başladı. Toplantıya, Sanayi ve

İKİ AYRI TEST

Varank, daha sonra yaptığı açıklamada, çok başarılı iki ateşleme yaptıklarını; hem Sonda Roketi Sistemi'nin (SORS) ateşlemesi, hem de Ay misyonunda kullanılması planlanan hibrit motorun ilk ateşlemesini gerçekleştirdiklerini belirtti.

50 SANİYELİK ATEŞLEME

Testlerde 50 saniye gibi hedeflenen süre bulunduğunu söyleyen Varank, "Bu 50 saniyelik ateşlemenin tamamını başarıyla bitirdi. Ay misyonunda kullanılabilecek motorun ilk denemeleri başarıyla yapıldı." diye konuştu.

BÜTÜN KABİLİYETLERİ KULLANMAK İSTİYORUZ

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Türkiye'nin uzaydaki 10 yıllık yol haritasını açıkladığını ve bu yol haritasının en önemli bileşenlerinden bir tanesinin 'Ay Misyonu' olduğunu kaydeden Varank, "Ay misyonunda hedefimiz 2023 yılında Türkiye'nin kendi uzay aracını Ay'a

ulaştırabilmesi. Burada da Türkiye'deki bütün kabiliyetleri, bütün firmalarımızın kabiliyetlerini kullanmak istiyoruz. Delta V de özellikle dünyada yeni bir teknoloji olarak kabul edilen hibrit roket motorları çalışan, Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanlığı'na ait bir firmamız. Arif Hocamız (Karabeyoğlu) tüm bu süreçleri yürütüyor." dedi.

TİCARİLEŞTİRMEK İSTİYORUZ

Varank, iki ateşlemeye şahitlik ettiklerini anlatarak "Bir tanesi 635 milimetrelik sonda roketinin, önümüzdeki ay fırlatması yapılacak motorun ateşlemesi. Aynı zamanda Ay misyonunda, yani uzayda kullanmayı hedeflediğimiz daha küçük bir motorun da yine ateşlemesinin testlerini yapmış olduk. Türkiye özellikle uzay alanında kabiliyetlerini tüm dünyaya göstermek, aynı zamanda bu kabiliyetleri ticarileştirmek, bundan ekonomik fayda elde etmek isteyen bir ülke. Dolayısıyla bu alanda geliştirdiğiniz teknolojiler çok değerli." diye konuştu.

YENİ BİR TEKNOLOJİ

Sıvı oksijen oksitlemeli hibrit motor teknolojisinin çok önem verdikleri yeni bir teknoloji olduğunu aktaran Varank, ateşlemeleri başarıyla gerçekleştirdiklerini, bu süreçte heyecan ve mutluluk duyduklarını da ifade etti. Çok değerli gençlerin Türkiye'nin geleceğine yatırım yapmak ve teknolojiyi geliştirmek için büyük bir gayret gösterdiklerini vurgulayan Bakan Varank, "Sonda roket motorunun bir örneği, inşallah Mayıs ayında Sinop'tan ateşlenecek. Önemli mesafeleri kat etmesini planlıyoruz." dedi.

TÜRK BAYRAĞINI AY İLE BULUŞTURACAĞIZ

Varank, "2023'te biz Ay misyonu hedefimizin ilk ayağını başarabileceğimizi düşünüyoruz. Yani uzay aracımızı inşallah Ay ile buluşturacağız. Türk bayrağını Ay ile buluşturmuş olacağız. Bu manada motorun ilk ateşlemesini burada yapmak bizim açımızdan mutluluk ve gurur verici." diye konuştu.

TAM BAŞARI

Delta V Genel Müdürü Arif Karabeyoğlu da her iki motorun da beklenen performansı tam manasıyla sağladığını vurgulayarak "İstedığımız ateşleme sürelerini elde ettik.

İstedığımız itki kuvvetlerini elde ettik. Tam başarı olduğunu söyleyebiliriz. Ay motorunun testleri bundan sonra hızlanarak devam edecek. Belki ilk testlerinden birini yaptık. Ama belki yüzlerce test yapacağız. Güvenilirliği sağlayacağız. Sonda roketinin ilk testi değildi. Daha önce bir çok test yaptık. Ama bu en uzun yanan, en yüksek performanslı testini gerçekleştirdik. Bundan sonra ne olacak? Mayıs ayında her şey yolunda giderse inşallah yüksek irtifalara sonda fırlatmaları yapacağız. Ay'a gidecek uzay aracının roket motorunu test ettik. Adım adım aya gidiyoruz." dedi.

UZAYA ERİŞEBİLECEK İTKİ

Öte yandan, Delta V tarafından geliştirilen Sonda Roket Sistemi hibrit motoru dikey ateşleme testini geçerek uzaya ulaşabilecek seviyede toplam itki elde etti. Önümüzdeki aylarda fırlatma testleriyle 'Uçuş gösterimi' yapılacağı öğrenildi.

YENİLİKÇİ TEKNOLOJİ

Türkiye'nin en büyük roket sistemlerinden biri olan SORS'un aynı zamanda dünyanın teknoloji olarak en ileri hibrit roket motoruna sahip olduğu, sıvı oksitleyici ve katı yakıt içerdiği ve yenilikçi bir teknoloji olduğu aktarıldı.

Teknoloji Yönetişimine Türkiye'den Küresel Katkı

Türkiye, teknolojinin Davosu olarak adlandırılan Küresel Teknoloji Yönetişimi Zirvesi'nde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası (MESS) tarafından temsil edildi.

Türkiye'nin ulusal yapay zeka perspektifi ve sanayinin dijital dönüşümü için atılan stratejik adımlar küresel iş dünyasından, sivil toplum örgütlerinden ve akademisyenlerden oluşan seçkin temsilcilere anlatıldı.

MESS tarafından kurulan, dünyanın en büyük, en gelişmiş, en kapsamlı dijital dönüşüm ve yetkinlik gelişim merkezi olan MEXT'in öncü vizyonu küresel iş dünyasıyla paylaşıldı.

Dünya Ekonomik Forumu (WEF) tarafından 6-7 Nisan 2021 tarihlerinde ilki düzenlen ve teknolojinin Davos'u olarak adlandırılan Küresel

Teknoloji Yönetişimi Zirvesi'nde, Türkiye Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve MESS tarafından temsil edildi. Zirve kapsamında düzenlenen Ulusal Yapay Zeka Stratejileri başlıklı panele Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank ve MESS Yönetim Kurulu Başkanı Özgür Burak Akkol konuşmacı olarak katıldılar. Panelde Türkiye'nin ulusal yapay zeka perspektifi, sanayinin dijital dönüşümü için atılan stratejik adımlar küresel iş dünyasından, sivil toplum örgütlerinden ve akademisyenlerden oluşan seçkin temsilcilere anlatıldı.

Türkiye'nin Ulusal Yapay Zeka Perspektifi Teknolojinin Davosu'nda

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank: "Ülkemizin genç ve dinamik nüfusunun avantajından yararlanarak yetkinlik gelişimini en önemli önceliğimiz yapıyoruz"

Türkiye'nin ulusal yapay zeka perspektifinin anlatıldığı panelin ana konuşmacısı olan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank yaptığı konuşmada yapay zeka gibi dördüncü sanayi devrimi teknolojileri bir sıçrama tahtası olarak gördüklerini belirterek "Bunun için ilk olarak kamuda gerekli kurumsal kapasiteyi inşa ettik. TÜBİTAK bünyesinde bir Yapay Zeka Enstitüsü ve Dijital Dönüşüm Ofisi bünyesinde Büyük Veri ve Yapay Zeka Uygulamaları Dairesi Başkanlığı kurduk" dedi.

Bakan Varank sözlerini şöyle sürdürdü: "Ulusal yapay zeka stratejimizin 6 temel önceliği var. Bunlar; yapay zeka uzmanları yetiştirmek ve istihdamını artırmak, araştırma girişimcilik ve yenilikçiliği desteklemek, kaliteli veriye ve teknik altyapıya erişim imkanlarını geliştirmek, uluslararası işbirliklerini güçlendirmek, yapısal ve işgücü dönüşümünü hızlandırmak. Bu önceliklerimiz doğrultusunda 2025 yılı için koyduğumuz hedefler var. Yapay zeka alanında 50.000 kişinin istihdamını sağlayacağız. Yapay zeka konusunda eğitim alan öğrencilerin sayısını 10 kat artıracğız. Toplam AR-GE harcamalarımız içinde yapay zeka odaklı AR-GE harcamalarının payının yüzde 15'e ulaşmak. Genç ve dinamik nüfusumuz ülkemiz için bir avantaj. Bu nedenle, yetkinlik gelişimi en önemli önceliklerimiz arasında yer alıyor.

MESS Yönetim Kurulu Başkanı Özgür Burak Akkol: "Sanayimizin dijital dönüşümü başarması için küresel ortaklarımızla kamu-özel sektör işbirliği içinde çalışıyoruz."

Panelde konuşma yapan MESS Yönetim Kurulu Başkanı Özgür Burak Akkol Türkiye'nin kamu-özel sektör ortaklığı ile geliştirilen ulusal yapay zeka yaklaşımı ile uyumlu olarak çalıştıklarını belirtti. Akkol MESS'in gelecek vizyonu ile dünyanın en büyük, en gelişmiş, en kapsamlı dijital dönüşüm ve yetkinlik gelişim merkezi olan MEXT'i Türkiye'ye kazandırdıklarını ifade etti. Akkol, "sanayide dijital dönüşümün bölgesel lideri olurken yeni teknolojilerin yönetişimine küresel katkı veriyoruz" dedi.

MESS Yönetim Kurulu Başkanı Özgür Burak Akkol panelde yaptığı konuşmada sanayinin dijital dönüşümüne ve yapay zeka teknolojilerine uyum sağlamasına destek olmak için dünyanın en büyük, en gelişmiş, en kapsamlı dijital dönüşüm ve yetkinlik gelişim merkezi MEXT projesini hayata geçirdiklerini ifade etti.

Geleceği şekillendirecek olan yapay zeka ekosistemini MEXT'in sunduğu hizmetlerle desteklediklerini anlatan Akkol "Türkiye'nin ulusal yapay zeka perspektifi kamu-özel sektör ortaklığının rafine bir örneğidir" diye konuştu. Akkol yapay zeka alanında ortaya çıkacak yetenek açığının kapatılması amacıyla çalışan becerilerinin geliştirilmesini hedeflediklerini belirterek "5 yılda 250 bin çalışana dijital dönüşüm eğitimi vereceğiz" dedi.

Teknoloji Yönetişiminin Şekillendirilmesine Küresel Katkı

Akkol global arenada büyük ilgi uyandıran MEXT'i hayata geçirirken karşılaştıkları zorlukları ve edindikleri dersleri iş dünyasından, siyaset ve akademi çevrelerinden seçkin temsilcilerle paylaştı.

Teknoloji yönetimindeki açıklara işaret eden Akkol, "Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı işbirliğiyle kurduğumuz Dünya Ekonomik Forumu (WEF) Türkiye Dördüncü Sanayi Devrimi Merkezi çoklu paydaş anlayışıyla, kamu-özel sektör ve üniversite işbirlikleriyle projeler gerçekleştirmeye başladı. Projelerle yeni teknoloji yönetim modellerini ve teknoloji yatırımlarını hızlandıracak teşvik mekanizmaları tasarlanmasına katkı verip teknoloji farkındalığını arttırmayı hedefliyoruz" dedi.

Teknolojinin Davosu İlk Kez Düzenleniyor

Dünya Ekonomik Forumu tarafından ilk kez düzenlenen Küresel Teknoloji Yönetişimi Zirvesi; yükselen teknolojilerin kamu-özel sektör işbirliği ile sorumlu tasarımı ve kullanımı için küresel bir platform olmayı hedefliyor.

Zirve, Forumun ekosisteminde yer alan ve global teknolojiye yön veren yöneticileri, özel sektör temsilcilerini ve akademisyenleri bir araya getirdi. Zirveye global teknoloji yönetişiminin geleceğini konuşmak üzere alanında uzman dünyaca ünlü isimler de katıldı. Dördüncü sanayi devrimine yön veren Siemens, Youtube, Hitachi, Salesforce gibi şirketler; 50'den fazla hükümet; Imperial College gibi akademik kurumlar üst düzeyde temsil edildi.

Zirvede dördüncü sanayi devrimi teknolojilerinin etik ve doğru şekilde kullanılması ve alt yapılarının geliştirilmesi için görüş alışverişlerinde bulunuldu. Kovid-19 salgınının toplum, iş ve hükümetler üzerindeki teknolojik etkisine odaklanıldı. Zirvede sanayinin dönüşümü, hükümetlerin dönüşümü, küresel teknoloji yönetişimi ve öncü teknolojiler olmak üzere dört ana konu işlendi.

MESS, Türkiye'nin Dördüncü Sanayi Devrimi'nin Bölgesel Merkezi Olmasına Öncülük Ediyor

MESS, 2019 yılında Dünya Ekonomik Forumu (WEF) platform üyeliğine kabul edilen dünyanın ilk işveren sendikası oldu. MESS, Ocak 2020'de Davos'da imzalanan anlaşma ile Forumla iş birliğini bir üst seviyeye taşıyarak Dünya Ekonomik Forumu Dördüncü Sanayi Devrimi Merkezleri Ağı'na katıldı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı öncülüğünde yapılan iş birliği ile MESS, sadece 13 ülkenin dahil olduğu bu ağda Türkiye'yi temsil ediyor.

MESS bünyesinde bulunan Dördüncü Sanayi Devrimi Merkezi'nde teknolojinin adaptasyonu ve yönetişimi ile ilgili en ileri çalışmalar yapılıyor. MESS'in dahil olduğu Dördüncü Sanayi Devrimi Merkezleri Ağı ile ekosistemdeki tüm bilgi, teknoloji ve fırsatlar Türkiye'ye de geliyor. Türkiye'yi Dördüncü Sanayi Devrimi'nin bölgesel merkezi haline getirmeyi amaçlayan Merkez sayesinde Dördüncü Sanayi Devriminin oyun kurucusu niteliğindeki dünya devleri Türkiye'deki seçkin kurum ve kuruluşlarıyla bir araya geliyor.

Merkezde ileri teknoloji uygulamalarını yaygınlaştırmak için Türkiye'ye özel projeler geliştirilmeye başlandı. Bu amaçla ilk olarak Dördüncü Sanayi Devriminin omurgasını oluşturan yapay zeka konusunda çalışmalara odaklanıldı. Halen Endüstriyel Nesnelerin İnternetiyle Sanayide Hızlı Dijital Dönüşüm ve İnsan Kaynakları için İnsan Odaklı Yapay Zeka başlıklı iki proje devam ediyor.

Merkez, imalat sanayi şirketleri, kamu yönetimi ve uluslararası şirketler için değer üretecek şekilde tasarlandı. Geliştirilen projeler; yeni teknoloji yönetim modelleri ve teknoloji yatırımlarını hızlandıracak teşvik mekanizmaları tasarlanmasına katkı veriyor, sanayide ve kamudaki teknoloji farkındalığını artırıyor.

Gerçekleştirilen faaliyetler ile Türkiye'nin etrafındaki bölgelerin Dördüncü Sanayi Devrimi teknolojilerinden olumlu etkilenmesine katkı sağlamak, bu sayede sanayinin ve üretimin dijitalleşmesinde öncü olmak hedefleniyor.

7. Uluslararası Genç İşadamları Kongresi Düzenlendi

“Yeni neslin yarını bugünden fark etmesinin yolu, insan ve toplum odaklı dijitalleşmek”

Genç MÜSİAD tarafından ‘NEXT’ temasıyla bugün gerçekleştirilen 7. Uluslararası Genç İşadamları Kongresi, dünyanın önde gelen girişimcilerini, geleceğin iş insanlarıyla buluşturdu. MÜSİAD’ın yanı sıra devletin önde gelen temsilcilerinin yer aldığı kongrede Türkiye’nin yatırım stratejisinden endüstri, sanayi ve teknolojinin geleceğine kadar ticaretin yeni çağını yansıtan pek çok konu, ulusal ve uluslararası konuşmacılarca masaya yatırıldı.

Kongrenin açılışında konuşan Genç MÜSİAD Başkanı Furkan Akbal, “Pandemi, ‘yarını bugünden fark etmeyi’ sağlayacak fırsatlar ile üretimden finansa, rekabetten

iş modellerine kadar her alanda yenilenmeyi getiriyor. Dijitalleşmeye uyum sağlayamayan, insan ve toplumu hiçe sayan bir büyüme sürdürülebilir değil. Gençleri ve teknolojiyi harmanlayarak iş dünyasına taşıyan yeni neslin platformu olarak bu gerçeklerle yarını bugünden fark ediyoruz” dedi.

Genç MÜSİAD’ın 2008 yılından bu yana her 2 yılda bir düzenlediği Uluslararası Genç İşadamları Kongresi’nin (UGİK) 7’ncisi bugün ‘NEXT’ temasıyla düzenlenerek dünyanın en önde gelen girişimcilerini, fikir ve önderlerini geleceğin iş insanlarıyla buluşturdu. ‘Yarını Bugünden Fark Et’ sloganıyla, hibrit olarak MÜSİAD Genel Merkezi’nde düzenlenen ve Genç MÜSİAD Başkanı Furkan Akbal ve MÜSİAD Başkanı Abdurrahman Kaan’ın ev sahipliğinde düzenlenen kongreye MÜSİAD Kurucu Başkanı Erol Yazar,

Hazine ve Maliye Bakanı Yardımcısı Nurettin Nebati, Gençlik ve Spor Bakanı Muharrem Kasapoğlu protokol düzeyinde katıldı.

Ulusal ve uluslararası pek çok konuşmacı UGİK 2021’de ‘çalışma düzenlerinin ve ortak çalışma alanlarının geleceği, Türkiye’nin yatırım stratejisi ve geleceği, girişim sermayesi ve teknoloji ekosisteminin geleceği, Kuzey ve Güney Afrika’daki yatırım ve iş fırsatları, endüstri ve sanayinin geleceği, ilham veren iş liderlerinin geleceği, finansal teknolojiler, mobilite ekosisteminin geleceği, e-ticaret ve rekabet’ gibi farklı konu başlıklarında ticaretin yeni çağını, insan odaklı değişim dinamiklerini ve ekonomiyi ateşleyen fikirleri masaya yatırdı.

Dijitalleşme, mobilite ve insan odaklılık ‘yenilenmeyi’ tetikliyor

Türkiye’yi ve girişim ekosistemini çok daha güçlü bir şekilde tasarlamanın yol haritalarını geliştirmek üzere düzenlenen 7. UGİK’in açılış konuşmasını yapan Genç MÜSİAD Başkanı Furkan Akbal, pandemi sürecinin dijitalleşmeye uyum sağlayamayan şirketlerin yarının dünyasında var olabilmek için daha hızlı ve daha çevik hale gelmesi gerektiğini, insan ve toplumu hiçe sayan bir büyümenin sürdürülebilir olmadığını çok açık bir şekilde gösterdiğini vurguladı. Kongre ile “Next” diyerek, bundan sonra ne olacak sorusuna odaklandıklarını ve bugün yaşanan büyük değişimin, ‘yarını bugünden farketmeyi’ sağlayacak fırsatlar içerdiğini kaydeden Akbal, 2020 itibarıyla pandeminin de etkisiyle tüm dünyada ‘yenilenme’ kavramının değer kazandığını gördüklerini ifade etti.

Akbal, “Bu yenilenme adımları, üretimden finansa, rekabetten iş modellerine kadar tüm alanları kapsıyor. Dijitalleşme, yeni çalışma modelleri, mobilite, yapay zekâ, insan odaklılık bugün yaşadığımız değişimi tetikleyen unsurlardan sadece birkaçı. Çalışma modellerinin esneklediği, yeni iş alanlarının ortaya çıktığı, girişimci bakış açısının her zamankinden daha fazla önem kazandığı, yeni mesleklerin olduğu bir çağa doğru ilerliyoruz.

Gelecekte olacağını öngördüğümüz işlerin tohumları şimdiden atılıyor. Gençleri ve teknolojiyi harmanlayarak iş dünyasına taşıyan yeni neslin platformu olarak bu gerçeklerle yarını bugünden fark ediyoruz” değerlendirmesini yaptı.

Yapay zekâ ile 10 yıllık süreçte 3,1 milyon iş artışı oluşacak

Şirketlerin COVID-19’un etkilerine ve dijital dönüşüme cevap vermek için yapay zekâya daha da fazla yatırım yapmayı planladığını hatırlatan Akbal, yapay zekâya yatırımın ise önemli bir yetenek dönüşümünü beraberinde getirdiğini vurguladı. Akbal, “Önümüzdeki 10 yıllık süreçte otomasyon, yapay zekâ ve dijital teknolojilerin yaratacağı ekonomik fayda ve sosyal değişimlerle 3,1 milyon iş artışı oluşturma potansiyeli öngörülüyor. Bu değişimi gerçekleştirebilmek için Türkiye’de işgücünde bulunan 21,1 milyon kişinin mevcut mesleğine devam ederken teknolojiye yararlanarak yetkinliklerini geliştirmesi gerekecek. Özellikle, e-ticaretin hızla yükselişe geçtiği bir dönemde, dijital alanlarda daha yetenekli çalışan arayışı da artacak” diye konuştu.

Tedarik zincirleri kısalıyor, yeni merkezler gündemde

Önümüzdeki dönemin Türkiye için sunduğu bir diğer fırsatın global tedarik zincirlerinde yaşanacak değişimler olduğunu belirten Akbal, şöyle devam etti: “Pandemi nedeniyle tedarik zincirlerinde yaşanan kopmalar, tüm dünyada gıda güvenliği başta olmak üzere, birçok sektörü tehdit etti. Bu durum önümüzdeki dönemde tedarik zincirlerinin kısaltılmasını, daha dayanıklı ve sürdürülebilir hale getirilmesini gerektirecek. Bu da yeni tedarik merkezlerinin ortaya çıkmasına yol açacak. Türkiye bu anlamda, sahip olduğu coğrafi konumu, esnek üretim kapasitesi, kaliteli iş gücü ve girişimci gençleriyle çok büyük bir potansiyele sahip. Gelecek artık bugün ve bugünün sahipleri de, yarını bugünden fark eden biz gençleriz. Değer yaratmanın yolu ise doğru veriyi, doğru şekilde analiz etmekten

geçiyor. Tüm bu başlıklar, hükümetimizin Yeni Reform Paketi'nde yer alan konularla da birebir örtüşüyor.”

“Genç girişimcilerimiz, yarınımızın üretim gücü”

Kongrede yaptığı konuşmasında Genç MÜSiAD'ı 'gözbebeğimiz' olarak tanımlayan MÜSiAD Genel Başkanı Abdurrahman Kaan ise UGİK'in gençlere ve girişimcilere yol göstermek amacıyla yola çıkan, alanında yetkin yerli-yabancı akademisyen ve iş insanlarının, gençlerle tecrübelerini paylaştığı önemli bir organizasyon olduğunu kaydetti. Toplam nüfusun neredeyse %16'sına tekbül eden yaklaşık 13 milyon kişinin, 15-24 yaş aralığında yer aldığını hatırlatan Kaan, “Nüfusumuzun gelecek projeksiyonuna göz attığımızda; genç nüfusun toplam nüfus içindeki oranının 2023 yılında %14,8, 2030 yılında %14,0, 2040 yılında %13,4, 2060 yılında %11,8 ve nihayet 2080 yılında %11,1'e düşeceği öngörülmektedir. Söz konusu riski azaltmamız adına; bugünümüzün genç girişimcilerinin yarınımızın yatırım, istihdam

ve üretim gücü olduğunu unutmamalıyız. Bu bakımdan finansmana erişim probleminin çözülmesi, genç girişimcilik eğitimlerinin sayısının ve niteliğinin artırılması ve genç girişimlere yönelik teşvik ve desteklerinin artırılması; önceliğimiz olmalıdır” diye konuştu.

“Yüksek ahlak bilinciyle mühendis ve patent sayısı artırılmalı”

MÜSiAD'ı 31 yıl önce 'yüksek ahlak ve yüksek teknoloji' idealiyle kurduklarını ve teknolojiyi geliştirirken yüksek ahlak şuuruyla yola çıkılması gerektiğini belirten MÜSiAD Kurucu Başkanı Erol Yazar, Türkiye'nin dünya patent liginde 25'inci sırada olmasının sorgulanması gerektiğine işaret etti. Teknoloji geliştirmenin bugün Türkiye'nin yetiştirdiği mühendis sayısı ve patent sayısı ile doğru orantılı olduğunu kaydeden Yazar, “Bunları devamlı ölçmeden ve matematik, fizik, kimya, biyoloji gibi ilimlere, dünyadaki elektronik teknolojilere sahip olmadan bir patent geliştirmemiz mümkün değildir. Geliştirdiğimiz teknolojileri pazarda satılır bir emtia haline getirmek, en az teknolojiyi üretmemiz kadar zorunludur.

Sanayici ve girişimci gençlerimiz, bu bilinçle, adil bir sistem içinde rant peşinden koşmadan kalkınmaya odaklanmalı, yüksek ahlak temelinde yüksek teknolojiyi pazara getirecek bir sistemle MÜSiAD'ın hedefine katkıda bulunmalıdır” değerlendirmesinde bulundu.

“Dijital teşvik sistemi üzerinde çalışıyoruz”

Dijitalleşmeye giderken her türlü planlama ve analizden faydalanmayı, bunlardan geri durmanın çağı anlamamak anlamına geldiğini ifade eden Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Nurettin Nebati ise Türkiye'nin satın alma gücü paritesi bakımından dünyanın 13. büyük ekonomisi olduğunu, tarımda, sanayide ve turizm başta olmak üzere pek çok alanda gerekli adımları atarak kendi içimizde yarışır hale gelmemiz gerektiğinin altını çizdi. İhracatçı sayısının 2002'de 30 bin iken 2020'de 90 bine ulaştığını kaydeden Nebati, “Olumlu göstergelere odaklanmamız gerekli. Genç girişimcilere getirdiğimiz sigorta prim teşviki ve vergi muafiyeti uygulamalarımız sürüyor. Yıl sonuna kadar hayata geçirilecek yeni bir çalışmamız daha var. Tek pencere teşvik sistemine geçecek Türkiye. Girişimciler tek bir pencere üzerinden teşvikin, nereden, hangi alanda bir teşvikle desteklendiğini görecektir, başvurusunu yapacak, tüm işlemleri online yürütebilecek” diye konuştu.

Değişimin hızına uyum sağlamanın önemi dikkat çeken Gençlik ve Spor Bakanı Muharrem Kasapoğlu ise konuşmasında gençlerin girişimleri dinamik hale getirmesindeki yerini vurgulayarak “Hızlı karar alma mekanizmaları ve yol haritalarıyla hayat boyu eğitime konsantre olmamız şart. Gençler organizasyonlar içine istihdam edilmeli, onların zekâ ve öngörüsüne ihtiyacımız var” dedi. Kasapoğlu, girişimcilik, medya, bilim, sanat, kültür ve edebiyat gibi tematik alanlarda düzenledikleri gençlik kampları, gençlik akademileri ve kulüpleriyle tüm eğitim çalışmaları, atölye ve yazılım projelerini desteklediklerini, kredi, yurt, spor tesisleri ve genç ofisleriyle gençlerin gelişimine katkıda bulunduklarını sözlerine ekledi.

Geleceğimizi Birlikte Tasarlayalım

Türkiye'nin yapay zekâ alanında yaratıcı, üretken ve bu alanda geleceğe yön veren sayılı ülkeler arasında yer almasını sağlamak amacıyla kurulan Yapay Zekâ ve Teknoloji Derneği (YZTD), lansman toplantısını İstanbul'da gerçekleştirdi. Türkiye'de yapay zekâ ile ilgili araştırmaya dayalı doğru bilgi kaynaklarını oluşturmayı hedefleyen YZTD, farklı sektörleri hedefleyen çalışma komiteleri aracılığıyla eğitim programları ve kamu - özel sektör iş birliği gibi projeleri de hayata geçirecek.

Türkiye'de yapay zekâ ekosisteminin tüm aktörlerini ve bileşenlerini bir araya getirmek amacıyla kurulan Yapay Zekâ ve Teknoloji Derneği (YZTD)'nin lansman toplantısı İstanbul'da gerçekleştirildi. Derneğin yönetim kurulu ve üyelerinin yanı sıra, iş dünyası ve akademisyenlerin de katıldığı toplantıda Future Bright Group tarafından YZTD için

yapılan "Türkiye Yapay Zekâ Bilinirlik ve Yaklaşım Araştırması" sonuçları da sunuldu. Toplantının devamında yapılan iki panelde, kilit sektörlerle yönelik olarak çalışmalarına başlayan YZTD uzmanlık komiteleri de değerlendirmelerini ve planlarını aktardı.

Lansman toplantısının açılış konuşmasını yapan YZTD Kurucu Başkanı Esen Girit Tümer, veriye dayalı bir toplum ve ekonomi için Türkiye'de yapay zekâ ekosisteminin bir araya geleceği bir platform arayışı sonucu derneğin kurulduğunu ifade ederek şunları söyledi: "Ülkemiz dünyadaki teknolojik gelişmelerin en hızlı yansıdığı dinamik bir iş dünyasına ve bu gelişmeleri hızla içselleştiren bir toplum yapısına sahip. Başta Start-up şirketler ve yatırımcılar ile endüstri olmak üzere, üniversitelerimiz, teknoloji şirketlerimiz, içerik ve veri sağlayıcılar, yapay zekâ alanında çalışanlar ile bu alanda öğrenim görenler, yayıncılık

ve iletişim sektörü tarif ettiğimiz ekosistemin içinde. Yapay Zekâ konusunda hem uygulamaların entegrasyonu hem de politikaların oluşturulması için çalışan kamu kurumlarımızı da bu çerçevede değerlendirdiğimizde önemli bir paydaş haritamız var. Bu nedenle de Türkiye'nin yapay zekâ alanında yaratıcı, üretken ve bu alanda geleceğe yön veren sayılı ülkeler arasında yer almasını sağlamak üzere tüm bu paydaşlarımızla el ele, geleceği birlikte tasarlayacağız."

Hedef: Türkiye'de öncü, dünyada örnek çalışmalar

YZTD Kurucu Başkanı Esen Girit Tümer, derneğin kuruluşunda yer alan kamu yöneticileri, iş dünyası temsilcileri ve akademisyenlerle yoğun bir planlama süreci geçirdiklerini belirtti. Esen Girit Tümer, önceliklerinin Türkiye'de yapay zekâ ile ilgili bilgi aktarımını sağlarken toplumda bilinçlendirme ve farkındalık olduğunu vurguladı ve "Yerel ve küresel yapay zekâ toplulukları arasındaki etkileşim sürekli artıyor. Biz de dernek olarak ABD merkezli dünyanın en büyük yapay zekâ (AI) topluluğu olan Yapay Zekâ Geliştirme Derneği AAAI'nın Türkiye resmî temsilcisiyiz.

Dünyadaki öncü ülkelerin bilgi birikimleri ve çalışmalarının Türkiye'de de paylaşılmasını sağlamayı hedefliyoruz. Bu alanda faaliyet gösteren her ölçekteki kurum ve girişimin YZTD üyesi olmasını arzu ediyoruz. Resmî ya da özel kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmak, yapay zekâ alanında kariyer yapmak isteyenler için gerekli koşulları ve katkıları sağlamak ve akademik çalışmaları desteklemek planlarımız arasında yer alıyor." dedi.

Türkiye ve yapay zekâ: İlgili, meraklı ve umutluyuz

Açılışın ardından, Yapay Zekâ ve Teknoloji Derneği Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Sekreteri Çağlar Gözüaçık, Future Bright Group tarafından yapılan araştırmayı katılımcılara aktardı. Bu yıl Mart ayında gerçekleştirilen Türkiye Yapay Zekâ Bilinirlik ve Yaklaşım Araştırması'nın sonuçlarına göre ülkemizde yapay

zekâ kavramına ilgi gösterenlerin oranı %77. Toplumun yarıya yakını (%47) bu konuda kendisini meraklı olarak tanımlarken, araştırmaya katılanların %41'i yapay zekâdan umutlu olduğunu ifade ediyor.

Araştırmadaki en çarpıcı sonuçlardan biri ise, toplumun %67 oranında bir bölümünün yapay zekânın okullarda ders olarak okutulmasını istemesi. Bu beklentinin aynı zamanda önemli bir iletişim konusu olduğunu da ifade eden Çağlar Gözüaçık, yapay zekâ hakkında doğru ve farkındalığı yaratma konusunda derneğe ve bu alanda çalışan herkese görev düştüğünü ifade etti ve " Hepimiz biliyoruz ki Türkiye, kıvrak zekâlar ülkesi. Biz bunu, katma değerli ve itibarlı bir noktaya getirmek için eğitim, fikir, bilgi ve koordinasyonla harmanlamak durumundayız. Evrensel sorun ve ihtiyaçlara yaratıcı bakış açılarıyla katma değerli çözümler getirebiliriz. Yapay Zekâ ve bağlantılı teknolojilerle pek çok sektörde öncü olabiliriz." dedi.

Günlük hayatta yapay zekâ

Türkiye'de Yapay Zekâ hizmet algısında Yazılım, Bilişim, E-Ticaret, Medya, Savunma Sanayisi, Ulaşım ve Sağlık sektörleri ilk akla gelenler olarak ortaya çıkarken, yapay zekâ kavramıyla en çok karıştırılan konulardan biri de insansı robotlar. Katılımcıların %38'i yapay zekânın günlük hayatımıza temas ettiğini belirtirken; dijital asistanlar, yüz tanıma ve metin düzeltme teknolojileri daha çok aşına olunan kullanım alanları olarak ifade ediliyor.

YZTD'den kilit sektörler için çalışma komiteleri

Konuşma ve sunumların ardından, kilit sektörlerle yönelik olarak YZTD bünyesinde kurulan uzmanlık komitelerinin değerlendirmeleri ve çalışma planları iki panel ile katılımcılara sunuldu. İlk olarak finans, eğitim ve telekomünikasyon konuları ele alınırken, derneğin yönetim kurulu üyelerinden Finans Komitesi Başkanı Pınar Kitapçı, Telekomünikasyon Komitesi Eş Başkanı Barış Karakullukçu ile

Eğitim Komitesi Başkanı Doç. Dr. Metin Sezgin panelde konuşmacı olarak yer aldı. Panel konuşmacılarının aktardığı konulardan dikkat çekenler şöyle:

Finans:

- Dünyada finans alanında AI uygulamaları ve FinTech oluşumları
- Müşteri davranışlarından sonuç tahmini
- Mali suçları oluşmadan engelleyebilmek için de AI uygulamaları
- Topluma kullanımı kolay akıllı finansal hizmetler sunarak ekonomik kalkınmayı desteklemek

Telekomünikasyon:

- Dönüşümü yönlendiren kilit teknolojiler 5G, AI ve Otomasyon
- Kapsama alanı, bant genişliği gibi artan ihtiyaç ve taleplerinin karşılanması için yapay zekâ ve makine öğrenimi yardımı ile çalışmalar yapılıyor.

Eğitim:

- Yapay zekâ eğitimi ve yapay zekâ teknolojilerini üretebilen nesillerin yetişmesi
- Ülkemizde bu yönde kamu ve özel sektörün yaptığı önemli çalışmalar
- Eğitimde öğrencileri, öğretmenleri ve kurumları güçlendirici çözümler üretme potansiyeli

İkinci panelde ise dernek kurucu üyelerinden hukukçu Altuğ Özgün, Sağlık Bilimleri Üniversitesi Öğretim Görevlisi Prof. Dr. Hakkı Karakaş ve Enerjisa Bilgi Teknolojileri ve Dijital İş Yönetimi Başkanı, Mehmet Fırat, Sağlık, Enerji ve Hukuk komitelerinin gündemlerini konuşmak üzere bir araya geldi. Panelde gündeme gelen başlıklar ise şöyle:

Hukuk:

- Yapay Zekâ Kullanımının Yarattığı Hukuki Tartışmalar
- Yapay Zekâ ve Etik
- AB Komisyonu Güvenilir Yapay Zekâ ilkeleri
- Yapay zekânın hukuk disiplinde kullanım alanları.

Sağlık:

- Ekonomik ve sosyal olarak sürdürülebilir bir sağlık sisteminin inşasında yapay zekâ uygulamaları
- Sağlıkta karar verme süreçlerinde ayırt edici olarak yapay zekâ
- Tıp uygulamalarının bilimsel ve tıp hukuku boyutundaki özgün gereksinimleri
- AR-GE ve ÜR-GE, bir tıbbi cihaz olarak yazılım

Enerji:

- Dördüncü Sanayi Devriminin ana unsurlarından olan yapay zekânın en yüksek potansiyelli uygulama alanlarından birisi enerji sektörü
- Enerji trendlerinde yapay zekâ bir arabulucu ve çözüm sağlayıcı
- Enerji sektöründeki büyük veri hacmini yapay zekâ ile birleştirilip, üstüne deneyim eklendiğinde Enerji Zekâsı oluşuyor.
- Ticaret ve perakende tarafında, piyasa tahmin modelleri sürekli öğrenmeye devam ederek daha etkin bir piyasa oluşmasına

destek oluyor. Chatbot, sesi metne dönüştürme, duygu analizi gibi yeni teknolojiler kullanılarak hizmetler iyileştiriliyor.

- Akıllı yakıt pompaları, akıllı servis birimleri, geleceğin taşıt tanıma sistemleri yine yapay zekâ temelli.

Merkez Bankasının tanımlamasında en dikkat çekici nokta, Bankanın bu paraları, “gayri maddi varlık” olarak kabul etmesidir. Gayri maddi varlıklar; doktrin ve uygulamada ticari markalar, patentler, telif hakları, lisans ve eserleri vb. olarak daha çok eşya ve fikri mülkiyet hukukunun konusu olan varlıklar olarak tanımlanmaktadır. Gayri maddi varlık olarak tanımlanmasını bizce en şaşırtıcı yanı, gayri maddi varlıkların vergilendirilmesi karmaşık ve zorlu bir yöntem olmasıdır.

Merkez Bankası tarafından yayınlanan yönetmelikte dikkat çeken bir diğer nokta ise ödeme hizmeti sağlayıcıları ile ödeme ve elektronik para kuruluşları dışındaki kişi ve kurumların kripto paraları ödeme aracı olarak kullanılmasını ve ödeme aracı olarak kullanılmasına ilişkin hizmetleri sunmaları yasaklanmış olmasına rağmen bu yasağın ihlal edilmesi bir idari yaptırıma tabi tutulmamıştır.

Yönetmeliğin 4. Maddesi ile ödeme hizmeti sağlayıcıları ile ödeme ve elektronik para kuruluşları, kripto varlıklara ilişkin alım satım, saklama, transfer veya ihraç hizmeti sunan platformlara veya bu platformlardan yapılacak fon aktarımlarına aracılık etmeyecekleri ve kripto paraları kullanarak hizmet ve sistem geliştirmekten men edilmiştir. Ödeme hizmeti sağlayıcıları ile ödeme ve elektronik para kuruluşları, yönetmelik ile yasaklanan hizmet ve işlemleri gerçekleştirmeleri durumunda TCMB denetim yetkisine ilişkin genel hükümler kapsamında belli yaptırımlara muhatap olacağı kaçınılmazdır.

TCBM tarafından yapılan bu düzenleme ile Türkiye'nin kripto paraları dolaylı şekilde yasaklandığı ifade edilebilir. Ancak, bireysel kullanıcılar açısından kripto

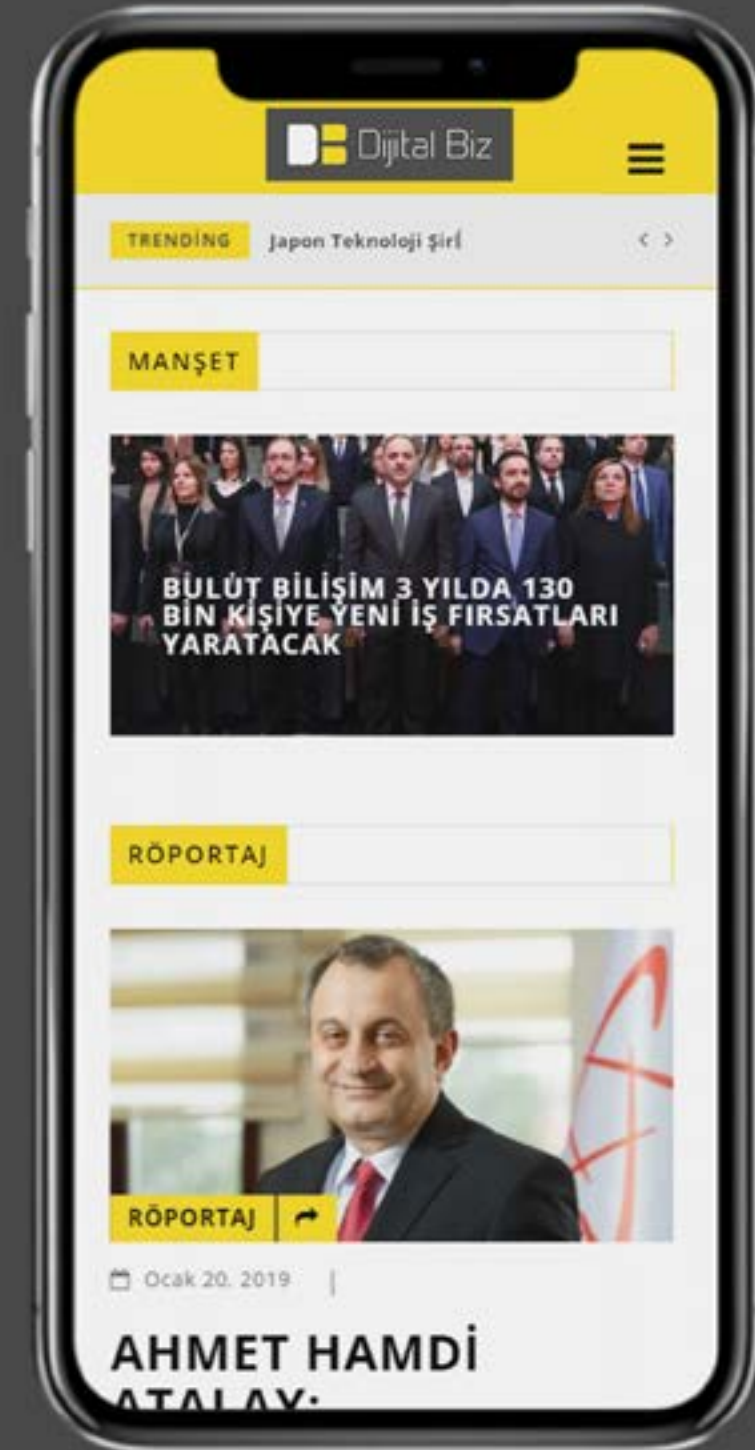
paraların kullanılması yasaklanmış olmasına rağmen bu yasak bir yaptırıma tabi tutulmamıştır.

TCMB bu yönetmeliği yayınladıktan sonra Türkiye kamuoyu, kripto para borsası olarak isimlendirilen ve aracı kurum şeklinde faaliyet gösteren birçok kurumun kapandığını ve yetkililerinin yurt dışına kaçışlarıyla sarsılmıştır.

Mevcut yasal düzenlemeler dikkate alındığında, kripto para araçlarına paralarını kaptıran vatandaşların bilişim alt yapısı kullanılmak suretiyle nitelikli dolandırıcılık iddiaları ile savcılıklara suç duyurusunda bulunmaları dışında etkin bir hukuki başvuru yolu olmadığını ifade etmek zorundayız. Bu alanda daha çok mağduriyetlerin yaşanmaması açısından Türkiye bir karar vermek zorundadır. Bu sistemlerin ve kripto paraların yasaklanması ya da bu yapının sağlıklı bir yasal temele oturtulması arasında bir karar vermesi gerekmektedir. Mevcut yapının yeni yayınlanan yönetmeliğe rağmen yetersiz ve eksik olduğu açıktır.

Bilişim, Ekonomi ve İş Dünyasından Güncel Haberler 7/24 Cebinizde

www.dijitalbiz.com

Kripto Para Kaybı İntihara Yol Açabiliyor

2009 yılında ilk kez bitcoin ismi ile tanınan kripto paralar, yatırımcısına çok kısa sürelerde büyük paralar kazandırması sebebiyle medyada ve sosyal medya platformlarında en çok konuşulan konular arasına girdi. Kripto para yatırımı yapan kişilerin ilk zamanlarda yüksek paralar kazanabilmesiyle beynin ödül merkezinin uyarıldığını belirten uzmanlar, bu durumun da bağımlılığa zemin hazırladığını vurguluyor. Uzmanlar, bağımlılıkla baş edilememesi durumunda profesyonel yardım alınmasını tavsiye ediyor.

Üsküdar Üniversitesi NİSTANBUL Beyin Hastanesi Psikiyatri Uzmanı Dr. Emrah Güleş, kripto para bağımlılığı ile ilgili önemli değerlendirmelerde bulundu ve tavsiyelerini paylaştı.

Hızlı kazandırabildiği için popülerleşti

Kripto paraların ilk olarak 2009 yılında bitcoin ile hayatımıza girdiğini belirten Psikiyatri Uzmanı Dr. Emrah Güleş, “Herhangi bir merkeze bağlı olmaması ve yapılan transferlerin bir otoritenin kontrolünde olmaması kısa zamanda kripto paraları cazip hale getirdi. Yatırımcısına çok kısa sürelerde çok büyük paralar kazandırması sebebiyle bir anda medyada ve sosyal medyada en çok konuşulan konular arasına girdi. Bu dönemde insanlar çok fazla bilgi sahibi olmadıkları ve nasıl işlediğini bilmedikleri bu kripto paralara yatırım yapmaya başladı” dedi.

Ödül merkezinin uyarılması bağımlılığı tetikliyor

Psikiyatri Uzmanı Dr. Emrah Güleş, FOMO teriminden bahsetmenin uygun olacağını

ifade etti ve sözlerini şöyle sürdürdü:

“İngilizce açılımı ‘Fear of missing out’ yani bir şeyleri kaçırmak korkusudur. FOMO, bazı büyük fırsatları kaçırdığınız hissine veya algısına işaret eder. Ancak bu algı çoğu zaman gerçekten uzaktır. Bu algıyla yapılan mantıksız yatırım kararları, istenmeyen kayıplara neden oluyor. Bir şeyleri kaçırmak kokusuyla sergilenen davranışlar, bağımlılıkta sergilenen davranışlara çok benziyor. Bağımlılık davranışını ortaya çıkaran en önemli özellik, beynin ödül merkezinin uyarılmasıdır. Beynin ödül merkezinin uyarılması dopamin denilen bir maddenin artışına neden oluyor. Haz veren her türlü olay ya da nesne ödül merkezimizi uyarır. Dopamin artışı ne kadar yüksekse bağımlılık riski o kadar fazla oluyor.”

Kayıpların artması depresyona ve intihara sürüklüyor

Kripto para yatırımı yapan kişilerin ilk zamanlarda yüksek paralar kazanmaları sonucu beyinlerindeki ödül merkezinin uyarıldığını ve bu durumun da bağımlılığa zemin hazırladığına dikkat çeken Psikiyatri Uzmanı Dr. Emrah Güleş, sözlerine şöyle devam etti:

“Kazanılan para ne kadar yüksekse bağımlılık riski o kadar fazla oluyor ve davranışın devam etmesini sağlıyor. Ancak bu risk alma davranışı, kişinin tüm parasını kaybetmesine de yol açabiliyor. Kişi para kaybettiği halde bu davranışı bırakmadığı için kayıplarının peşine düşüyor. Kaybettiklerini geri alabilmek için daha da büyük riskler almaya başlıyor. Bu dönemde borç alarak hatta kredi çekerek borcu borçla kapatmaya çalışıyorlar. Bir süre sonra bu durum içinden çıkılmaz bir kısır döngüye dönüşüyor. Kişilerde bu dönemdeki kayıpları sebebiyle depresif belirtiler, alkol veya madde kullanımı, aile hayatının zarar görmesi gibi sorunlar ortaya çıkabiliyor. İntihar da bir başka ciddi sorun olarak yaşanabiliyor.”

Profesyonel psikolojik destek alınmalı

Bu tür yatırım yapan kişilerin veya ailelerinin çok dikkatli olması gerektiğini vurgulayan Güleş, “Uyarı işaretleri önemsenmeli. Kişi bu tür davranışlar gösteriyor ve kendini durduramıyorsa mutlaka bunu bir bağımlılık gibi değerlendirmeli ve profesyonel psikolojik yardım alınmalı” dedi.

Emre KUNDUROĞLU
Global Bilişim Derneği (BİDER)
Kurucu Üyesi

Kripto Piyasanın En Hareketli ve Rekorlara Doymayan Dönemi Nisan 2021

Coinmarketcap'ın 2021 yılı Nisan ayının son haftası verilerine göre marketcap tarafından tanınan küresel 370 adet kripto değer takas platformu bulunmaktadır. Ancak merdiven altı tabir edilen borsalar hesaba katılırsa borsa sayısı 3500'lere kadar yükselmektedir. Çoğunluk özellikle rağbet görmeyen altcoinlerin kendi değerlerini satmak için oluşturduğu borsalardır. Bu yüzden marketcap'ın dışında kalan borsaları kale almayacağım.

Marketcap'te yer alan 370 borsanın 11 adeti Türk Lirasıyla işlem yapmaktadır, bunların 3 adeti küresel 8 adeti ise yerli borsalardır. Thodex halen coinmarketcap'te tanınan borsalar listesinde 250. Sırada bulunmaktadır ve görüldüğü üzere henüz marketcap'ten delist olmamıştır. Ayrıca listede 60 adet DEX yani merkeziyetsiz borsa bulunmaktadır.

Kripto piyasada 9458 adet kripto değer işlem görmektedir, bu koinlerin 367 adetini Defi yani merkeziyetsiz finans projeleri oluşturmaktadır, 180'i ise NFT yani takas edilemez jeton projeleridir.

Kripto piyasanın değerine gelecek olursak Nisan sonu itibarıyla 2 Trilyon dolar civarındadır tüm piyasa tarihinin en yüksek hacmi olan 2,27 trilyon dolar rekorundan sonra nisan ayının 3. haftasının bir önceki haftaya göre %20 daraldığı gözlemlenmektedir. Piyasanın %49'u Bitcoin'e aittir yani Bitcoin'in geri kalan tüm koinlere dominansı %49'dur, Ethereum dominansı ise %14,4'tür.

ABD merkezli kripto değer araştırma kuruluşu Chainalysis'in Nisan 2021 verilerine göre;

Türkiye nüfusa oranla kripto değer kullanımında Avrupa'da birinci ve

Dünya'da dördüncüdür.

Bu raporda Türkiye'deki kripto değer kullanıcı sayısının 5 milyonu aştığı da belirtiliyor.

Son bir yılda Türkiye'de işlem hacmi 10'a katlanmış durumdadır ayrıca günlük alım-satım toplam işlem hacmi ise 3 milyar doları aşarak yerelde kendi rekorunu kırmıştır.

Nisan ayı kripto piyasalar adına çok yoğun bir gündemle geçti. İlk olarak ezber bozan bir gelişmeyle başlamak istiyorum. Coinbase NewYork merkezli Dünyanın en fazla işlem hacmine sahip borsalarından biri Nasdaq'ta halka arz edildi. Gerçeklesen bu işleme IPO (initial Public Offering) denilmekte yani hisse senedinin halka arz işlemi. Fakat Coinbase Kripto değer takasının yanı sıra ventures.coinbase.com adresinden ICO'ları desteklemektedir. Bilmeyenler için ICO'dan kısaca bahsedeyim aynı IPO gibi kripto değerlerin kaynak elde etmek için halka arzına ICO yani initial Coin Offering denilmektedir. Coinbase gibi kripto piyasalara yön veren aynı zamanda ICO'ları destekleyen bir yapının IPO yapması herkesi ters köşeye itti. Coinbase IPO'sunun ilk günü hisse değerleri toplamının 100 milyar doları aşması rekor nitelikte bir olaydı.

Aynı hafta Binance devrimsel nitelikli yeni projesi Tokenized Stocks'u duyurdu yani koinleştirilmiş hisse senedi, bu fonksiyon hisse senetlerini token olarak almayı sağlıyor. Binance'in özellikle ilk koinleştirilmiş hisse senedi olarak Tesla ile anlaşması tüm piyasanın nefesini kesti. Hemen ardından regülatörler koinleştirilmiş hisse senedi sistemini incelemeye aldıklarını duyurdu. Bu yıl bu sistem çok ses getireceği benziyor, aynı platformdan Bitcoin,

Ethereum gibi koinlerin yanı sıra tesla ve apple gibi hisselerinin alınıp sepet yapılma ihtimali oldukça heyecan verici.

Görüldüğü üzere uluslararası borsalar ve kripto değer takas platformları 2021 yılında iç içe geçmeye başladı. Eskiden birbirlerine rakip ve alternatif olan bu platformlar Defi yani merkeziyetsiz finans sisteminin tetiklemesiyle birbirlerine karışmaktalar. Merkezi yapılar ve merkeziyetsiz yapılar yani zit kutuplar hiç bu kadar yakınlaşmamıştı, bu olay akıllara piyasanın hiç alışla gelmemiş sonuçlar doğurabileceği ihtimalini getiriyor.

Bittorrent'in mucidi Cohen SSD harddisklerin boş alanlarıyla madencilik yapılabilen yeni koin'i Chia'yı tanıttı. Bilindiği üzere blockchain doğrulamaları POW (proof of work) yani madencilikle doğrulama ve POS (proof of stake) yani birikimin kanıtı (cüzdanlarla doğrulama) yapmaktaydı. Chia koin POST proof of space and time yani uzay ve zamanın kanıtı sistemiyle doğrulama yapacağını belirtti. Bu açıklamalar beraberinde 2-18 TB arası SSD harddisklerin hızla tükenmesine neden oldu. Bu doğrulama POS kadar çevreci olmasa da POW yani madencilığe nazaran çok daha çevreci bir proje olduğunu gösterdi.

Tenset arzı talebe göre kontrol altına alan bir algoritma inşa etti, algoritma talep gerçekleştikçe belirlenen oranda koin yakmakta böylece arz kontrolünü bir nevi yatırımcısına vermiş gibi görünüyor. Web sitesinde şeffaflık ön planda toplam koin adeti, satılan koin adeti ve yakılan koin adeti şeklinde detaylar güncel yayınlanmakta. Bu sistem ne kadar alırsanız o kadar kazanırsınız sloganıyla piyasada işlem görmekte. Tenset Wall Street bet ve Japon ev kadınları gibi yüksek sermayeli kitlesel yatırım hareketleri tarafından

manipüle edilmesi oldukça muhtemel bir kripto değer. Arz kontrolünün manipülasyona açık olduğu koin'lere mümkün olduğunca dikkat edilmesi gerekmektedir.

Thodex skandalına gelecek olursak merkezi kripto değer takas platformlarının (CEX Central Exchange) ne kadar tehlikeli olabileceğine şahit olduk, bu tarz olaylar özellikle uzak doğu ülkelerinde yaşanmıştı ama ülkemizde ilk defa bu tarz bir skandal gerçekleşti. 9458 adet kripto değeri tek tek regüle etmekten ziyade 370 tanınan borsaları belli standardizasyon ve denetimlerle daha güvenilir hale getirmek, neredeyse 10 bin adete ulaşmış kripto değerlerin de borsalarla paralel kendine çeki düzen vermesini sağlayabilir.

Piyasa refleksi hali hazırda yazılı olmayan kurallarla kripto değerleri merkezi borsaların kurumsallığına göre kısmen de olsa regüle etmektedir. Örneğin bir kripto değer Binance'a ya da Coinbase'e girerse talebi ve değeri artıyor, ya da tam tersi kripto değer bu borsalardan delist edilince (çıkartılınca) değerini yitiriyor. Kullanıcıların mahremiyeti merkezi borsa CEO'larının veritabanında olduğundan bu tarz sıkıntıların küresel ve kurumsal merkezi takas platformlarında olmayacağını maa-lesef garantisi yok.

Kripto borsaların McKinsey, Deloitte ve Ernst & Young gibi Devletleri bile denetleyebilen uluslararası denetleme firmalarına kendilerini periyodik denetlettikleri kurgusunu konuşmalıyız. Bu senaryodan yola çıkarsak borsaların iç tüzükleri, çalışma prensipleri bu firmaların yapacağı çifte kontrol, çapraz kontrol ve baskın kontrol mekanizmalarıyla oluşacaktır. Ayrıca son kullanıcı tarafındaki denetimi de mystery shopper yani gizli müşteri sistemine entegre edilirse, borsaların yardım masaları, chatbot hizmetleri, fiyat politikaları

ve müşteri şikayetleri tespit edilerek öncü uyarı sistemi gibi çalışacaktır. En önemli konulardan biri de sigortadır, ülkemizdeki kripto değer takas platformlarının küresel sigorta firmalarıyla yapılacak her işlemin alınacak cüzi miktarla sigortalatıldığı varsa-yımı derinlemesine konuşulması gerekenler arasında yerini almalıdır. Örneğin 1 Ethereum alınacak 0,001 eth sigorta primi kesilecek (rakamlar risk değerlerini içermiyor tamimiyle farazi) böylece kullanıcılar periyodik denetlemeleri olan ve sigortalatılmış işlemlerini gönül rahatlığıyla yapabilecekler. Borsaların yazılım ve güvenlik tarafının da geliştirilmesi gerekliliği unutulmamalı ve 3. parti IT siber güvenlik firmaları bypass edilerek tüm süreçler borsanın içinde kurulacak olan IT departmanına devredilmelidir. Zaten bu tarz hizmetler sunabilen borsalar var olursa borsa sayısı ve kripto değer sayısı uzun vadede azalır ve sadece denetlene-bilen, şeffaf ve sigorta opsiyonunu sunabilen borsalar ve buna bağlı olarak da kripto değerler ayakta kalır. Malum bu piyasada talep yoksa kimse ayakta kalamaz, talep ise güven endekslidir.

Ülkemizde Kripto değer borsalarını tamamıyla SPK, MASAK, BDDK gibi devlet denetim kurumlarına emanet etmekte blockchain'in devletleri reddeden anarşist merkeziyetsiz felsefesine aykırı. Burada güçler ayrılığı mekanizmasıyla devlet denetleme kurumları, küresel denetim firmaları, sigortacılar, güvenlik yazılımları ve gizli müşteri denetlemeleriyle şeffaf bir model yaratılabilir. Bu model küresel piyasada da emsal teşkil edecektir.

Eğer kripto değerler HODL edilecekse yani uzun vade elde tutulacaksa ve kullanıcı soğuk cüzdan kullanma ve saklama hususlarında kendine yeterince güvenemiyorsa. Kripto değerleri soğuk cüzdana aktarıp yıllarca kiralanan bir

Dipnot:

Yatırımcılar periyodik olarak cüzdanlarını blockchain.com ve etherscan.io gibi Web siteleri ve uygulamalardan online kıyaslayıp doğrulayabilirler. Böylelikle portföyün bulunduğu borsanın, ara yüzde hile yapma riskini göz önünde bulundurup kendi erken uyarı sistemlerini oluşturabilirler.

banka kasasında saklanabilir. Hatta aynı kasada şifrenin yazılı olduğu mühürlü belgede tutulabilir bir de ölüm, malullük ve uzun süreli kayıplıktan doğan kütükten düşme durumlarında yasal mirasçıların kasayı açma hakkı önceden teyit edilirse, bu yöntem HODL işlemleri için ideal olabilir. Ek olarak ülkelere ve bankalara göre değişiklik göstermekle birlikte bu tarz kasaların afet, savaş ve kazalara karşı sigortalı versiyonları da bulunmaktadır. Tabi ki söz ettiğim husus sadece HODL işlemlerini kapsar, günlük alım-satım ve kaldıraçlı işlemler bu çözüm metodu na pek uygun değildir. Özetle soğuk cüzdanla internetle bağ koparılacak hacker`lardan gelebilecek siber ataklar ve borsa hortumculuğu riski bertaraf edilebilir.

Merkeziyetsiz borsalar (DEX Decentralized_Exchange) sıcak cüzdanlardaki portföy yönetimini CEO, Teknik ekip ya da 3. parti IT siber güvenlik firmalarının elinden alarak riski en aza indirmektedir. Bu sebeple DEX borsalara talep her geçen gün daha da artmaktadır. DEX kripto takas platformları sıcak cüzdanlar için Merkezi borsalara (CEX) nazaran daha güvenlidir.

Son olarak amatör yatırımcılara online cüzdan takibi konusunda tavsiye de bulunmak istiyorum.

Yatırımcılar periyodik olarak cüzdanlarını blockchain.com ve etherscan.io gibi Web siteleri ve uygulamalardan online kıyaslayıp doğrulayabilirler. Böylelikle portföyün bulunduğu borsanın, ara yüzde hile yapma riskini göz önünde bulundurup kendi erken uyarı sistemlerini oluşturabilirler.

mostidea.com.tr
0 (212) 909 1 904

KURUMSAL YAZILIM ÇÖZÜMLERİ

Web Yazılım, Mobil Yazılım (IOS, Android, Windows), B2B / B2C ve Crm tasarım çalışmalarıyla faaliyet göstermekte ve koşulsuz müşteri memnuniyetini hedeflemekteyiz.

CRM - Müşteri İlişkileri Yönetimi

360 Derece Müşteri Yönetimi, Satış Ekiplerinin Yönetimi
Müşteri Kayıtlarını Düzenleme, Teklif Takibi ve Yönetimi

Online Mütabakat

BA / BS mütabakatları artık kabusunuz olmayacak!

BA/BS Mutabakatlarınızı ve Cari Mutabakatlarınızı online olarak yapabilirsiniz.

Türkiye'nin Yatırım Çekiciliği ve Teşvik Mekanizmaları

T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ve AmCham Türkiye iş birliğiyle düzenlenen “Küresel Değer Zincirleri Sohbetleri – Yatırım Perspektifi” webinarında, Türkiye'nin yatırım çekiciliği ve çok uluslu şirketlere sunduğu avantajlar küresel değer zincirlerindeki son gelişmeler etrafında ele alındı.

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi ve Amerikan Şirketler Derneği (AmCham Türkiye) iş birliğiyle, ABD Ticaret Odası'nın desteği ile hayata geçirilen “Küresel Değer Zincirleri Sohbetleri” webinar serisinin ilki ‘Yatırım Perspektifi’ ana başlığında 5 Nisan 2021 tarihinde yaklaşık 100 uluslararası şirket ve yatırımcının katılımıyla gerçekleşti.

Webinarda Türkiye'nin yatırım çekiciliği ve çok uluslu şirketlere sunduğu avantajlar küresel değer zincirlerindeki son gelişmeler

etrafında ele alınırken, yeni yatırımlar için Ekonomi Reform Paketi kapsamında da vurgu yapılan çevik ve pratik teşvik mekanizmalarına ve mevcut yatırımcılar için en iyi uygulamalara odaklanıldı.

“Küresel Değer Zincirleri Sohbetleri – Yatırım Perspektifi” webinarı; T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkan Yardımcısı Ahmet İhsan Erdem, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Dr. Çetin Ali Dönmez ve AmCham Türkiye Yönetim Kurulu Başkan Vekili, General Electric Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Canan Özsoy'un açılış konuşmalarıyla başladı.

Dünya Gazetesi Yönetim Kurulu Başkanı Hakan GÜldağ ve Yazarı Didem Eryar Ünlü'nün moderatörlüğünü üstlendiği panelde, BBVA Araştırma Büyük Veri Bölüm Başkanı Alvaro Ortiz, Ford Otosan Genel Müdür Başyardımcısı

Dave Johnston, Mondelez International Türkiye Genel Müdürü İhsan Karagöz ve ODTÜ Teknokent CEO'su Serdar Alemdar konuşmacı oldular.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi Başkan Yardımcısı Ahmet İhsan Erdem yaptığı konuşmada, “Önümüzdeki dönemde, şirketlerin tedarik zincirlerine yönelik bölgeselleşme ve çeşitlendirme stratejileri doğrultusunda, yerel endüstriyel kümelenmeyi geliştirmeye daha fazla odaklanacağız. Böylece ağıımızı güçlendirerek daha dirençli ve dinamik bir üretim kapasitesi inşa edeceğiz” açıklamasında bulundu.

Pandemi sürecinde tüketim malları tarafında hiçbir sıkıntı yaşamayan Türkiye ekonomisinin bu dönemde ne kadar dirençli olduğunu gösterdiğini belirten T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Dr. Çetin Ali Dönmez, “Ülkemiz, çok uluslu şirketler için güvenilir olan endüstri kültürü ile global değer zincirlerindeki yerini güçlendiriyor. Yenilenebilir enerji üretimi teknolojileri, petrokimyasallar, kimyasal ürünler, tıbbi ürünler, biyoteknoloji ve nanoteknoloji yatırımları, savunma sistemleri, hava aracı ve uzay teknolojileri, bilgi ve telekomünikasyon teknolojilerinin yatırımcılar için çekici olan yatırım alanları olduğuna inanıyoruz” şeklinde konuştu.

“AmCham Türkiye olarak Türkiye'yi global pazarlara taşıyan güç olma ana hedefimiz kapsamında hayata geçirdiğimiz Küresel Değer Zincirleri Sohbetleri webinar serimizin ilkini yoğun bir ilgiyle gerçekleştirmiş olmaktan mutluluk duyuyoruz. Etkinliğimizde iş insanlarına uluslararası ticaret ve yatırım ağlarında devam eden gelişmeler çerçevesinde ülkemizin yatırım çekiciliği ve teşvik mekanizmaları hakkında bilgi ve uzmanlarla etkileşim fırsatı sunduk” diyen AmCham Türkiye Yönetim Kurulu Başkan Vekili, General Electric Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Canan Özsoy şunları söyledi: “Çok uluslu şirketler, tedarik zincirlerinin aksamaya uğramasıyla birlikte denizaşırı üretim faaliyetlerini

yeniden konumlandırmak ve tedarikçilerini kaynak ve hedef pazarlara yakın bir şekilde güvence altına almak için alternatif lokasyonlar arıyorlar. Üretim kabiliyetleri, vasıflı ve rekabetçi işgücü, AB ve MENA pazarlarına yakınlığı ve uluslararası serbest ticaret ağları ile Türkiye, ABD şirketlerinin tedarik zinciri ağlarını çeşitlendirmesi ve güvence altına alması için cazip bir ülke olarak öne çıkıyor.”

“Küresel Değer Zinciri Sohbetleri” serisi kapsamında gelecek aylarda gerçekleştirilecek webinarlar; sırasıyla “Bölgesel Ticari İlişkiler”, “Yeşil Mutabakat” ve “Vergi Mekanizması” konularına odaklanacak.

TOGG Gemlik Tesis'i'nden 7/24 Canlı Yayın Başladı

TOGG, 'Yeniliğe Yolculuk' hedefinin çekirdeği olan Gemlik Tesis'i'nde hız kesmeden devam eden çalışmalarının takip edilebilmesi için 7/24 kesintisiz bir biçimde sürece canlı yayın başlattı. Aynı çatı altında topladığı fonksiyonları, akıllı ve çevreci özellikleriyle "Bir Fabrikadan Daha Fazlası" olarak tanımlanan Gemlik Tesis'i'nde süren inşaat çalışmaları, togg.com.tr sitesindeki TOGG TV sekmesinden anlık olarak takip edilebilecek.

TOGG, Gemlik Tesis'i'nde son hızla devam eden inşaat çalışmalarını canlı yayınlara tüm dünyaya açtı. Üst yapı çalışmaları süren Gemlik Tesis'i'ndeki tüm gelişmeler, togg.com.tr sitesindeki TOGG TV sekmesinden anlık olarak takip edilebilecek.

TOGG Gemlik arıtma, montaj, enerji, boya, gövde, giriş ve batarya birimlerinin temel

güçlendirme çalışmaları tamamlandı. Boya, gövde, montaj ve enerji birimlerinde soket altı kaide ve kolon betonları dökülmeye başlanan Gemlik Tesis'i'ndeki şantiyede 900 kişi görev yapıyor. Şantiyedeki çalışan sayısının ilerleyen dönemde 1500'e kadar çıkması bekleniyor.

TOGG Gemlik Tesis'i'nde üretim ve montaj hatlarının kurulması ile 2022 yılının son çeyreğinde ilk seri otomobilin battan indirilmesi hedefleniyor. Gemlik Tesis'i'nde üretim kapasitesi yıllık 175 bin adede ulaştığında toplam 4 bin 300 kişiye istihdam sağlanacak.

TOGG GEMLİK TESİSİ'NDE 9 NİSAN İTİBARIYLA DURUM

Boya Binası:

- Temel altı su yalıtım işleri tamamlandı.
- Temel demir imalatlarının %85'i tamamlandı.
- Temel beton işlerinin %70'i tamamlandı.

- Kolon imalatları başladı.

Gövde Üretim Binası:

- Temel altı su yalıtım işlerinin %85'i tamamlandı.
- Temel demir imalatlarının %50'si tamamlandı.
- Temel beton işlerinin %30'u tamamlandı.
- Soket imalatları başladı.

Montaj Binası:

- Temel altı su yalıtım işlerinin %70'i tamamlandı.
- Temel demir imalatlarının %35'i tamamlandı.
- Temel beton işlerinin %16'sı tamamlandı.

Enerji Binası:

- Temel altı su yalıtım işleri %100 tamamlandı.
- Temel demir imalatları %100 tamamlandı.
- Temel beton işleri %100 tamamlandı.
- Kolon imalatları başladı.

RAKAMLARLA TOGG GEMLİK TESİSİ

- TOGG Gemlik Tesis'i'nin üst yapı çalışmaları Yapı Merkezi tarafından Ocak 2021'de başlatıldı.
- Tesis 1,2 milyon metrekarelik alan üzerine inşa edilecek ve tam kapasiteye ulaştığında 230 bin metrekare kapalı alana sahip olacak.
- 2022 yılının son çeyreğinde ilk seri otomobil banttana inecek.
- 175 bin/yıl kapasiteye ulaşıldığında 4 bin 300 kişi istihdam edilecek.
- Üretim başlangıcında yerlilik yüzde 51 oranında olacak.
- 2025 yılında yerlilik oranı yüzde 68'e kadar ulaşacak.
- 2030 yılına kadar ortak platformda elektrikli ve bağlantılı 5 farklı model üretilecek.

tarafından takip ediliyor. Ülkemizde büyük projeleri tamamlamış yüklenicilerimiz bu sayede dünyanın pek çok ülkesinde büyük projelere imza atıyorlar. Bu projelerde ağırlıklı olarak da Türk mühendis ve işçilerini çalıştırmaktalar. Ulaşım ve haberleşme kazandığımız bu iddianın çok önemli ekonomik sonuçları olmuştur. Bugüne dek toplam 1 triyon 86 milyar lira olarak gerçekleşen yatırımlarımızın 2003-2020 yılları arasında Gayri Safi Yurtiçi Hasılaya toplam 395 milyar dolar ve üretime 838 milyar dolarlık etkisi oldu. Ayrıca Yıllık ortalama 1 milyon 20 bin kişilik dolaylı ve doğrudan istihdam gerçekleşmesine de katkı yapıldı.”

“Üniversitelerle dirsek temasında olmanız çok önemli ve zaruridir”

2021 yılı bütçesi içinde yüzde 31’lik orana sahip olan Ulaştırma ve Altyapı yatırımlarının, yapılan ve devam eden projelerle birlikte toplam 1 trilyon 555 milyar TL’ye ulaşacağını

belirten Bakan Karaismailoğlu; hem özel sektör hem akademik camia ile birlikte çalışarak, ülkenin geleceği için kalıcı eserlerin inşa edildiğini kaydetti.

Karaismailoğlu, “Ulaştırma ve haberleşme gibi bir alanda ‘gündelik siyasi reflekslerle’ veya ‘popülizm’ ile hareket edemezsiniz. İşte bu yüzden devlet aklı ile hareket etmeniz, bunu yaparken bilimsellikten ödün vermemeniz ve üniversitelerle dirsek temasında olmanız çok önemli ve zaruridir. Bu nedenle siz kıymetli akademisyenlerimiz ve üniversitelerimizle birlikte çalışabilme fırsatlarını çok önemsiyor ve her aşamada birlikte ilerlemeye çalışıyoruz. Ülkemizin Akıllı Ulaşım Sistemlerinde yürüttüğü çalışmalara bir yenisini daha ekleyerek, çok önemli bir çalışma başlatıyoruz. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığımız ile ülkemizin köklü eğitim kurumlarından Boğaziçi Üniversitesi arasında, dünyada ilk diyebileceğimiz ‘Otonom Araçlarla Sürüş Mimarisi ve Trafik Yönetimi’ konusunda iş birliği protokolümüzün imzalarını atacağız.”

İhraç Edilebilir Yerli ve Milli Ulaştırma Sistemleri Geliştireceğiz

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile Boğaziçi Üniversitesi arasında Akıllı Ulaşım Sistemleri konusunda iş birliği protokolü imzalandı.

Karaismailoğlu, “İş birliğimizin ilk çalışması olarak; dünyada gelişmekte olan otonom araç teknolojilerinin ülkemizde de yerli ve milli olarak üretilmesini desteklemek ve ulaştırma altyapılarımızı gelişen teknolojilere uyumlu hale getirmek istiyoruz. Gerekli altyapıyı oluşturacağız. Otonom/bağılantılı ve elektrikli araç test çalışmalarımızın başarılı şekilde tamamlanması sonrasında, bu araçları yolcu taşımacılığında kullanmaya başlayacağız” dedi.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Adil Karaismailoğlu, Boğaziçi Üniversitesi ile İş Birliği Protokolü İmza Törenine katıldı. Ülkemizin Akıllı Ulaşım Sistemlerinde yürüttüğü çalışmalara

bir yenisini daha ekleyerek, çok önemli bir çalışma başlatacaklarını belirten Karaismailoğlu, Bakanlık ile ülkenin köklü eğitim kurumlarından Boğaziçi Üniversitesi arasında, dünyada ilk denilebilecek ‘Otonom Araçlarla Sürüş Mimarisi ve Trafik Yönetimi’ konusunda iş birliği protokolüne imza attı.

“Yatırımlarımız ile yıllık ortalama 1 milyon 20 bin kişinin dolaylı ve doğrudan istihdamına katkı yapıldı”

Kara, hava, deniz ve demiryollarının yanı sıra uzayda da uydularımızla çok büyük başarılarla imza attığımızı belirten Bakan Karaismailoğlu, büyüyen ve gelişen dünyanın, hareketlenen ticari koridorları üzerinde hâkimiyet kurduğumuza dikkat çekti.

Karaismailoğlu, “Başarılarımız bütün dünya

Sürüş Mimarisi ve Trafik Yönetimi' konusunda çalışmalar yürüteceğiz. Dünyada çalışmaları devam eden Kooperatif Akıllı Ulaşım Sistemleri senaryoları ile bağlantılı/otonom araç senaryolarının ülkemizde de geliştirilmesi için gerekli altyapıyı oluşturacağız. Bu amaçla, araştırma, geliştirme, simülasyon ve test çalışmaları yapacağız. Otonom/bağlantılı ve elektrikli araç test çalışmalarımızın başarılı şekilde tamamlanması sonrasında, bu araçları yolcu taşımacılığında kullanmaya başlayacağız” dedi. Karaismailoğlu, her daim üreten gençlerin yanında olmaya devam edeceklerini belirterek, konuşmasını tamamladı.

İleri mühendislik teknolojilerinde takip eden değil, takip edilen ülke olacağız”

Günümüzde akıllı ulaşım sistemleri alanında yapılacak; akademik, bilimsel, mühendislik ve benzeri perspektifteki her türlü teorik, teknolojik ve yenilikçi çalışmada, tüm dünyanın önünde ilerlediğimize dikkat çeken Bakan Karaismailoğlu, konuşmasına şu şekilde devam etti:

“Ağustos 2020’de kamuoyuna ilan ettiğimiz Ulusal Akıllı Ulaşım Sistemleri Strateji Belgesi ve 2020-2023 Eylem Planı çerçevesinde, 31 eylemi gerçekleştirme çalışmalarını başlattık. Bu hedeflerimize ulaşmamız için bugün başlattığımız iş birliğiyle, Akıllı Ulaşım Sistemleri alanında ve bu alanla doğrudan ilgili olan Otonom Araç Sistemleri, Bağlantılı Araç Teknolojileri, ulaşımda yenilebilir enerji kullanılması, hareketlilik ve birçok konuda dünyadaki gelişmeler doğrultusunda, ileri bilişim teknolojilerini kullanacağız. Yani; ileri mühendislik teknolojilerinin hayata geçirilmesinde takip eden değil, takip edilen ülke olacağız. Ülkemizin kapasite

sini en üst seviyede kullanarak, katma değerli, dünya standartlarında, ihraç edilebilir yerli ve milli ulaştırma sistemlerini üreteceğiz.”

“Otonom araç teknolojilerinin ülkemizde yerli ve milli olarak üretilmesini desteklemek istiyoruz”

Bakan Karaismailoğlu, bakanlık-üniversite iş birliği ile tüm ulaşım türlerinde; entegrasyonu sağlayan, güncel teknolojileri kullanan, yerli ve milli kaynaklardan yararlanan, verimli, güvenli, etkin, yenilikçi, dinamik, çevreci, katma değer sağlayan sürdürülebilir akıllı bir ulaşım ağı oluşturmak misyonunu gerçekleştirmek için bilimsel süreçleri işleteceklerini belirtti.

Karaismailoğlu, “İş birliğimizin ilk çalışması olarak; dünyada gelişmekte olan otonom araç teknolojilerinin ülkemizde de yerli ve milli olarak üretilmesini desteklemek ve ulaştırma altyapılarımızı gelişen teknolojilere uyumlu hale getirmek istiyoruz. Bu amaçla, ulaştırma alanında dünyada ilk ‘Otonom Araçlarla

“DHMİ Hava Trafik Merkezi Avrupa’da birinci sırada yer aldı”

Bakan Karaismailoğlu, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü’nün aldığı önlemlerle pandemi sürecini başarıyla yönettiğini belirtirken; havalimanlarımızın dünya devlerini geride bırakarak aldığı birinciliklerin, küresel havacılık otoritelerinin raporlarına da yansdığı bilgisini paylaştı.

Bakan Karaismailoğlu, “Avrupa havalimanları yolcu sayısı ve uçak trafiği sıralamasında birinciliği kimseye bırakmayan İstanbul Havalimanı ve Türk Hava Yollarının başarıları milletimizi gururlandırdı. Kuruluşumuz, havalimanlarındaki üstün performansına hava trafik yönetimindeki başarısını da ekledi. Devlet Hava Meydanları İşletmesi Hava Trafik Merkezi, 2021’in ilk çeyreğinde Avrupa’nın önde gelen Hava Trafik Kontrol Merkezlerini geride bırakarak birinci sırada yer aldı” dedi.

Avrupa Havalimanlarında Birincilik Türkiye’nin Oldu

Bakan Karaismailoğlu, pandemi sürecinde havalimanlarımızda yaklaşık 73 milyon yolcuya hizmet verildiğini açıkladı

Karaismailoğlu, “Türkiye’de ilk COVID-19 vakasının görüldüğü günden, 15 Nisan 2021 tarihine kadar havalimanlarında yaklaşık 73 milyon yolcuya hizmet verildi. Aldığımız önlemler sayesinde Pandemi süreci başarılı bir şekilde yönetildi. Avrupa havalimanları yolcu sayısı ve uçak trafiği sıralamasında İstanbul Havalimanı ve Türk Hava Yolları birinciliği kimseye bırakmadı. Havalimanlarımız dünya devletlerini geride bıraktı. Türk Hava Yollarının başarıları milletimizi gururlandırdı” dedi.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü aldığı önlemlerle pandemi sürecini başarıyla yönetti. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı

Adil Karaismailoğlu, Koronavirüs (COVID-19) salgınının tüm dünyada havacılık sektöründe durgunluğa neden olduğu belirtirken; Türkiye’nin bu konuda başarılı bir performans sergilediğini kaydetti.

“Pandemi döneminde 73 milyon yolcuya hizmet verildi”

Türkiye’de ilk COVID-19 vakasının görüldüğü günden, 15 Nisan 2021 tarihine kadar havalimanlarında yaklaşık 73 milyon yolcuya hizmet verildiği bilgisini aktaran Bakan Karaismailoğlu, “15 Nisan’a kadar iç hatta 46 milyon 554 bin 405 yolcu, dış hatta 26 milyon 269 bin 303 yolcu olmak üzere toplamda 72 milyon 823 bin 708 yolcu hava yolunu tercih etti. Aynı dönemde havalimanlarında iç hatta 578 bin 159, dış hatta 256 bin 376, toplamda ise 834 bin 535 uçak trafiği gerçekleşti” diye konuştu.

Arzu TUFAN
Global Bilişim Derneği
Yönetim Kurulu Üyesi

Dijital Dönüşüm Süreci

Teknolojinin gelişmesi ve insan hayatına ve topluma etkileri hızla devam etmektedir. Bu hızlı değişim ve dönüşüm sürecini incelediğimizde içinde bulunduğumuz dijital çağa uyum sağlayabilmek amacı ile kurumlar ve işletmeler faaliyet gösterdikleri alanlarda yeni pazar arayışına ve dijital çağa uyum sağlama çalışmaları içerisine girmiştir. Bu yeni pazar arayışı dijital inovasyonun kapısını aralayarak yeni ürünler, yeni platformlar, yeni hizmetler ve yeni müşteri deneyimleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Dijital dönüşüm teknolojik anlamda, analog kayıtlar ile oluşturulan ve otomasyon adı verilen dijital ortamlarda işlenen verilerin, süreçlere, süreçler ise dijital platformlara, dijital platformlardan ise e- hizmetlere aktarılan bir kurguya sahiptir. İçinde bulunduğumuz dijital çağda süreçlerin doğru bir şekilde tanımlanması ile birlikte, işletmelere global ve kurumsal bir imaj sağlayacaktır. Dijital dönüşüm sürecinin en önemli unsurları; insan, süreç ve teknoloji uyumudur. Bu uyum dijital dönüşüm ve dijitalleşme için önemlidir. Dijital Pazarlama, E-Ticaret, Bulut Teknolojisi, Mobil uygulamalar, RPA, Blockchain vs. dijital dönüşüme katkı sağlayan, teknoloji uygulamaları arasında yer alan örneklerden bazılarıdır. İnsan, süreç ve

teknoloji uyumu ile birlikte kurumlar ve işletmelerde daha sağlıklı, sürdürülebilir bir dijital dönüşüm süreci oluşturur. Dijital dönüşümün sürekliliği yani sürdürülebilirliği bu anlamda önem arz etmektedir.

Kurumlar ve işletmelerde başarılı dijital dönüşümler, oluşturmak için bir başlangıç noktası sağlamak önem arz eder. Bu başlangıç noktasını yedi faktör üzerinden analiz etmekteyiz. Bu faktörler, oluşan problemlerin üstesinden gelmeye başlamak için devam etmekte olan araştırmalar ile raporların hazırlanıp, yöneticiler için bir dijital dönüşüm karar destek kılavuzu olarak kullanılması tavsiye edilmektedir. Bu sayede yöneticiler tarafından, geçici teknoloji odaklı bir yaklaşımdan, dijital dönüşüme daha sistematik entegre bir yaklaşım ile geçiş yapmalarına olanak sağlamaktadır.

Dijital Dönüşümün Yedi Faktörü

- o İşlem
- o İş Modelleri
- o Müşteriler
- o Teknolojiler
- o Veri
- o Liderler
- o Çalışanlar

Dijital Dönüşüm Kategorileri

Teknoloji	Yönetim / Süreçler	İnsanlar
Veri	Çalışma Modelleri	Müşteriler
Büyük Veri	Operasyonel Süreçler	Çalışanlar (işgücü-insanlar)
Bulut	Stratejiler	Yöneticiler
Mobil Cihazlar	İş Aktiviteleri	Yetenekler
Sosyal Medya	Örgütsel Yapı	Sahipler
Yazılım	Organizasyon Kültürü	Tedarikçiler
Gömülü Cihazlar	Koordinasyon Mekanizması	Ortaklar
Yapay Zekâ	Ürünler	Paydaşlar
Nesnelerin İnterneti	Yeni hizmetler	Yeterlilikleri
Siber güvenlik		
Uygulamalar		

Dijital dönüşümün kurumlara ve işletmelere sağladığı avantajlar ise hizmet sağladıkları iş kolunda verimlik, zaman tasarrufu, kaynakların doğru ve planlı kullanımı gibi pek çok faydası bulunmaktadır. Dijital dönüşümün mantığı yeni veriler elde edip bu yeni veriler ile eski, kural tabanlı süreçleri yeniden tasvir etmek için kurgulanan veri odaklı bir yaklaşımla yeni bilgi edinme ve bunun karşılığında yenilikçi iş modelleri ve operasyonları yeniden tasarlama fırsatı sağlamaktır. Dijital teknolojilerin yapabileceği değişikliklerle ilgilenmek kurumların ve şirketlerin iş modelini ortaya çıkarmak için operasyonel süreçlerin ve yapıların değiştirilmesi veya yeni iş modellerinin oluşturulmasını gerektirir. İşletmeler, dijital değişim ihtiyacını yeni değer yaratma

fırsatı olarak değerlendirmeli ve bu dönüşüm sürecini kabul etmelidir. İşletmeler için dijital dönüşüm, doğru kurgulanan bir algoritma ile insan, iş süreçleri ve teknolojinin harmanlanarak oluşturduğu bir dönüşüm hareketinin bütünlüğüdür.

Dipnot:

İşletmeler için dijital dönüşüm, doğru kurgulanan bir algoritma ile insan, iş süreçleri ve teknolojinin harmanlanarak oluşturduğu bir dönüşüm hareketinin bütünlüğüdür.

CEO'lar 2022'ye Kadar Normale Dönüş Beklemiyor

KPMG, iş liderlerinin dünyasında pandeminin etkilerinin izini sürüyor. KPMG, Ocak-Mart 2021 tarihleri arasında yaptığı ankette, iş süreçlerinin ne zaman ve nasıl normale döneceği konusunda beklentileri araştırdı. Araştırma sonuçlarına göre CEO'lar kısa vadede normalleşme beklemiyor. CEO'lar ofise dönmek için nüfusun yüzde 50'den fazlasının aşılandığını görmek istiyor.

KPMG, 2020 başındaki CEO Araştırması ve 2020 yazındaki Covid-19 Özel CEO Araştırması'ndan sonra bu yılın ilk üç ayında yeniden iş liderlerinin nabzını tuttu. 11 ülkeden 500 CEO ile gerçekleştirilen 2021 CEO Outlook Pulse anketinde, dünyanın en güçlü şirketlerini yöneten iş liderlerinin 'normale dönüşü' nasıl gördüğü ve nasıl planladığı araştırıldı.

Araştırma, yeni gerçekliğe hazırlanan CEO'ların en önemli parametresinin 'aşıya erişim potansiyeli' olduğunu gösteriyor. CEO'lar normale dönüş için 2020 yazına göre daha net ve orta vadeli bir stratejiye sahip. Ancak küresel iş liderlerinin yüzde 45'i bu yıl normale dönüş beklemiyor. CEO'lara göre ekonominin ve iş düzeninin normalleşmesi 2022'den önce mümkün görünmüyor. 2022'deki bu normalleşmenin de eskisinden hayli farklı olacağı görüşü ağırlık kazanıyor.

Araştırma sonuçlarını değerlendiren KPMG Türkiye Başkanı Murat Alsan, "Pandeminin başındaki ani belirsizlik ve şiddetli değişim üzerinden bir yıl geçti. CEO'lar yönettikleri işletmeleri istikrara kavuşturacak temelleri attılar. Araştırma-ya göre, çok az iş lideri normale hızlı bir dönüş olacağı görüşünde. Büyük çoğunluğu normal iş düzenine geçmenin biraz daha vakit

alacağını düşünüyor. Bu nedenle en yakın tarih 2022 çıkıyor. Ofislere dönüş konusunda eğilimin değiştiğini görüyoruz. CEO'lar ofislere dönüşle ilgili önemli bir karar almadan önce iş gücünün virüse karşı korunduğundan emin olmak istiyor. Aşılamanın başlaması, işletmelerini yeni gerçekliğe hazırlayan liderlere iyimserlik sağlıyor. Ancak CEO'lar yine de operasyonlarını, tedarik zincirlerini ve çalışanlarını etkileyebilecek ve aşı ktlığı yaşayabilecek kilit pazarlar için senaryolar çalışıyor" dedi.

2021 CEO Outlook Pulse Araştırması'ndan öne çıkan bazı başlıklar şöyle:

- Küresel ekonominin en büyük şirketlerinin yöneticileri, normale dönüş ve normalin yeni kuralları planlarına çalışıyor ancak iş gücünün Covid-19 aşısına erişememesi stratejilerin yeniden ele alınmasını zorunlu kılıyor. CEO'ların yüzde 31'i 2021'de normale dönmeyi bekliyor, yüzde 45'i normalleşmenin 2022'de başlayacağını düşünüyor, yüzde 24'ü ise işlerin sonsuza kadar değiştiğini söylüyor.

İşe dönüşte ilk kriter aşı

- Her 10 iş liderinden dokuzu, yani araştırma-ya katılanların yüzde 90'ı, büyük çoğunluğun sağlığını korumak için aşı olan çalışanlarından aşılandıklarına dair bildirimde bulunmalarının isteneceğini belirtiyor.
- Liderlerin yüzde 21'i müşterilerine ve ziyaretçilerine tesislerine ya da ofislerine girişte aşı olup olmadıklarını sormayı planlıyor.
- CEO'ların yüzde 26'sı pandemi sona erene kadar uluslararası seyahatlere çıkmayacağını söylüyor.
- Yöneticilerin yüzde 61'i personelin ofise dönmelerini istemeden önce başarılı aşılama sonuçlarını beklemek niyetinde. Şirket liderlerinin yüzde 76'sı önemli pazarlardaki hükümetlerin işletmeleri normale dönmeye teşvik etmesini bekleyecek.
- CEO'ların yüzde 34'ü ise aşı güvenliği hakkında yanlış bilgilerden ve çalışanların bundan etkilenecek aşı yaptırmama olasılığından endişe duyuyor.

Ofislerin küçülmesi askıda mı?

- Küresel CEO'lar, ülkeler salgından çıktıkça işlerin yüz yüze başlaması ihtiyacını yeniden

değerlendiriyor. CEO'ların şirketlerinin fiziksel ayak izini küçültme iştahında altı ay öncesine göre keskin bir düşüş var. Salgın kontrol altına alındığında ofislere dönüş eğilimi artıyor.

- CEO'ların yalnızca yüzde 17'si pandeminin sonucu olarak ofis alanlarını küçültmek istediğini söylüyor. Ağustos 2020'de bu oran yüzde 69'du. Bu rakam ya ofislerin bu sürede küçüldüğünü ya da stratejilerin değiştiğini gösteriyor.
- Bununla birlikte aşıya erişim konusunda tereddütler var. CEO'ların yüzde 55'i çalışanlarının Covid-19 aşısına erişiminden endişeli. Bu da çalışanların iş yerine ne zaman döneceği konusundaki planlamaları etkiliyor.

Uzaktan çalışmada hibrit model

- Küresel yöneticiler iş gücünün tamamen uzaktan çalışması konusunda ölçülü bir yaklaşım gösteriyor. CEO'ların yüzde 30'u Covid-19 sonrası çoğu personelin haftada 2-3 gün uzaktan çalıştığı hibrit bir model düşünüyor. Yüzde 21'i ağırlıklı olarak uzaktan çalışan yetenekleri işe almak istiyor. Bu oran geçen yılki araştırmada yüzde 73 çıkmıştı.

Siber güvenlik yeniden bir numara

- Kilitlemeler sırasında norm haline gelen uzaktan çalışma nedeniyle veri güvenliği riskleri yeniden yükselişte. Ağustos 2020'de tehditler arasında beşinci sırada bulunan siber güvenlik, 2021'in başında ilk sıraya çıktı. CEO'lar gelecek üç yıl boyunca büyümelerini ve operasyonlarını etkileyecek en önemli risk noktası olarak siber güvenliği görüyor.
- Bu yıl CEO'ların yüzde 52'si veri güvenliği önlemlerine öncelik vererek, yüzde 50'si müşteri odaklı teknolojilere odaklanarak ve yüzde 49'u video konferans ve mesajlaşma yetenekleri gibi dijital iletişime bağlı kalarak dijital teknolojilere daha fazla harcama yapmayı planlıyor.
- Ayrıca, dijital yeteneklerini artırmak için çeşitli yollar arayacaklar, çünkü yüzde 61'i önümüzdeki üç yılda birleşme ve satın alma iştahlarının, esas olarak müşteri deneyimlerini veya değer önerilerini dönüştürmek için dijital teknoloji edinme arzusundan kaynaklanacağını belirtiyor.

Yerli Yatırımcıların Hisse Senedi Varlıkları Bir Yılda Yüzde 150'nin Üzerinde Büyüdü

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği tarafından açıklanan 2021 yılı Mart ayı verileri; yerli yatırımcıların finansal varlıklarının son bir yılda yüzde 34 büyüyerek 5,3 trilyon liranın üzerine çıktığını ortaya koydu. TSPB verilerine göre, son bir yılda yerli yatırımcıların hisse senedi varlıkları ise yüzde 152 büyüyerek 2021 yılı Mart ayı sonunda 418 milyar liraya çıktı.

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB), 2021 yılı Mart ayı özet finansal piyasa verilerini açıkladı. TSPB tarafından açıklanan veriler, yılın ilk üç ayında yurtiçi yerleşiklerin (yerli yatırımcılar) finansal varlıklarında 31,4 milyar lira artış, yurtdışı yerleşiklerin (yabancı yatırımcı) finansal varlıklarında ise 56,4 milyar lira düşüş yaşandığını ortaya koydu. TSPB'nin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ve Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) kaynaklarından derleyerek hazırladığı özet finansal piyasa verilerine göre, 2020 yılı sonunda 5,28 trilyon lira olan yerli yatırımcıların finansal varlıkları, 2021 Mart ayı sonu itibariyle 5,31 trilyon liraya yükseldi. Aynı dönemde yurtdışı yerleşiklerin (yabancı yatırımcı) finansal varlıkları ise 615,7 milyar liradan, 559,3 milyar liraya geriledi. TSPB

verilerine yıllık bazda bakıldığında ise yerli yatırımcıların hisse senedindeki varlıklarındaki artış dikkat çekti. Yerli yatırımcıların hisse senedi varlıkları son bir yılda yüzde 152 oranında arttı.

Yerli yatırımcıların hisse senedi varlıkları 418 milyar lirayı aştı

Borsa İstanbul'da Mart ayında yaşanan düşüşe rağmen, yılın ilk çeyreğinde yurtiçi yerleşiklerin finansal varlıkları içerisinde en hızlı büyüme, varlığa dayalı menkul kıymet ve varlık teminatlı menkul kıymetlerin ardından (yüzde 10,6) hisse senedi varlıklarında yaşandı. TSPB verilerine göre, geçen yılsonunda 380,8 milyar lira olan yerli yatırımcıların hisse senedi varlıkları, yüzde 10 oranında artarak 2021 yılı Mart ayı sonunda 418,1 milyar liraya çıktı. Bu tutarın 132 milyar lirası kurumsal, 239 milyar lirası ise bireysel yatırımcılara ait. 2020 yılı sonunda yaklaşık 2 milyon olan Borsa İstanbul hisse senedi piyasasında bakiyeli yatırımcı sayısı, halka arzların eşit dağıtımına olmasının da etkisiyle 2021 Nisan başında 2,5 milyonu aştı. TSPB verilerine göre, 2020 yılı sonunda 1,4 milyon olan hisse senedi piyasasında ayda en az

bir kez işlem yapan yatırımcı sayısı ise bu yılın Şubat ayı sonunda 1,6 milyonun üzerine çıktı.

Geçen yılsonunda 31,3 milyar lira olan yerli yatırımcıların varlığa dayalı menkul kıymet ve varlık teminatlı menkul kıymet varlıkları, yüzde 10,6 oranında artarak 2021 yılı Mart ayı sonunda 34,6 milyar liraya çıktı.

2020 yılının ilk çeyreğinde yerli yatırımcıların sermaye piyasaları varlıkları artarken döviz tevdiat hesapları ise geriledi. 2020 yılı sonunda 1,79 trilyon lira olan yerli yatırımcılara ait döviz tevdiat hesapları 3 ayda 55 milyar lira düşerek, 2021 yılı Mart sonunda 1,73 trilyon liraya geriledi.

Yerli yatırımcıların varlıkları bir yılda yüzde 34 arttı

TSPB verilerine Mart 2020 ve Mart 2021'i kapsayan bir yıllık bazda bakıldığında ise Türkiye'de yerleşik kurumsal ve bireysel yatırımcıların finansal varlıklarının yüzde 34 büyüyerek 3,96 trilyon liradan 5,31 trilyon liraya çıktığı görülüyor. Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği verilerine göre, son bir yılda yerli yatırımcıların finansal varlıklarında en yüksek büyüme ise yüzde 152 oranında artışla hisse senedi varlıklarında yaşandı. Geçen yıl Mart sonunda 166,2 milyar lira olan yerli yatırımcıların hisse senedi varlıkları, bu yılın Mart ayı sonunda 418,1 milyar liraya çıktı. Söz konusu dönemde yerli yatırımcıların varlığa dayalı menkul kıymet ve varlık teminatlı menkul kıymet varlıkları yüzde 73, DTH varlıkları yüzde 36, devlet iç borçlanma senedi varlıkları yüzde 35 artarken, varant ve sertifika varlıkları yüzde 28 oranında geriledi.

Yabancı yatırımcıların finansal varlıkları üç ayda 56,4 milyar lira geriledi

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği tarafından açıklanan 2021 yılı Mart ayı özet finansal piyasa verileri, yurtdışı yerleşiklerin (yabancı yatırımcılar) finansal varlıklarının bu yılın ilk çeyreğinde

56,4 milyar lira (yüzde 9,2 oranında) gerilediğini gösteriyor. 2020 yılı sonunda 615,7 milyar lira olan yabancı yatırımcıların finansal varlıkları, 2021 Mart sonu itibariyle 559,3 milyar liraya geriledi. Veriler, yabancı yatırımcıların finansal varlıkları içerisinde yılın ilk çeyreğinde yüzde 15 ile en hızlı düşüş hisse senedi varlıklarında yaşandığını ortaya koyuyor. Geçen yılsonu itibariyle 361,7 milyar lira olan yabancı yatırımcıların 2021 Mart sonu itibariyle hisse senedi varlıkları 308,6 milyar liraya geriledi. Veriler, yabancı yatırımcıların hisse senedi varlıklarında Merkez Bankası başkanının değiştiği Mart ayında hızlı bir düşüş (yüzde 9) yaşandığını gösteriyor.

Yabancı yatırımcıların finansal varlıkları son bir yılda ise yüzde 24 oranında büyüdü. TSPB verilerine göre, 2020 yılı Mart sonu itibariyle 451 milyar lira olan yabancı yatırımcıların finansal varlıkları, bu yılın Mart ayı sonu itibariyle 559,3 milyar liraya yükseldi. TSPB verileri, söz konusu dönemde yabancı yatırımcıların hisse senedi varlıklarının yüzde 40,8 büyüdüğünü gösteriyor.

Dipnot: İşlem yapan yatırımcı sayılarında birden fazla kurumda işlem yapan yatırımcılar çifte sayılabiliyor.

Finansal Varlıklar (Milyon TL)	2020/3	2020/12	2021/3
Yurtiçi Yerleşikler	3.962.546	5.280.975	5.312.416
TL Mevduat*	1.292.884	1.498.053	1.515.950
Döviz Tevdiat Hesabı*	1.274.642	1.788.982	1.731.880
Devlet iç Borçlanma Senedi	887.387	1.156.751	1.170.256
Eurobond (Kuru)	187.272	252.524	266.500
Eurobond (Özel)	56.713	75.710	80.028
Pay Senedi	106.187	380.788	418.121
Özel Sektör Borçlanma Aracı	97.093	96.527	92.061
VOMK+VTMK	19.951	31.269	34.594
Varant+Sertifika	427	372	307
Yurtdışı Yerleşikler	451.001	415.742	559.337
TL Mevduat*	22.042	38.793	41.162
Döviz Tevdiat Hesabı*	132.321	146.502	142.270
Kıymetli Madenler Depo Hesapları*	7.118	3.687	4.225
Devlet iç Borçlanma Senedi	62.986	61.036	60.910
Pay Senedi	219.146	361.667	308.558
Özel Sektör Borçlanma Aracı	1.390	1.079	1.145
VOMK+VTMK	998	699	1.068
Toplam	4.413.547	5.696.717	5.871.753

En Havalı Füze: Bozdoğan

TÜBİTAK SAGE'nin genç mühendis ve teknisyen ekibi tarafından geliştirilen, Türkiye'nin ilk görüş içi havadan havaya füzesi Bozdoğan, uçaktan ilk atışını başarıyla gerçekleştirdi. F-16'dan atılan Bozdoğan, hedefi "Doğrudan vuruş" ile imha etti. Bozdoğan'ın geliştirilme sürecini yakından takip eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Bozdoğan'ın havadan havaya atış yaptığı ilk testi, sosyal medya hesabından duyurdu. "Türkiye, havadan havaya füze teknolojisine sahip sayılı ülkelerden biri olmayı başardı" diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın mesajındaki videoda, Bozdoğan'ın F-16'dan ilk kez ateşlenmesi ve Şimşek isimli hava hedefini tam isabetle vurması yer alıyor. Bozdoğan'ın 2022'de Türk Silahlı Kuvvetleri (TSK) envanterine girmesi bekleniyor.

YERLİ VE MİLLİ

Türkiye, yıllardır yurt dışından zor şartlarda ithal ettiği havadan havaya füzeleri, yerli ve milli imkanlarla geliştirme hedefinde önemli bir aşamayı başardı. İlk etapta F-16 savaş uçağı ve Akıncı insansız hava araçlarına entegre edilecek yerli ve milli hava-hava füzesi Bozdoğan'ın en kritik testlerinden biri gerçekleştirildi.

4 ADET F-16 HAVALANDI

7 Nisan'da Hava Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı 4 F-16 uçağı ve 10. Tanker Üs Komutanlığı'na bağlı tanker uçak koordinesinde bir atış testi yapıldı. F-16 tarafından hava hedefine karşı ateşlenen Bozdoğan, hedefi doğrudan vuruş ile imha etti.

İLK ATIŞTA TAM İSABET

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Bozdoğan'ın başarıyla

sonuçlanan testini sosyal medyadan "Türkiye, havadan havaya füze teknolojisine sahip sayılı ülkelerden biri olmayı başardı."

Genç teknisyen ve mühendislerimizin GÖKTUĞ projesinde geliştirdiği görüş içi hava-hava füzemiz BOZDOĞAN, ilk atışta hedefi tam isabetle vurdu.

Gençlere#Maşallah
#MilliTeknolojiHamlesi mesajıyla duyurdu.

SÜRECİ YAKINDAN TAKİP ETTİ

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2013'te başlayan Göktuğ Projesi le bizzat ilgileniyor. 2018 yılında TÜBİTAK SAGE'yi ziyaret eden ve burada Bozdoğan ve Gökdoğan ile ilgili gelişen durum hakkında yetkililerden bilgi alan Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2019 yılında da TBMM AK Parti Grup Toplantısında, Bozdoğan'ın yer testleriyle ilgili bir açıklama yaptı. Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Milyonlarca dolar maliyetle dışarıdan aldığımız havadan havaya füzelerin yerli ve milli muadillerini seri üretimi için gün sayıyoruz. Savaş uçaklarımızıza entegre edilecek havadan havaya füzemiz, Bozdoğan fırlatma rampasından yapılan güdümlü atışlarda tam isabet sağladı." dedi. O günlerde yapılan açıklamanın ardından Bozdoğan bu kez uçaktan ilk atış testini de gerçekleştirdi.

MAŞALLAH İLE F-16'DAN ATEŞLENİYOR

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın mesajında yer alan videoda, Bozdoğan'ın F-16'dan ateşlenmesi esnasında telsizden gelen "Maşallah" sözü dikkat çekiyor. Radar görüntüsünde Bozdoğan, F-16'dan ayrılırken hedef uçak Şimşek'e doğru ilerliyor. Bozdoğan, Şimşek'i tam isabetle vururken askeri terminolojide düşman uçağının düşürülmesi anlamındaki "Splash" ifadesi telsizden duyuluyor.

GÖKTUĞ PROJESİ

Ses hızının çok üstünde uçan ve yüksek manevra yeteneğine sahip Bozdoğan, Savunma Sanayii Başkanlığı adına TÜBİTAK SAGE

tarafından Türk Hava Kuvvetleri'nin ihtiyaçları doğrultusunda Göktuğ Projesi kapsamında geliştiriliyor.

İKİ KARDEŞ: BOZDOĞAN VE GÖKDOĞAN

TÜBİTAK SAGE tarafından başlatılan Göktuğ Projesi, Bozdoğan ve Gökdoğan füzeleri ile bunların eğitimlerinde kullanılacak elektronik eğitim füzelerinin geliştirilmesini hedefliyor. Her ikisi de havadan havaya füzeler olan Bozdoğan ve Gökdoğan, hava üstünlüğünün tesis edilmesinde kritik önemde görülüyor. Bozdoğan, görüş içi bir füzeyken, Gökdoğan görüş ötesi bir füze niteliği taşıyor.

SİHA'LARDA DA KULLANILACAK

Öncelikli olarak F-16 uçaklarına entegrasyonu planlanan Bozdoğan ve Gökdoğan, muharip uçak, büyük gövdeli uçak, helikopter, insansız hava aracı ve seyir füzelerine karşı kullanılabilecek. Akıncı, Aksungur gibi SİHA'ların mühimmatları arasına da girmesi planlanan Bozdoğan ve Gökdoğan, milli muharip uçağın da önemli silahlarından biri olacak.

HEDEF UÇAK ŞİMŞEK DE MİLLİ

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın paylaştığı videoda görülen hedef uçak Şimşek, Bozdoğan ve Gökdoğan'ın sertifikasyon testleri sürecinde kullanılmak üzere, TUSAŞ tarafından tamamen milli imkanlarla geliştirildi. Test sırasında jet motorlu hedef uçak Şimşek, Bozdoğan tarafından doğrudan vuruş ile imha edildi.

İŞTE BOZDOĞAN

Kısa menzilli, kızılötesi görüntüleyicili arayıcı başlıklı (IIR) Görüş İçi Hava-Hava Füzesi olan Bozdoğan'ın bazı temel özellikleri şöyle:

Ağırlık: 140 kg.

Uzunluk: 3300 mm

Max Çap: 160 mm

Tip: Görüş içi (WVR)

Hız: >4 Mach

Fonksiyon: Kısa menzilli yakın hava angajmanı

SİHA'ların Yeni Vurucu Gücü MAM-T

Ülkemizin İnsansız Hava Araçları (İHA) filosunun vuruş gücü etkinliği görevini üstlenen Roketsan'ın, daha yüksek harp başlığı etkinliği ve daha uzun menzil ihtiyacını karşılamak amacıyla geliştirdiği MAM-T'nin ilk test atışları başarıyla gerçekleştirildi.

Yerli ve milli olarak geliştirilen ve ağırlık/etkinlik optimizasyonu yapılmış olan MAM-T, zırhlı ya da zırhsız araçlar, binalar ve su üstü hedeflerine karşı kullanılabilir. Küresel Konumlama ve Ataletsel Navigasyon Sistemleri (KKS/ANS) ile desteklenebilecek ara safha güdüm yeteneklerinin yanında, Blok-1 konfigürasyonunda hareketli ve sabit hedeflere karşı yüksek hassasiyet sağlayan mühimmat, yarı aktif lazer arayıcı başlığa da sahip. Farklı platformlara uyumlu geliştirilen ailenin yeni üyesi MAM-T; İHA'larda 30+ km, hafif taarruz uçaklarında 60 km ve savaş uçaklarında 80 km'den uzun menzil kabiliyeti ile ailenin oyun değiştirici kimliğini taşımaya devam edecek gözüküyor.

Daha Yüksek Etkinlik, Daha Uzun Menzil

MAM-T mühimmatının Bayraktar AKINCI TİHA'dan ilk atış testine, projeye liderlik eden Cumhurbaşkanlığı Savunma Sanayii Başkanı Prof. Dr. İsmail DEMİR'in yanı sıra Roketsan Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Faruk YİĞİT ile Roketsan Genel Müdürü Murat İKİNCİ katıldı. Atış faaliyeti Baykar Genel Müdürü Haluk BAYRAKTAR ve Baykar Teknoloji Lideri Selçuk BAYRAKTAR'ın ev sahipliğinde gerçekleştirildi.

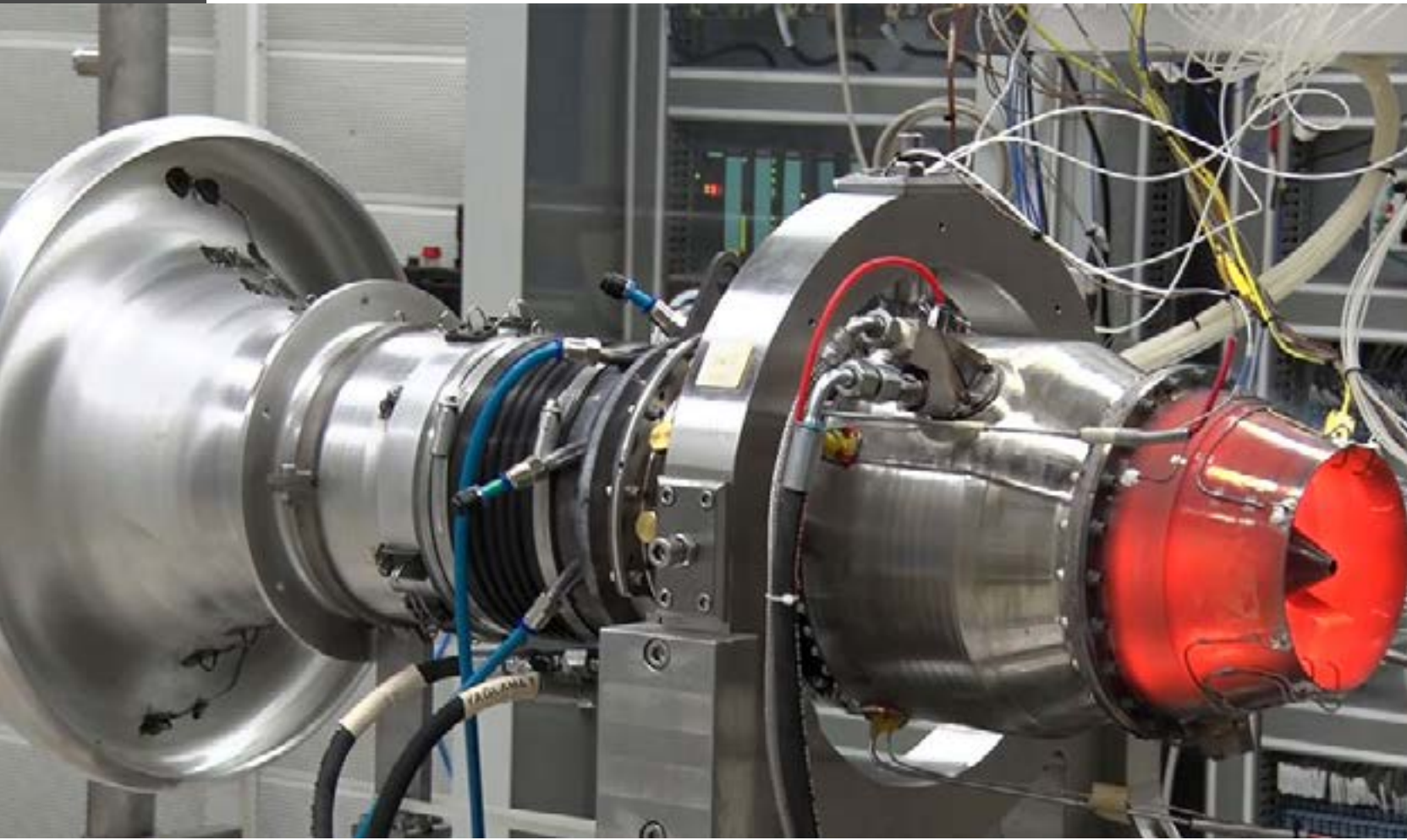
Test atışları başarıyla tamamlanan MAM-T mühimmatı hakkında bilgi veren Roketsan Genel Müdürü Murat İKİNCİ, "Kısaca MAM olarak isimlendirdiğimiz Mini Akıllı Mühimmat ailemiz, geldiğimiz noktada dünyadaki muadillerinden çok daha önde bir konumda. İHA'larda görev süresini maksimuma çıkaran MAM ailemizin yeni üyesi MAM-T de yüksek harp başlığı kapasitesi ve yüksek menzil performansı, ülkemizin yeni tip İHA filosunu yine dünya

standartlarının üzerinde bir etkinlik ve güce ulaştırmış olacak" dedi. İKİNCİ, şöyle devam etti: "Türkiye, yerli ve milli kaynaklarıyla, farklı görevleri icra edebilecek kabiliyetlerle donatılarak son teknolojiyle geliştirdiği insansız hava araçlarında, bugün artık küresel bir güç olmuş durumda. Yakın tarihte Türk Silahlı Kuvvetlerimiz (TSK) tarafından kullanılmaya başlanması planlanan AKINCI İHA platformunun kabiliyetleriyle uyumlu olarak geliştirdiğimiz MAM-T, daha yüksek etkinlik ve daha uzun menzil performansı ile göreve hazır olduğunu kanıtladı."

Teslimatlar 2021 Yılında

İKİNCİ, "AKINCI İHA'nın 1. fazı için belirlenmiş olan teslimat takvimine paralel olarak, bu yılın içerisinde İHA ile beraber ilk mühimmat teslimatlarını yapmayı hedefliyoruz. Kalifikasyon ve diğer test faaliyetlerinin tamamlanmasının ardından, 2021'in ikinci yarısında tam kapasiteyle seri üretime geçmeyi öngörüyoruz" şeklinde konuştu.

TEI-TJ300 Turbojet Motoru Rekor Kırdı

Türk mühendisleri tarafından tamamen yerli ve milli imkanlarla tasarlanan Türkiye'nin ilk Orta Menzilli Füze Motoru TEI-TJ300, dünya rekoru kırdı. TÜBİTAK Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) Projesi kapsamında geliştirilen turbojet motor, 240 mm çap ile 1342 N itki kuvvetine ulaştı. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, sosyal medya hesabından TEI-TJ300 motorunun rekor kıran test videosunu paylaştı.

Türkiye, bir yandan açık veya örtülü ambargolarla mücadele ederken diğer yandan da öz kaynaklarını ve yetişmiş insan gücünü kullanarak yerli ve milli çözümler geliştiriyor. Yürütülen bu çalışmalardan biri de Türkiye'nin ilk Orta Menzilli Füze Motoru olan TEI-TJ300.

REKOR İTKİ SEVİYESİ

2017 yılında TÜBİTAK, TUSAŞ Motor Sanayii

A.Ş. (TEI) ve Roketsan iş birliği ile geliştirilmeye başlayan TEI-TJ300 turbojet motoru projesinde, hedeflenen performansın çok ötesinde sonuçlar ortaya çıktı. 230-250 mm sınıfındaki diğer rakip motorların en iyisi 250 mm çap ile en fazla 1250 N seviyesinde itki üretirken TEI-TJ300 motoru, 240 mm çap ile 1342 N itki kuvvetine ulaşarak bu sınıfta bir dünya rekoru kırdı.

VARANK PROTOTİPİ ÇALIŞTIRMIŞTI

Türk mühendisleri tarafından tamamen yerli ve milli olarak tasarlanan TEI-TJ300 Turbojet motorunun ilk prototip çalıştırma töreni, Bakan Varank'ın katılımıyla Haziran 2020'de gerçekleştirilmişti. Varank, şimdi de TEI-TJ300'ün kırdığı rekoru sosyal medya hesabından paylaştı. Paylaşımında, TEI-TJ300'ün rekor kıran testinin videosu da yer aldı.

MİLLİ OLARAK TASARLANDI

TEI-TJ300 Hava Solumalı Jet Motoru Projesi, Eylül 2017'de TÜBİTAK desteği ile TEI ve Roketsan arasında imzalanan protokol ile başladı. Tamamen milli olarak tasarlanıp geliştirilen ve imal edilen turbojet motorun ilk prototip testi 2020 yılında başarılı bir şekilde gerçekleştirildi.

YÜKSEK HIZLARDA ÇALIŞABİLİYOR

Füze sistemlerine uyarlanılabilmesi için 240 mm kısıtlı çapta, sınıfında bu itki gücünü üretebilen dünyadaki ilk motor olan TEI-TJ300, 5000 ft irtifada ses hızının yüzde 90'ına varan yüksek hızlarda çalışabiliyor.

RÜZGAR ETKİSİYLE BAŞLAMA

TEI-TJ300 motoru, herhangi bir başlatıcı sisteme (marş motoru) ihtiyaç olmadan rüzgar

etkisi (windmilling) ile başlayabilme özelliğine sahip. Bu özellik, platformun hem hava, hem deniz, hem de kara savunma sistemlerine uygulanmasını mümkün kılıyor.

TESTLER DEVAM EDİYOR

TEI-TJ300 turbojet motorunun geliştirme ve kalifikasyon testlerinin tamamlanmasının ardından seri üretim süreci başlayacak.

Mustafa Varank @varank · 25 sn

TÜBİTAK desteğiyle geliştirilen Türkiye'nin ilk Orta Menzilli Füze Motoru TEI-TJ300, 240mm çap ile 1342N itki kuvvetine ulaşarak sınıfında dünya rekoru kırdı.

TEI-TJ300; hava, deniz ve kara savunma sistemlerine uygulanabilecek.

Tebrikler 🇹🇷 @TEL_TUSAS

#MilliTeknolojiHamlesi 🇹🇷

TEI-TJ300 Orta Menzilli Füze Motoru

6'ncı Yılda 620 Üyeye Ulaştı

Sektörün sinerjisini, 17 üniversite ve 51 ayrı sektörde üreten 620 üyesiyle SAHA İstanbul zirveye taşıyor.

Savunma sanayi, sivil havacılık ve uzay sektörlerinde milli sistemler geliştirmek hedefiyle kurulan SAHA İstanbul, Türkiye'nin Milli Teknoloji Hamlesi'ne katkılarını sürdürüyor. Türkiye sanayi üretiminin yüzde 54'ünü kapsayan Kuzey Marmara Bölgesi'nden yola çıkan SAHA İstanbul, 6'ncı yılında 17 üniversite ve 51 ayrı sektörde üreten 620 üyesiyle savunma sanayisinde sistemler, teknolojiler geliştirmek ve dışa bağımlılığı azaltmak için çalışıyor. Üniversite, kamu ve sektör iş birliklerine imza atan, sektörün küresel organlarında yer edinen yeni nesil kümelenme, Türkiye'yi savunma sanayisinde hak ettiği noktaya çıkarmayı hedefliyor.

Türkiye'nin en büyük sanayi kümelenmesi SAHA İstanbul, kuruluşunun 6'ncı yılında kat ettiği yol ve başarılarla ilgili değerlendirmelerde bulundu. Türkiye'nin küresel gücünü belirleyen başlıca faktörler arasında yer alan savunma sanayinin "milli ve yerli üretim"e katkısını sürdüren kümelenme; kurulurken 27 olan üye sayısını, 6 yılda 620'ye ulaştırdı. 2018 yılında ilk SAHA EXPO Savunma Sanayii Fuarı'nı gerçekleştiren;

kurduğu SAHA Akademi bünyesinde MBA Yönetici Yetiştirme Programı ve üniversite iş birlikleriyle sektörün, nitelikli iş gücü ve yönetim yapısının gelişimine katkı sağladı.

Avrupa Havacılık ve Uzay Kümeleri Birliği'nin en büyük ikinci kümesi oldu

Platform ve alt yüklenici firmaları bir araya getirerek iş geliştirmeler için zemin oluşturan SAHA İstanbul, Avrupa Kümeler Birliği'ne de katılarak Avrupa'nın en büyük savunma sanayii kümesi hedefine doğru emin adımlarla ilerliyor. Kamu, sanayi ve üniversite ekosistemini başarıyla hayata geçirerek savunma sanayinin millileşmesinde etkin bir rol üstlenen SAHA İstanbul, Avrupa Havacılık ve Uzay Kümeleri Birliği'nin (EACP) en büyük ikinci kümesi haline geldi. Kümelenme, 2021 yılında Avrupa Kümelenme Analizi Sekreterliği'ne (ESCA), yaptığı başvuru sonucunda ilk adım olarak Bronz etiketi almaya hak kazandı.

"Avrupa Havacılık Kalite Grubu entegrasyonunu tamamlayan 13'üncü ülke olduk"

"Savunma sanayisinde dışa bağımlılığı ortadan kaldırmayı kendimize dert edindik" diyerek, kümelenmenin kurulduğu ilk günden bu yana çalışmalarını aktaran SAHA İstanbul Genel Sekreteri İlhami Keleş,

"Savunma sanayisinde milli ve yerli üretimin ne denli önemli olduğunu biliyoruz. Bu alanda dışa bağımlılığı azaltmak için çıktığımız yolumuza emin adımlarla ilerliyoruz. Avrupa'nın en büyük ikinci kümelenmesi olarak üyelerimizle savunma sanayimizde bu zamana kadar birçok ilke imza attık. SAHA İstanbul bünyesinde, Milli Havacılık Endüstrisi Komitesi'ni (MİHENK) kurarak, Avrupa Havacılık Kalite Grubu (EAQG) entegrasyonunu tamamlayan 13'üncü ülke olma gururunu ülkemize yaşattık. Sektörün istihdam ihtiyacını iyi belirleyip, nitelikli yöneticiler yetiştirmek için SAHA Akademi'yi kurarak, 2019'da ilk MBA programını başlattık ve İstanbul, Ankara ve Gaziantep olmak üzere 3 ilde merkez açtık. Ayrıca MBA programımız ile 5 yılda, dünyada ilk 10 MBA'den biri olmayı hedefliyoruz" şeklinde konuştu.

620 üyesiyle savunma sanayisinde dışa bağımlılığı azaltıyor

Savunma ve havacılık sektöründe dışa bağımlılıktan kurtulmak kadar ihracatın artırılmasının da son derece önemli olduğunu söyleyen Keleş, sözlerini şu şekilde tamamladı: "Ayrıca 620 üyemizle ihracata odaklanıyoruz ve ülkemizin savunma sanayisinin ihtiyacının yanı sıra müttefik olduğumuz ülkelerin de ihtiyacına özel teknolojiler geliştiriyoruz. Yaklaşık 20 yıldır sürdürülen ve artık Türkiye olarak sonuçlarını somut olarak görmeye başladığımız Milli Teknoloji Hamlesi 2021 yılında da yoğun bir şekilde devam edecek. Türkiye'nin savunma sanayinde yerlilik oranı yüzde 20'lerden yüzde 70'lere ulaştı. Üyelerimizle 2021 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı kapsamında; savunma ve havacılık yurt dışı satış gelirlerinin 6,2 milyar dolara, savunma ve havacılık sanayisi cirosunun 19,7 milyar dolara ve nitelikli istihdamının 81,5 bine ulaşması hedefinde katkı sağlıyoruz. Üyelerimize tersaneleri, askeri tesisleri ve fabrikaları ziyaret ederek ihtiyaçları yerinde tespit ediyoruz ve bu kurumlarla yakın temas sağlıyoruz. Üyelerimizi sadece taleple buluşturma değil aynı zamanda ülkede üretilemeyeni üretebilmek adına projelerde de buluşturarak, milli üretim yeteneklerini konsolide ediyoruz. Üyelerimiz arasındaki ticareti geliştirici platformlar oluşturuyoruz. Yerli ve yabancı pek çok ana yüklenici firma ile firmalarımızı buluşturan B2B görüşmeler yapıyoruz. Yeni nesil sanayi kümelenmemizle, Milli Teknoloji Hamlesi'ne en etkin desteği sunan STK olarak,

ülkemizi savunma sanayisinde hak ettiği noktaya taşıyacağımıza inanıyoruz."

"Üyelerimizi milli üretime teşvik ediyoruz"

Geleneksel savunma sanayi fuarı konseptine yeni bir soluk getirdiklerini de sözlerine ekleyen Keleş, "Dünyanın ilk 3 boyutlu savunma sanayi fuarı SAHA EXPO sanal fuarını gerçekleştirdik. SAHA İstanbul üyesi ve ASELSAN şirketi BİTES, etkinlik için sanal fuar uygulaması XperExpo'yu geliştirdi. Fuarı bugüne kadar 87 bin 249'u yerli, 14 bin 221'i yabancı, toplam 101 bin 470 kişi ziyaret etti. Kümelenmemizin ilk yılından itibaren üyelerimizi savunma sanayi, sivil havacılık ve uzay sektörlerinde milli üretime teşvik ediyoruz. Ana yükleniciler ve üniversitelerle çalışmalarımızı yürütüyor, destek mekanizmalarından yararlanmaları için rehberlik ediyoruz. Böylece uluslararası rekabette üstünlük sağlamalarına destek oluyoruz. Yine illerimizin savunma sanayilerini geliştirmeleri için öncülük ediyoruz. Bu doğrultuda Gaziantep Sanayi Odası ile de iş birliği protokolü imzaladık" dedi.

Dünyanın ilk 3D sanal savunma sanayi fuarı

Yoğun katılımı icra edilen sanal fuarda bugüne kadar 30 bin 267 görüşme yapıldı. Fuarda ilk gün 60 firma 3D ürün sergilerken geçen sürede bu sayı 102'ye ulaştı. Sergilenen 3D ürün sayısı 355'ten 536'ya çıktı. 2021 yılında SAHA EXPO Savunma, Havacılık ve Uzay Sanayi Fuarı 10-13 Kasım İstanbul Fuar Merkezi'nde düzenlenecek. SAHA EXPO 2018'e göre 5 kat daha büyük alanda gerçekleştirilecek, uluslararası pek çok anlaşmanın yapılacağı SAHA EXPO'ya, Avrupa, Amerika, Afrika, Ortadoğu, Ukrayna, Rusya, Malezya, Endonezya, Bangladeş ve Hindistan dahil birçok ülkeden ziyaretçiler ve alım heyetleri katılacak.

Salgınla mücadele için tıbbi ekipman üretti

ASELSAN, ROKETSAN, HAVELSAN, BAYKAR, BMC, TUMOSAN, MKEK, THY Teknik, STM ve ASFAT gibi sektörün öncü firmalarını da bünyesinde barındıran, savunma sanayisinin yanı sıra toplumsal olaylara da odaklanıyor. 7 komitede 46 alanda farklı projelerde çalışmalarına da devam eden kümelenme, üyelerle birlikte salgınla mücadelede ihtiyaç duyulan tıbbi ekipmanları da üretti.

Uzaktan Çalışma Siber Suça Yaradı

Pandemi nedeniyle iş yapma sistemlerinin dijitalle kayması siber suç oranlarını patlattı. KPMG Türkiye Teknoloji Danışmanlığı Lideri Alper Karaçar, her şirket için Covid-19 sonrası siber saldırı olasılığının 3,5 kat arttığını söyledi. Siber suç listesinin başındaki fidye yazılım saldırısına uğrayan bir şirket için sonuçları düzeltmenin maliyeti 1 milyon doları bulabiliyor.

İş dünyası siber tehdit altında. KPMG'nin yaptığı araştırmaya göre, pandemi nedeniyle iş süreçlerinin dijitalleşmesi ve uzaktan çalışmanın yaygınlaşması, siber suçluların hayal bile edemeyeceği fırsatlar yaratıyor.

KPMG Türkiye Teknoloji Danışmanlığı Lideri Alper Karaçar, küresel çapta işletmelerin yüzde 86'sının iş gücünün önemli bir kısmını uzaktan çalışmaya kaydırıldığını söyledi. KPMG'nin yaptığı son CEO araştırmasına göre bu iş modelinin yakın zamanda değişmeyeceğinin

anlaşıldığını vurgulayan Alper Karaçar, "Pandemi sonrası devam edeceği anlaşılan yeni çalışma modeli şirketler için siber tehditin artacağı anlamına geliyor. 2020 başından bu yana dünyanın dört yanındaki siber suçlular bu model nedeniyle ortaya çıkan güvenlik açıklarından faydalanarak saldırı yapabilecekleri ölçeği büyüttüler. Listenin başında siber suçluların hızlı sonuç aldıkları fidye yazılımlar geliyor. Şirketlerin yüzde 41'i, uzaktan çalışma döneminde artan siber saldırı vakalarıyla karşılaştıklarını söylüyor" dedi.

İlk büyük fidye yazılım saldırısı olan 2017'deki WannaCry'nin, Europol'e göre 150 ülkede 200 bin bilgisayara bulaştığını hatırlatan Karaçar, şunları söyledi:

"Siber suç tarihinde bir milat olan bu saldırı, önlem almamanın bedelinin ne kadar yüksek olabileceğini gösterdi. Fidye yazılımı saldırılarının başarılı olduğu durumlarda somut

maliyetler; sistemler kapalıyken yaşanan gelir kaybını, iyileştirme maliyetini, müşteri tazminatını veya davayı içerir. Bazı şirketler fidyeyi ödemeyi seçebilir, ancak bu her zaman verilerin veya sistemlerin serbest bırakılmasıyla sonuçlanmaz. Somut olmayan maliyetlerin ölçülmesi daha zordur ve itibar kaybını içerir. Güven zedelenirse etkisi uzun vadeli olur. Covid-19 sonrası kilitlenme ve uzaktan çalışmaya geçiş dönemlerinde fidye yazılım olaylarında çok büyük artış görüldü. Güvenlik açıkları, ihmal edilmiş süreç ve teknoloji kontrolleri siber suçlulara kolay bulamayacakları fırsatlar sundu. Dışarıda kullanılan her bilgisayar ağı ve sistemlere erişim imkânı demek. Risk çok büyük. Uzaktan çalışma modelinde şirketlerin saldırıya uğrama olasılığı normalden 3,5 kat daha fazla. Saldırıların yüzde 21'i e-posta veya kimlik avı yoluyla yapılıyor. Yüzde 29'u uzaktan erişimle gerçekleşiyor. Bir şirket için uğradığı fidye yazılım saldırısının sonuçlarını düzeltbilmesinin maliyeti ortalama 1 milyon doları bulabiliyor."

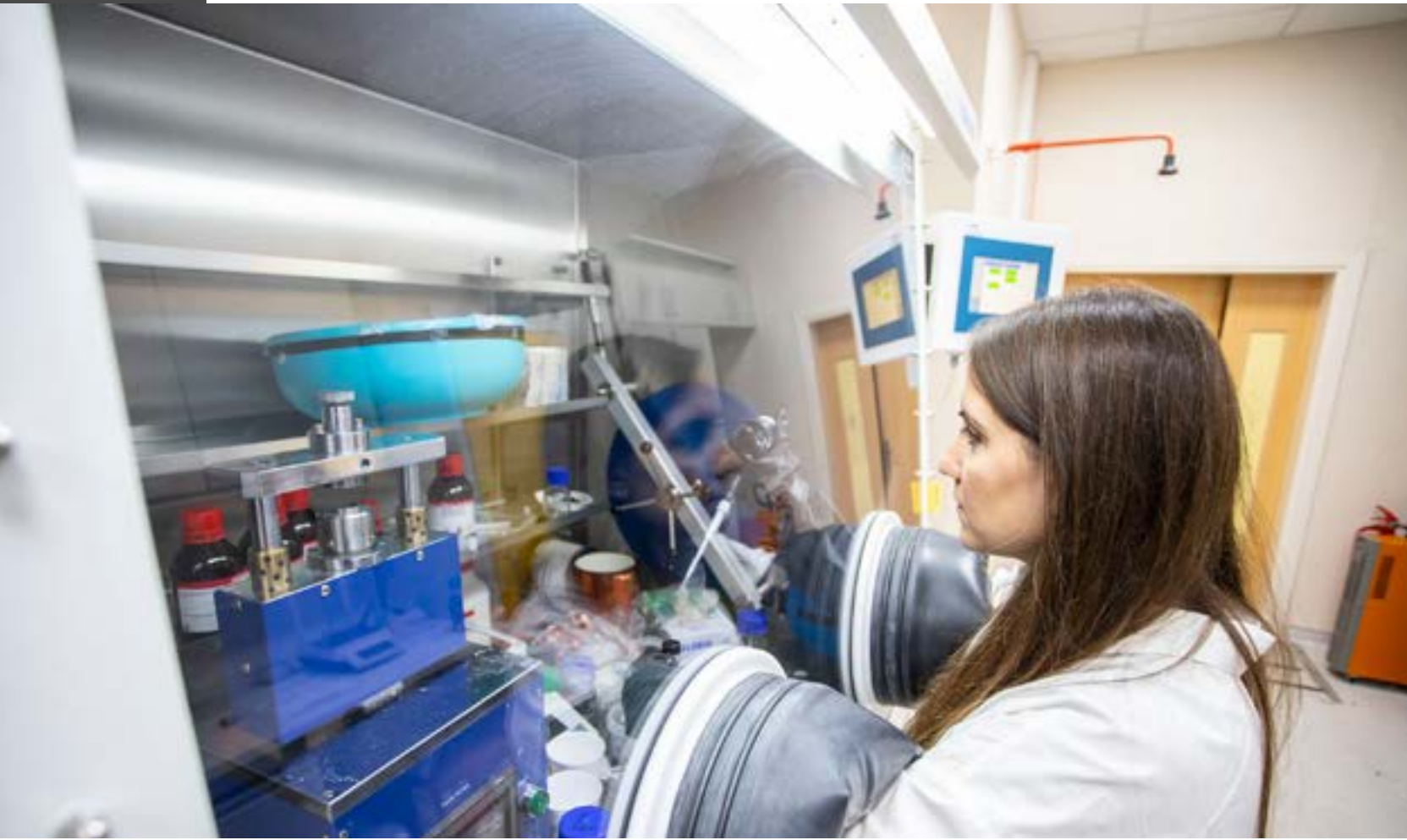
Alper Karaçar, CEO araştırmasına katılan şirket yöneticilerinin son aylarda dijitalleşme hızının arttığını belirttiğine dikkat çekerek, "CEO'lar bir yıl öncesine göre dijital teknolojilere daha fazla harcama yapmayı planlıyor. Yüzde 49'u yeni teknolojilere yoğun şekilde yatırım yapıyor. Şirketler, dijitalleşme yatırımlarıyla birlikte siber risklere karşı da önlem alarak olası saldırılara karşı güçlü bir kalkan oluşturmak zorunda" diye konuştu.

Covid-19 öncesi ve sonrası saldırı yöntemleri

KPMG'nin araştırmasına göre, Covid-19 saldırıları şöyle etkilendi:

- Covid-19 öncesi geniş bir saldırıyla bireyler hedefleniyordu. Siber suçluların dosyaları şifrelemesi, fidyeyi ödeyene kadar işletmeleri kilitlemesi söz konusuydu. Belirli bir hedefi olmayan, gelir elde etmek için yapılan genel saldırılardı.
- Covid-19 sonrası bilgisayar korsanları şifrelemenin yanı sıra sık sık veri çalıyor. Veriler fidye için tutuluyor ve ödeme yapılmazsa

sızdırılıyor. Bu da saldırı kurbanı şirketleri, veri güvenliği ihlali konusunda düzenleyicilere açıklama yapmaya zorluyor. Bu durum, küresel cironun yüzde 4'üne kadar çıkabilecek para cezalarına neden olabiliyor.

Geleceğin Pilleri İçin Birlikte Çalışacak

TÜBİTAK Rusya Temel Araştırmalar Kurumu (RFBR) ile İkili İşbirliği Programı kapsamında desteklenmeye hak kazanan Boğaziçi Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Damla Eroğlu Pala'nın projesi, geleceğin pilleri olarak görülen lityum-sülfür bataryaların daha uzun ömürlü olabilmesi için batarya performansı ile elektrolit tasarımı arasındaki ilişkiyi araştırarak. Rusya'dan Ufa Kimya Enstitüsü (Ufa Institute of Chemistry) ile iş birliği içinde yürütülecek projenin üç yıl sürmesi planlanıyor.

Geleceğin pilleri lityum-sülfür bataryalar

Cep telefonlarından bilgisayarlara ve elektrikli araçlara kadar kullanılan mevcut en gelişmiş batarya tipinin lityum-iyon bataryalar olduğunu belirten Doç. Dr. Damla Eroğlu Pala, henüz gelişmekte olan lityum-sülfür bataryaların ise beş kat daha fazla enerji

depolayabileceğini vurguluyor: "Lityum-sülfür bataryalar henüz ticari olarak erişilebilir değil, ancak çok gelecek vadeli; çünkü bir lityum-iyon bataryadan beş kat daha fazla teorik özgül enerji gösteriyor ve daha düşük maliyetli olma potansiyeline sahip."

Lityum-sülfür bataryaların aktif madde olarak sülfürü kullanması da üretim maliyetini düşürüyor: "Lityum-iyon bataryalarda aktif madde olarak kobalt bazlı pahalı malzemeler kullanılıyor ve bunlar sadece belirli ülkelerin kontrolü altında. Oysa lityum-sülfür bataryalarda kullanılan sülfür hem doğada çok bulunuyor hem de ucuz ve toksik etkileri yok."

Doç. Dr. Pala, lityum-sülfür bataryaların daha yüksek enerji depolama kapasitesine sahip olduğu için özellikle elektrikli arabalarda ve güneş ve rüzgâr enerjisinden üretilen elektriğin depolanmasında kullanılabileceğini de ekliyor.

Elektrolitte çözünebilir moleküller batarya ömrünü kısaltıyor

Bütün avantajlarına rağmen lityum-sülfür bataryaların günümüzde kullanılamamasının sebebi ise çok uzun ömürlü olmayışları: "Lityum-sülfür bataryalarda katotta çok sayıda ara reaksiyon oluşuyor ve bu reaksiyonlar sonucunda da elektrolitte çözünebilir lityum polisülfid denen moleküller ortaya çıkıyor. Bu moleküller anotla katot arasında polisülfid mekik mekanizması denilen bir taşınma mekanizmasına giriyor, bu da bataryanın kapasitesini çok hızlı kaybetmesine ve döngü ömürlerinin çok kısa olmasına neden oluyor."

Bu sorunun bataryaların elektrolit tasarımlarını değiştirerek çözülebileceğini belirten Doç. Dr. Pala, projede neler yapacaklarını ise şöyle açıklıyor: "Bahsettiğimiz reaksiyon ve polisülfid mekik mekanizmaları hem elektrolit miktarı hem de elektrolitte kullanılan solvent ve tuz tipinden çok etkileniyor. Bizim yapmak istediğimiz aslında elektrolitin içindeki solvent ve tuzun özelliklerinin ve elektrolit miktarının bu mekanizmaları nasıl etkilediğini karakterize edebilmek. Bunun için birçok farklı türde elektrolit deneyerek bataryanın performansının nasıl etkilendiğine bakacağız."

Lityum-sülfür bataryaların ticarileşebilmesi için yol gösterici olacak

Araştırma yöntemlerinin hem modelleme hem de deneysel çalışmalar içerdiğini belirten Doç. Dr. Damla Eroğlu Pala, "Deneysel olarak elektrolitin özelliklerinin, kompozisyonunun ve miktarının bataryanın içindeki reaksiyon mekanizmaları ve batarya performansını nasıl etkilediğini karakterize edeceğiz ve bu deneylerden elde ettiğimiz sonuçları geliştireceğimiz kuantum kimyası ve elektrokimyasal modellerle birlikte değerlendireceğiz," ifadelerini kullandı.

Doç. Dr. Pala, proje kapsamında bir ürün geliştirme hedefleri olmasa da alınacak sonuçların lityum-sülfür bataryaların ticarileşmesi için yol göstereceği olacağını vurguluyor: "Lityum-sülfür bataryaların ticari olarak erişilebilir olması için spesifik enerji ve döngü ömürlerinin artırılması gerekmekte, bu sebeple elektrolit miktarı ve özelliklerinin bataryada gerçekleşen reaksiyonları ve dolayısıyla batarya performansını nasıl etkilediğini görmeliyiz."

İnsan Bedenini Gerçek Zamanlı İzleyen İmplant Anten Teknolojisi

Boğaziçi Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Dr. Öğr. Üyesi Sema Dumanlı Oktar'ın "Canlı Hücrelerle Manipüle Edilen Antenler" (AntennAlive) projesiyle, genetiği değiştirilmiş bakterilerle yeniden yapılandırılan implant antenler kullanılarak insan bedenindeki gelişmeler gerçek zamanlı izlenebilecek. Bu yıl TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı "2247-A Ulusal Lider Araştırmacılar Programı"ndan 1 Milyon TL destek almayı başaran projenin, biyomühendislik alanında öncü olması hedefleniyor.

TÜBİTAK Bilim İnsanı Destek Programları Başkanlığı "2247-A Ulusal Lider Araştırmacılar Programı"na, Boğaziçi Üniversitesi'nden seçilen üç genç bilim insanından biri olan Dr. Öğr. Üyesi Sema Dumanlı Oktar, vücut içinde gerçekleşen olayları gerçek zamanlı izleyebilecek, sentetik biyoloji ile elektronik mühendisliğini buluşturacak teknoloji "AntennAlive"

projesi için çalışıyor. Dr. Öğr. Üyesi Dumanlı tarafından 2019'da kurulan Boğaziçi Üniversitesi Anten ve Yayılım Araştırma Laboratuvarı BOUNTENNA'da geliştirilen proje, bilim insanına göre "yarı-canlı" anten konseptiyle yepyeni bir alanın ortaya çıkmasını sağlayacak. Oktar, "AntennAlive" projesini şöyle anlatıyor:

"BEDENİN İÇİ CANLI YAYINDA"

Yeniden yapılandırılabilir antenler üzerinde çok çalışılmış bir alan ama şimdiye kadar, canlı hücreler kullanılarak yeniden yapılandırılması konusunda hiç çalışılmadı. Projemizde, genetiği değiştirilmiş bakteriler ile kontrol edilen biyobozunur bir implant anten ve onu takip eden giyilebilir bir anten sistemi olacak. Bu sistem, nano ölçekte iletişim kuran yapılar ile insan ölçeğinde çalışan elektronik cihazlar arasında ağ geçidi olarak kullanılacak. İnsan bedeninde mesaj taşımak için kullanılan "Moleküler Nano İletişim Ağları"(MNCN) ile "Beden

Alan Ağları" (BAN) arasında köprü kuracak bu ağ geçidinin nihai hedefiyse beden içinde gerçekleşen olayların gerçek zamanlı, canlı yayındaymış gibi izlenmesini sağlamak. Böylelikle kanserli hücreler, hormonlar ve kan değerleri gibi vücut içinde ortaya çıkan birçok gelişme takip edilebilecek.

"ÇIĞIR AÇICI BİR PROJE"

AntennAlive, anten tasarımının genetiği değiştirilmiş hücrelerle bulunduğu yepyeni bir araştırma alanını başlatacak, çığır açan bir proje. MNCN'ler, molekülleri kullanarak insan bedeni içinde mesaj taşımak için kullanılır. Bununla birlikte, bir mesajın BAN'a ulaşması için, moleküler bağlantı ile elektromanyetik bağlantı arasında bir dönüşüm gerekir. Bu dönüşümün beden içine yerleştirilmiş "aktif" mikrodalga algılayıcılarla başarılacağı bu gruplar arasında popüler bir öngörü. Ancak biz daha farklı bir yoldan ilerliyoruz. "AntennAlive" bu öngörünün aksine, yarı canlı, batarya gerektirmeyen yani pasif implant kullanarak MNCN'leri vücudun gözlenmesine bir adım daha yaklaştırmayı hedefliyor. Burada genetiği değiştirilmiş bakterileri kullanıyor olsak da, konseptimiz bakterilerle sınırlı değil. Projemiz, kasılmaların ve gevşemelerin anteni yeniden yapılandırdığı, genetiği değiştirilmiş kas dokusu gibi hücrelere kadar genişletilebilir.

"CERRAHİ İŞLEME GEREK YOK"

Projemiz sentetik biyoloji ile elektronik mühendisliğini buluşturarak, yaşayan anten konseptiyle yepyeni bir alan doğuruyor. Projemizin bir diğer yenilikçi yönü ise, beden içine yerleştirilen implantın biyobozunur olması ve görevini bitirdikten sonra tamamen çözünmesi. Böylelikle implant haberleşme araçlarını bedenden çıkarmak için ayrıca cerrahi bir işleme gerek kalmayacak. Bu projeyi 2019 senesinde kurduğum Boğaziçi Üniversitesi Anten ve Yayılım Araştırma Laboratuvarında yürüteceğim. TÜBİTAK'tan aldığımız araştırma fonunun yanı sıra, ekibimizle çalışmak üzere toplam beş doktora ve doktora sonrası araştırmacı da fonlanacak. Bu alanda doktora yapmak isteyen adayları bountenna.boun.edu.tr adresinden başvuru yapmaya davet ediyorum. Bu projede Bilkent Üniversitesi Ulusal Nanoteknoloji Araştırma Merkezi (UNAM) Öğretim Üyesi Doç. Dr. Urartu Özgür Şafak Şeker ve Boğaziçi Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Arda Deniz Yalçinkaya ile birlikte çalışıyoruz. Ayrıca projemizin çıktıkları Prof. Dr. Tuna Tuğcu, Doç. Dr. Ali Emre Pusane, Dr. Öğr. Üyesi Birkan Yılmaz ve Dr. Cansu Canbek ile çalışma ortağı olduğumuz BOUN Nanonetworking Research Group (NRG)'ta yürütülen araştırmaların da bir parçası olacak.

Büyümesini 2021’de de Sürdürmeyi Hedefliyor

DemirDöküm, pandemiye rağmen 2020’de büyümesini sürdürdü. Geçtiğimiz yılı yüzde 40 büyüme ile kapattıklarını belirten DemirDöküm CEO’su Alper Avdel; “Pandemide ‘önce sağlık’ dedik. Çalışanlarımızın, iş ortaklarımızın ve müşterilerimizin sağlığını güvence altına alarak çalışmalarımızı aksatmadan sürdürdük. DemirDöküm olarak sektör ortalamasının üzerinde büyüyerek 2020’de ısıtma alanındaki etkinliğimizi daha da artırdık. Geleneksel iş kollarımızdaki önemli büyümenin yanında, kaskad, ısı pompası, VRF gibi yeni iş alanlarında büyüme rekorlarımızı tazeledik. 2021 yılı için hedefimiz, büyümemizi yükselen bir ivmeyle devam ettirmek” dedi.

Türkiye iklimlendirme sektörüne 67 yıldır öncülük eden DemirDöküm, 2020 yılı finansal sonuçlarını ve 2021 yılı hedeflerini açıkladı. 2020 yılında en büyük önceliklerinin çalışanların, iş ortaklarının, müşterilerin ve toplumun sağlığını korumak olduğunu belirten DemirDöküm CEO’su Alper Avdel; “Bu zorlu süreçte tek yürek halinde hareket ettik. Pandemiye rağmen

tüm müşterilerimizin taleplerine en kısa sürede yanıt verdik. Geçen yıl çağrı merkezimiz üzerinden 3 milyon müşterimiz ile görüştük, tüm koşullara rağmen 1,1 milyon müşterimizin evine gittik, 3 milyon 600 bin km yol yaptık, binlerce keşif ve teknik hizmet talebini dijital ortamda çözdük. Bakım, keşif, yeni montaj gibi konularda herhangi bir mağduriyet yaşatmadık. İş ortaklarımızı desteklemek, tüketicilerimizin ürünlerimize daha kolay erişebilmelerini sağlamak için farklı program ve kampanyaları hayata geçirdik” dedi.

“MÜŞTERİ MEMNUNİYETİNDE REFERS NOKTASIYIZ”

İklimlendirme sektörünün pandemi koşullarında diğer sektörlerle kıyasla daha şanslı olduğunun altını çizen Avdel; “Kişisel temizlik ve evde kalma ihtiyacının artması, tüketicilerin iklimlendirme sektörü ürünlerine ilgisini de artırdı. Ürünlerimize talep hiç ortadan kalkmadı, sadece birkaç ay ötelendi. Vaillant Group Türkiye, başta DemirDöküm olmak üzere, tüm markalarıyla sektörde pozitif

olarak ayrıştı. DemirDöküm olarak, ısıtma da sektörün üzerinde bir büyüme elde ettik. 2019’a kıyasla kombi satışlarımızı adetsel bazda yüzde 12 artırdık. Geçen yıla kıyasla toplam ciromuzu ise yüzde 40 artırdık. 2020’de ürün gamımıza yeni Atron Condense kombilerimizi, yeni Kion serisi split klimalarımızı ve yerli yüksek kapasiteli yoğuşmalı kazanımız MaxiPremix’i ekledik. Satışlarımız panel radyatörde adetsel olarak yüzde 30, şofbende ise yüzde 5 arttı. Geleneksel iş kollarımızın haricinde, kaskad, ısı pompası, VRF, valf kontrol cihazlarının satışında rekorumuzu kırmaya devam ettik. Yüksek kapasiteli kaskad ürünlerimizin satışını bir önceki yıla göre 2 kat artırdık. Soğutmada ise klima satışlarımız adetsel bazda yüzde 75 arttı. Bu başarılarından daha da önemlisi, yılı yüzde 90’ın üzerinde müşteri memnuniyetiyle tamamladık. DemirDöküm, müşteri memnuniyetinde ve satış sonrası hizmetlerde referans noktası olmaya devam ediyor” açıklamasını yaptı.

“İHRACATTA 5 BÖLGEYE ODAKLANDIK”

2021 yılına müşteri odaklı bir organizasyon değişimiyle başlayan DemirDöküm’ün sahada son derece dinamik bir şekilde yer alacağını belirten CEO Alper Avdel; “Stratejilerini ve hedeflerini uzun vadeli belirleyen bir grubuz. Yeni dönemde güçlendirdiğimiz organizasyonel yapımız ve iş ortaklarımızla lider olduğumuz alanları pekiştirmek ve yenilerini geliştirmeye devam edeceğiz. Geçtiğimiz yıl yeni iş kollarında yakaladığımız büyüme hızını aynı şekilde devam ettirmeyi hedefliyoruz. Yüzde 90’ın üzerinde olan müşteri memnuniyeti oranımızı daha da yukarı çekme hedefimiz var. Ürünlerimiz, hizmet kalitemiz ve bu yıl hayata geçireceğimiz projelerle yine sektörde pozitif ayrışacağımız bir yıl olmasını hedefliyoruz. Türkiye’den 52 ülkeye ihracat yapıyoruz. 2019’da olduğu gibi, 2020 yılında da birçok ülkede önemli başarılarla imza attık. İhracatta agresif büyüme hedefine sahibiz. Bunun için bir yol haritası hazırladık. Lider olduğumuz pazarların yanı sıra ilk üçte yer aldığımız pazarlar için de planlamalarımız var. İhracatta yüzde 21 büyüme hedefi ile yıla başladık” dedi.

“TÜRKİYE’Yİ KASKAD CİHAZLARDA ÜRETİM ÜSSÜ YAPTIK”

Son 5 yılda 200 milyon TL’lik yatırım gerçekleştiren DemirDöküm’ün sürdürülebilir büyümeye ve uzun vadeli hedeflere odaklandığının altını çizen Avdel; “Merkezi doğal gaz sistemi ile ısınan apartman, site, plaza gibi mekanlar için kaskad cihazların önemi artmaya devam ediyor. Geçen yılki yatırımımız ile Türkiye’yi kaskad cihazlarda üretim üssü yaptık. Üretimini yaptığımız binlerce cihaz, Avrupa ülkeleri, Çin ve Rusya’nın da dahil olduğu geniş bir coğrafyada 29 ülkeye ihraç ediliyor” açıklamasını yaptı.

“2021 YILINDA DA BÜYÜMEYE YÜKSELEN BİR İVMEYLE DEVAM EDECEĞİZ”

DemirDöküm’ün 2021 yılında en iyi bildiği işi yapmaya devam edeceğini, müşterilerini yeni ürünlerle ve hizmetlerle buluşturacağını kaydeden Alper Avdel, 2021 yılı hedefleriyle ilgili olarak şöyle konuştu: “2020’ye kıyasla daha iyi bir yılın bizi beklediğini düşünüyoruz. Lider olduğumuz alanları koruyup, yeni alanlarda liderlik için çalışmalarımızı hızlandıracamız. Isıtma alanında sektörde yine çok iddialı olacak yeni ürünlerimizi pazara sunacağız. Soğutmada da hedef büyütüyoruz. Gelirimizin yüzde 30’unu oluşturan ihracat tarafında yoğun bir gündem bizi bekliyor. 2021 yılı için hedefimiz 2020 yılında yakaladığımız büyümemizi aynı ivmeyle devam ettirmek.” Özellikle yılın ikinci yarısında, pandeminin seyri ve aşılama çalışmalarının da paralelinde, daha hareketli bir ekonomi beklediklerini kaydeden Avdel, “Buna ilave olarak sektörümüzün pozitif dinamiği, doğal gazın ilçeler bazında yayılımı, yeni ürünlerimiz ve yeni müşteri yaklaşımlarımız ile hedeflerimize rahatlıkla ulaşacağımızı öngörüyoruz” dedi.

lıği hizmeti, psikolojik danışma, tıbbi yardım, diyetisyen ve sağlıklı beslenme, profesyonel ev desteği, klima ve kombi bakımı, evde bakım ve hobi kulüpleri gibi günlük hayatta bireylerin ihtiyaç duyulabileceği birçok alanda ücretsiz veya indirimli hizmet, sigortalılara sunuluyor.

MetLife Emeklilik ve Hayat Genel Müdürü Deniz Yurtseven, Emeklilik Güvende Ferdi Kaza Sigortası ile ilgili olarak şöyle konuştu: "Pandemi ile birlikte emeklilerimizin evde geçirdiği süreler arttı, ihtiyaçları farklılaştı. Biz de MetLife olarak, emeklilerimizin evde daha fazla zaman geçirmesiyle birlikte değişen hayat şartlarına karşı ürünlerimizi geliştirmek, farklı hizmetlerle hayatlarını kolaylaştırmak için çalıştık. En değerli varlığımız olan genç emeklilerimiz ve büyüklerimizin kendini güvende hissetmesini sağlayan; yenilikçi ürün ve hizmetlerimizle, sektörde farklılaşmayı sürdüreceğiz."

DenizBank şubelerinden alınabilecek Emeklilik Güvende Ferdi Kaza Sigortası hakkında daha detaylı bilgi için metlife.com.tr adresi ziyaret edilebilir.

Emeklilere Özel Güvence Sağlıyor

MetLife, emeklilik dönemlerini rahat ve çoklu hizmet seçenekleri ile konforlu bir şekilde yaşamak isteyen bireylere yönelik olarak hazırladığı Emeklilik Güvende Ferdi Kaza Sigortası'nın kapsamını yeni hizmetlerle genişletti.

Farklı müşteri segmentlerinin değişen ihtiyaçlarına uygun, geniş bir ürün yelpazesine sahip olan MetLife Emeklilik ve Hayat, ana dağıtım kanalı DenizBank'ın önemli bir müşterisi kitlesini oluşturan emeklilere ve emeklilik dönemi yaklaşan bireylere yönelik sunduğu

Emeklilik Güvende Ferdi Kaza Sigortası ürününü müşterilerin günlük ihtiyaçları doğrultusunda zenginleştirdi.

70 yaşına kadar bireylerin satın alabildiği Emeklilik Güvende Ferdi Kaza Sigortası; kaza sonucu vefat, kalıcı sakatlık ve tedavi teminatlarının yanı sıra yanık ve özellikle ileri yaşlarda sıkça görülen kırık gibi rahatsızlıklarda finansal güvence sağlıyor. Ürün kapsamında sağlanan Emeklilik Güvende Plus Asistans paketinde ise ultra ve mini sağlık tarama, katarakt ameliyatı da içeren göz sağ

İK Liderlerine Göre Hibrit Çalışma Artık Yeni Normal

PwC Türkiye, 2021 yılının ilk çeyreğinde farklı sektörlerden 40'tan fazla kurumun İK liderleri ile yaptığı araştırmasını yayımladı. “İnsan Kaynakları Liderlerinin Gündemi” raporuna göre, Türkiye’deki İK yöneticilerinin ilk 3 önceliği; geleceğin iş modelleri, çalışan deneyimi ve dönüşümsel liderliğin geliştirilmesi olarak belirlendi. İK yöneticileri pandemi ile başlayan uzaktan ve hibrit çalışma modellerinin başarılı olduğunu ifade ederken, araştırmaya katılan İK liderlerinin %94’ü hibrit çalışma modelinin kalıcı olacağını belirtti.

PwC Türkiye’nin, perakende, otomotiv, teknoloji, bankacılık, sağlık, finansal hizmetler, enerji, telekomünikasyon, gayrimenkul ve endüstriyel üretim gibi sektörlerden farklı büyüklüklerdeki yerel ve uluslararası şirketlerin İK yöneticileriyle yaptığı araştırma, iş dünyasının geleceğin İK önceliklerine ışık tutuyor.

COVID-19 pandemisi ile iş modellerinin geri dönülmez bir şekilde değişime uğradığını tespit eden araştırma, İK yöneticilerin de 2021 için önceliklerini; geleceğin iş modelleri, çalışan deneyimi ve dönüşümsel liderliğin geliştirilmesi, dijital İK ve veri analitiği çalışmaları ile kritik beceri ve yetkinliklerin inşası olarak tespit ediyor. CHRO ve İK liderleri bu 5 önceliği yerine getirirken en çok; çalışanların kaygı ve tükenmişlik duyguları, sanal çalışma ortamı sebebiyle zayıflayan şirket kültürü ve belirsizlik ortamında plan yapamamanın zorluk yaratan konular olduğunu düşünüyor.

Araştırmanın bir diğer dikkat çeken bulgusu ise ofis kavramına yönelik. PwC’nin Uzaktan Çalışma isimli bir diğer anketinin sonuçlarına göre çalışanların %71’i, şirketlerin ise %83’ü uzaktan çalışmaya geçişte başarılı olduklarını düşünüyor. “İnsan Kaynakları Liderlerinin

Gündemi” raporuna göre ise Türkiye’deki İK yöneticilerinin %94’ü hibrit çalışma modelini, %76’sı uzaktan çalışma yöntemlerini, %71’i ise esnek çalışma saatleri ve programını destekliyor.

Çalışan deneyiminin iyileştirilmesi ve iş gücü planlama önemli bir gündem

PwC İnsan Yönetimi ve Organizasyon Danışmanlığı Direktörü Ülker Day, araştırmanın sonuçlarıyla ilgili olarak şunları söyledi: “Araştırmamıza katılan CHRO ve İK liderleri organizasyonların büyüklüğü, sektörleri ya da strateji farklılıklarına rağmen 2021 ve sonrası için çok benzer tespitlerde bulundular. Görüşlerine başvurduğumuz İK liderlerinin %88’i çalışan deneyimini iyileştirmek için çalışanların fiziksel ve duygusal sağlığını korumanın en önemli unsur olduğunu düşünüyor. PwC’nin Küresel CHRO anketinde bu oranın %84 olduğunu hatırlarsak Türk iş dünyasının bu konuya küresel ortalamadan daha yüksek bir ilgisi olduğunu görebiliriz. Pandeminin bir sonucu olarak yaşanan ekonomik daralma birçok çalışanın işlerini kaybetmelerine sebep olmuştu. Fakat yapılan çalışmalar gösteriyor ki, üst düzey yöneticiler 2021 yılından ekonomik büyüme anlamında umutlu. Önümüzdeki 12 ay içinde yaşanması beklenen büyümeye paralel olarak, İnsan Kaynakları Liderleri de stratejik iş gücü planlamasını doğru yapmak durumunda. Türkiye’deki İK liderlerinin %44’ü 2021 yılı için çalışan sayılarında artış bekliyor.”

Zoom Yorgunluğuna İşaret Eden Semptomlar

Koronavirüs pandemisi ile birlikte hayatımıza giren dijital platformlar, eğitimden iş dünyasına kadar pek çok alanda kullanılıyor. Uzmanlar, kullanım kolaylığı sunan programların “ekstra zihinsel çaba” gerektirmesi nedeniyle zihinsel ve bilişsel yorgunluğa neden olduğuna dikkat çekiyor. Bu yorgunlukla başa çıkmak için bireylerin mutlaka kendilerine vakit ayırmaları ve gerçek etkileşime girmeleri tavsiye ediliyor.

Üsküdar Üniversitesi İletişim Fakültesi Yeni Medya ve Gazetecilik Dr. Öğretim Üyesi Aylin Tutgun Ünal, sosyal ağlarda yeni trend toplantılar ve uygulamaların neden olduğu yorgunluklara dikkat çekti, bu yorgunluklarla başa çıkmak için tavsiyelerde bulundu.

Negatif ve pozitif etkileri var

Covid-19 pandemisi ortaya çıktığından beri dijital platformların gerek seyahat engelleri yüzünden gerekse de eğitim sebepleri için daha fazla kullanılır olduğunu belirten Dr. Öğretim Üyesi Aylin Tutgun Ünal, “Zoom gibi uygulamalar video arama ve sohbet platformu olarak kullanıcılarına evlerinin konforundan çıkmadan sohbet etme imkânı sunuyor fakat öte yandan dijital platformları kullanmanın pozitif ve negatif etkileri bulunuyor. Tek bir bağlantıyla uygulamaya rahat erişim sağlayan bu programlar, oldukça basit bir uygulama ancak diğer taraftan bakıldığında insan iletişimine negatif yönde etki ediyor. Çünkü bazen yüzler gizlenmiş oluyor ve sadece sesleri duyabiliyoruz” dedi.

Öğretmenler ve öğrenciler Zoom yorgunluğuyla karşılaştı

Bu programın neden olduğu yorgunluğun, gün boyunca çok sayıda canlı video derse katılmaktan kaynaklı hissedilen bir durum olarak ortaya çıktığını söyleyen Ünal, “Zoom yorgunluğunun oluşumunda uzun süre aynı ortamda oturmak ve uzun süreli hareketsiz kalma kaynaklı fiziksel yorgunluk başlıca nedenler olarak görülebiliyor. Fiziksel yorgunluk boyun ve omuz sertliği, göz yorgunluğu, bacak ve baş ağrıları şeklinde kendini gösteriyor. Öte yandan canlı etkinliklerin sayısı ve süresine paralel olarak dinlemek, izlemek, not almak bunları zihinsel olarak işlemenin getirdiği bilişsel yük kaynaklı zihinsel yorgunluk da göz ardı edilmemelidir. Bu yorgunluk biçimi öğretmen ve öğrencilerin başa çıkmak durumunda oldukları yeni bir gerçeklik olarak kendini göstermeye başladı. Ayrıca nöro-anatomik açıdan da dikkat dağıtıcı bir sistem olduğunu söyleyebiliriz çünkü dopaminerjik sistemimizi etkiliyor” ifadelerini kullandı.

Ekstra zihinsel çaba da gerektiriyor

Dr. Öğretim Üyesi Aylin Tutgun Ünal, ‘Görüntülü etkileşimlerde yüz ifadeleri, sesin tonu ve perdesi ve vücut dili gibi sözlü olmayan ipuçlarını ve bunların beraberindeki duyguları doğal etkileşimde olduğu gibi ekrandan almak mümkün görünmüyor’ dedi ve sözlerine şöyle devam etti:

“Bu nedenle konuşulanları sözel olamayan ipuçları olmadan işlemek için daha çok çaba harcamak, bunlara daha fazla dikkat etmek çok fazla enerji gerektiriyor. Yüz ifadeleri ve jestler net olarak görülemediğinde, konuşulan kelimelere daha güçlü bir bağımlılık ve dikkat yorucu oluyor. Bunun yanı sıra internet bağlantısı ne kadar iyi olursa olsun görüntü ve sesin 1-2 saniye gecikmeli gelmesi de izlenenlerin işlenmesi için gerekli bilişsel çabayı artırıyor. Ayrıca bu gecikmeler yanlış ya da eksik empati kurmaya neden olabilmektedir. Bütün bunların ekstra zihinsel çaba anlamına geldiğini söyleyebiliriz. Bu çaba ekran yorgunluğunun önemli ölçüde zihinsel yorgunlukla

ilgili olduğunu gösteriyor. Söz konusu çevrimiçi toplantı yorgunluğu sadece Zoom ile sınırlı değil, birçok başka uygulamayı-Google Hangouts, Skype, FaceTime ve benzeri uygulamaları da kapsıyor.”

Kişileri sohbete odaklanmaya zorluyor

“Zoom yorgunluğunun tanımı ise yorgunluk, kaygı ve tükenmişlik gibi duyguların bir sanal platformun iletişim için aşırı kullanımından sonra ortaya çıkması olarak açıklanabilir” diyen Dr. Öğretim Üyesi Ünal, “Kişileri sohbete aşırı odaklanmaya zorlayan bir deneyim olduğu için son zamanlarda aşırı merak edilen bir konu haline gelen zoom yorgunluğu, gündemi kaçırmamak için kameraya bakma davranışında bir süre sonra zorlanmalar yaratıyor. Nasıl ki günlük yaşamda sürekli birinin yüzüne bakılması hem kişiyi hem de karşısındakini rahatsız etmekte ve yorgunluk vermekteyse zoom için de durum böyledir” dedi.

Yüz yüze iletişim daha fazla ödül anlamına geliyor

Dr. Öğretim Üyesi Aylin Tutgun Ünal, ‘En temel açıdan bakıldığında video konuşmalarında daha fazla konsantre olmamız gerekiyor’ dedi ve sözlerini şöyle sürdürdü:

“Çünkü sözlü olmayan işaretleri anlamak, ses tonuna göre ve vücut diline göre karşımızdakinin ne demeye çalıştığını anlamlandırmak kolay değil. Ayrıca ruhen oradayız ama bedenlen değiliz. Bunun yarattığı uyumsuzluk durumu karışık duygulara ve yorgunluğa sebebiyet veriyor. Öncelikle, zihinsel yorgunluk kavramına değinmek gerekir. Zihinsel yorgunluğun temel psikolojik altyapısında ödül-maliyet analizi vardır, beynimizde bilinçaltında gerçekleştirdiğimiz bu analize göre her davranışımızı bu şekilde analiz ederiz. Ödül ve yorgunluk arasındaki bağlantı da burada devreye giriyor. Dopaminerjik sistemimizdeki aktivasyon ödülle bağlantılıdır ve bizim sübjektif olarak uyarılmamızı, enerji artışı ve motivasyonumuzu güdüler. Bu da yorgunluğun tam tersidir. Bu noktada, yeterli

ödül olmamasının Zoom yorgunluğuna iten bir psikolojik altyapı olup olmadığı tartışılabilir. Yapılan araştırmalara göre yüz yüze etkileşimler video bazlı etkileşimlere kıyasla beynimizdeki ödül alanlarının daha fazla aktive olmasına sebep olmaktadır. Dolayısıyla daha fazla yüz yüze iletişim daha fazla ödül anlamına gelmekte bu da sübjektif uyarılmaya kıyasla yorgunluğu azaltmaktadır.”

Yorgunluk, kaygı ve odak yoksunluğuna yol açıyor

Zoom yorgunluğuna sadece psikolojik açıdan değil, fiziksel ve zihinsel açıdan da yaklaşılmaması gerektiğinin altını çizen Dr. Öğretim Üyesi Aylin Tutgun Ünal, “Çünkü bu yorgunluk hem zihinsel hem psikolojik hem de fiziksel bir yorgunluktur ve tedavi planı da bunları gözden geçirerek yapılmalıdır. Son zamanlarda çalışılan bir alan haline gelmeye başlayan zoom yorgunluğunun semptomları; fiziksel yorgunluk, kaygı, odak yoksunluğu, bilgi saklamada eksiklik, ev içi ajitasyon, aile üyeleri ile çatışma, genel üretkenlik kaybı, tüm teknolojiye karşı genel korku ve üzüntü hissi olarak açıklanıyor” dedi.

Zoom yorgunluğuna karşı neler yapılabilir?

Dr. Öğretim Üyesi Aylin Tutgun Ünal, Zoom yorgunluğu karşısında yapılabilecekleri şöyle sıraladı:

- Zoom’dan çıkman gerektiğinde bağlantıyı kes.
- Sanal buluşmalar arasında kendine zaman ayır. O sırada yapmak istediğin şeyleri yap. Arkadaşınla buluş, dışarı çık ve hava al. Gerçek bir etkileşime gir veya kendinle vakit geçir.
- Farkındalığı deneyimle. Yoga ya da meditasyon yap.
- Kendine karşı ve çevrene karşı şefkatli ol. Zor bir dönemden geçtiğimiz için ancak bunun sona ereceğinin bilincinde ol.
- Günlük rutinler belirle ve bunlara sadık kal.
- Öncelikle her zaman görüntülü görüşme yapmamız gerekmiyor. Görüntülü görüşmeye ihtiyaç duyulup duyulmadığı ya da katılımcıların

kameralarını açmalarının gerekip gerekmediği noktasında iyi analizler yapılabilir. Eğer analiz size görüntü paylaşımının gerekmediğini söylüyor ise telefondan görüşmeyi teklif edebilirsiniz.

- Toplantıdan önce toplantıyla ilgili notların paylaşılmış olması görüntülü görüşme gerçekleştirileceği zaman toplantıya dair hazırlığın tamamlanmış olmasına yani odaklanmış bir şekilde başlamasını sağlayabilir.
- Telefonunuzu sessize almak, mail bildirimlerinizi kapatmak gibi önlemler görüşme esnasında odaklanmanızı sağlayabilir.

Yeni dijital savaş: Zoom Bombalaması

Zoom yorgunluğu dışında akademideki öğrencileri zorlayan bir başka konunun da ‘Zoom Bombalaması’ olduğuna dikkat çeken Dr. Öğretim Üyesi Aylin Tutgun Ünal, “Zoom bombalaması video görüşme sırasında uygunsuz, pornografik ve ırkçı fotoğrafların görüşmeyi bölmesi olarak tanımlanabilir. Amerikan federal soruşturma bürosu bu konuda okulları, kurumları ve toplumu uyardı fakat henüz kalıcı bir çözüm bulunamadı. Zoom bombalaması ciddi bir siber güvenlik sorunudur ve aynı zamanda psikolojik sonuçlar doğurabilir. Konsantrasyon kaybı, ruh hali bozulması ve benzeri sorunlar doğurabilir” diye konuştu.

Bekleme odasını ve giriş şifresini zorunlu kılın

Dijital bir savaş devrinin başladığına işaret eden Dr. Öğretim Üyesi Aylin Tutgun Ünal, rahatsız edici eylemlere karşı korunma önerilerini şöyle sıraladı:

- Bekleme odaları ve giriş şifresi zorunlu kılınmalı,
- Girişte katılımcılar sessize alınmalı,
- Ses düzeyi ev sahibi tarafından ayarlanmalı,
- Sorular sohbet kanalı yoluyla mesajla alınabilir,
- Sadece soru-cevap kısmında sesin açılması tercih edilmeli.

“GAZETECİLİK İLE SOSYAL MEDYA İLİŞKİSİ”

SOSYAL MEDYADA HABER VAR

İZZET TAŞKIRAN

DAR
YAYINLARI

Dijital Dünyada Çocuk Hakları

Dünyada ve ülkemizde dijital çağ hızla ilerlemeye devam ediyor. Yapılan araştırmalar her üç internet kullanıcısından birinin çocuk olduğunu gösteriyor. İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya Bölümü'ne bağlı Dijital Medya ve Çocuk Platformu tarafından gerçekleştirilen "Dijital Dünyada Çocuk Hakları" panelinde dijital dünyada çocukların haklarının korunması adına atılan adımlar, düzenlenen yasalar ile riskler ve tehditlerin önüne geçilmesi konuşuldu.

İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya Bölümü'ne bağlı Dijital Medya ve Çocuk Platformu tarafından "Dijital Dünyada Çocuk Hakları" paneli online olarak gerçekleştirildi. Panele konuşmacı olarak katılan değerli akademisyenler dijital dünyada çocuk haklarının kamuoyuna yansımalarını, yeni dünya düzeninde ebeveynlerin ilgili konularda çocuklarının görüşlerini alıp almadıkları gibi birçok önemli detayları tartıştı. Etkinliği MAY İletişim'den Meltem Acar Yücesoy modere etti.

Dr. Öğr. Üyesi Esra Ercan Bilgiç: Ebeveynler çocukların görüşlerini almalı

4 Şubat 2021 tarihinde Birleşmiş Milletler

(BM) Çocuk Hakları Komitesi tarafından kabul edilen ve 24 Mart 2021 günü yayınlanan "Dijital Ortamda Çocuk Hakları ve Genel Yorum No 25 Belgesi"nin önemine dair konuşan İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya Bölümü Dr. Öğr. Üyesi Esra Ercan Bilgiç, bu belgenin dijitalleşmenin hızla arttığı şu dönemde online ortamlarda da geçerli olacağını söyledi. Ercan Bilgiç, "Yeni dünya düzenine uygun olarak çocuk hakları tanımı yapılmadı ya da dijital dünyaya has başka çocuk hakları metinleri yazılmadı. Ama var olan çocuk hakları sözleşmesinin dijital dünyaya uyarlanırken nasıl yorumlanabileceğine dair bir çerçeve oluşturuldu. BM Çocuk Hakları Komitesi, 27 ülkeden yaşları 9 ila 22 arasında değişen çocuklardan görüş alarak bu çerçeveyi hazırladı. Dijital dünyada haklarının korunması için ne gibi eylemler görmek istedikleri çocuklara soruldu. Çocuk haklarının vazgeçilmez bir parçası, çocukların sesini aslında duymak ve kulak vermek. Onların katılım haklarının olduğunu ve özellikle kendilerini ilgilendiren konularda görüşlerinin alınması gerektiğini vurgulamak" dedi.

Hak ve özgürlükler ile potansiyel zararlar ve riskler arasında denge gözetilmeli

Dünya çapında yapılan araştırmalara göre, her üç internet kullanıcısından birinin çocuk olduğunu belirten Ercan Bilgiç konuşmasına şöyle devam etti: "Bu belge çocukları nasıl koruyalım sorusuna odaklanıyor. Dijital dünyada çocukların birtakım fırsatlara erişimi çok önemseniyor. Bu fırsatlara erişimleri için bir denge gözetilmesi vurgulanıyor. Sivil hak ve özgürlükleri ile potansiyel zararlar ve riskler arasında bir denge gözetilmesi gerekiyor. Dijital dünyada çocukların karşısına çıkacak riskleri örneklendirmek gerekirse; içerik riski ilk sırada yer alıyor. İzledikleri, dinledikleri ve okudukları içerikler, çoğu zaman onların yaşına ve gelişim seviyelerine uygun olmayabiliyor. Şiddet ve cinsellik içerebiliyor. Uygun olmayan bazı nefret söylemleri içerebiliyor. Bir diğer önemli mesele ise temas riskleri. Çocukların cinsel anlamda istismar durumlarına ve çocuk ticaretine kadar varmasına dikkat çekiliyor. Çocukların eğitime erişim hakkı bu belgede özellikle vurgulanıyor. Dünyanın pek çok yerinde ve ülkemizde dijital ortamlara erişemeyen çocuklar var. Bu durum dijital uçurumu derinleştirerek fırsat eşitsizliği yaratıyor."

13 yaş altı için farklı uygulamalar devreye sokulmalı

İstanbul Bilgi Üniversitesi Bilişim ve Teknoloji Hukuku Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Leyla Keser, dijital platformların çocukların yaşına uygun şekilde tasarlanması gerektiğinin altını çizdi. Keser, çocuk yaşına uygun bir dizayn örneği olarak Türkiye'de artık Youtube Kids'in yayına başladığını belirtti. Keser, "Dünyaca ünlü otoriteler yaşa uygun tasarım kodu ismini verdikleri bir doküman yayınladılar. Bu dokümanda, internet bazlı herhangi bir hizmette, yapay zekâ karşısındaki kullanıcının çocuk olduğunu anladığında buna uygun içerikler sunmalı konusu tartışılıyor. Buna örnek olarak Youtube Kids uygulamasını verebiliriz. Youtube'un çocuk ayırımı yapmaksızın tüm kullanıcıları profilleyerek reklam göstermesi çocuklar açısından zarar verici bir duruma sebebiyet verebiliyor. Gösterilen reklamlar şiddet ya da cinsel içerikli olabiliyor. Amerika'da bu nedenden ötürü

Youtube dava edildi. Bu noktada ebeveynlere Youtube Kids'i tavsiye ediyorum. Aynı şekilde 13 yaş altı çocuklar için farklı bir Instagram da devreye sokulacak" şeklinde konuştu.

Minecraft oynayan çocuk daha yetenekli olacak

Kollektif bir anksiyete durumu yaşamadan elimizdeki medyayı çocuklar için nasıl kullanabiliriz konusuna değinen İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya Bölüm Başkanı Doç. Dr. Erkan Saka, "Çocuklar belli dijital yetenekleri kazanamadığı durumda çağın ve yaşatlarının gerisinde kalacak. İfade özgürlüğünün ötesinde internet kullanım hakkı çocukların ileride toplumsal statüsünü korumasında da önemli rol oynayacak. Bugün Minecraft oynayabilen bir çocuk ileride başka işlerde de daha deneyimli olacak ve donanımlı görülerek mevcut işler için o seçilecek" dedi.

Dijital oyun alanları gençlerin ifadelerini belirliyor

Oyun kültürünün genç bireyler için çok önemli olduğuna vurgu yapan İstanbul Bilgi Üniversitesi İletişim Fakültesi Medya Bölümü Dr. Öğr. Gör. Serper Durmuş, "Dijital dünyadaki oyunlar çocukların dünyayı ve kendilerini tanıdıkları, yeni ifade biçimleri geliştirdikleri alanlar olarak karşımıza çıkıyor. Son birkaç yılda gözetim kapitalizmi tanımı öne çıktı. Tüm internet kullanıcılarının alışkanlıkları, ilgi alanları ve sosyal bağlantıları büyük teknoloji şirketleri tarafından meta haline getiriliyor. Sayısız insanın dijital hareketlerinden üretilen verilerle teknoloji şirketlerinin dünyanın en güçlü ve değerli şirketleri haline geldikleri görülüyor. Kullanıcı sözleşmeleri üzerinden örnek vermek gerekirse, Peak Games'in gizlilik sözleşmesinde 13 yaşından küçük çocukların verilerinin talep üzerine tamamen silinebileceği bilgisi yer alıyor. Ebeveynlerin ve çocukların bu durumu talep edebileceği medya okur yazarlığı ne kadar var bunu sormak gerekiyor. Çocukların dijital ayak izleri ve bunların ticari amaçlarla kullanılması konusu kamuoyunda daha fazla tartışılmalı" diye konuştu.

CloudTalk Online 2021

Avrasya'nın En Büyük Bulut Teknolojileri Konferans ve Fuarı

LIVE ((o))

27 Mayıs 2021 09:00

www.cloudtalk.icu

Geleceğin Teknolojileri ile İnsanoğlunu Yüceltmek

Moderatör

Şenol VATANSEVER
Global Bilişim Derneği
Kurucu Başkan

Yasin Yarbay
T.C. Sağlık Bakanlığı
Ulusal Projeler Koordinatörü

Dr. Şebnem Özdemir
İstinye Üniversitesi
Yönetim Bilişim Sistemleri
Bölüm Başkanı

Yakup Şivka
Anadolu Ajansı
İletişim Teknolojileri
Müdürü

FARKLI OLMAK YETMEZ

Günümüz iş dünyasında doğru ve verimli iletişim, kalıcı başarı sağlamakta hayati bir öneme sahip. Hedef kitleye ulaşmanın sırrı ise medya ve müşteri ilişkilerinde yatıyor.

Uzmanlığı, deneyimi ve özel yaklaşımlarıyla, hikayelerinizi hedef kitleye en etkili şekilde ulaştıran, iş dünyası ve medyada hak ettiğiniz ilgiyi yaratan Faselis Growth ile tüm dikkatleri üzerinize çekmeye hazır mısınız?

FARK EDİLMEK GEREKİR

DEMİRDÖKÜM ATRON CONDENSE

Kompakt Boyut ve
Çevre Dostu!

Düşük emisyon teknolojisi, kompakt boyutu ve kullanıcı dostu kontrol paneli ile DemirDöküm yoğuşmalı ailesinin yeni üyesi.

Düşük emisyon teknolojisi ile çevre dostu kullanım

Düşük m² alanlarda da çok rahat kullanım

Kullanıcı dostu kontrol paneli